

กลยุทธ์การใช้วัฒนธรรมข้ามชาติและการบริหารจัดการของธุรกิจไทย-จีน

Strategic management for Thai- Chinese Cross Cultural Organization

สินาท นาควัชร¹

ศุภสิทธิ์ จารุพัฒน์หิรัญ²

ธัญญธร เกตุจอย³

บทคัดย่อ

งานวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษากลยุทธ์การใช้วัฒนธรรมข้ามชาติในการบริหารจัดการของผู้บริหารชาวไทยและชาวจีน บริษัทสิ่งพิมพ์จีนแห่งหนึ่งและเพื่อศึกษาผลของกลยุทธ์การใช้วัฒนธรรมข้ามชาติในการบริหารจัดการที่มีต่อพนักงานชาวไทยและชาวจีน ของบริษัทสิ่งพิมพ์จีนแห่งหนึ่งการวิจัยในครั้งนี้ใช้รูปแบบการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยมีลำดับขั้น คือ การสัมภาษณ์เชิงลึกแบบมีโครงสร้าง เพื่อศึกษากลยุทธ์การใช้วัฒนธรรมข้ามชาติในการบริหารจัดการของผู้บริหารชาวไทยและชาวจีน และการสัมภาษณ์เชิงลึกแบบมีโครงสร้าง ผลของกลยุทธ์การใช้วัฒนธรรมข้ามชาติในการบริหารจัดการที่มีต่อพนักงานชาวไทยและชาวจีน ของ บริษัทสิ่งพิมพ์จีนแห่งหนึ่งผลการวิจัยพบว่า กลยุทธ์การใช้วัฒนธรรมข้ามชาติในการบริหารจัดการของผู้บริหารชาวไทยและชาวจีน คือ การให้พนักงานทั้งชาวไทยและชาวจีนได้ประชุมร่วมกัน ทำงานร่วมกัน ทำกิจกรรมในโอกาสสำคัญต่าง ๆ ร่วมกันผลของกลยุทธ์การใช้วัฒนธรรมข้ามชาติในการบริหารจัดการที่มีต่อพนักงานชาวไทยและชาวจีนของบริษัทพบว่าเมื่อผู้บริหารใช้กลยุทธ์กำหนดให้พนักงานทั้งชาวไทยและชาวจีนทำงานร่วมกันซึ่งส่งผลให้พนักงานทั้งชาวไทยและชาวจีนเรียนรู้วัฒนธรรมของกันและกัน เกิดความเข้าใจอันดีร่วมกัน และทำงานร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

คำสำคัญ : ธุรกิจระหว่างประเทศ ไทย จีน วัฒนธรรมข้ามชาติ

¹อาจารย์ประจำ คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

²อาจารย์ประจำ ภาควิชาการบริหารทั่วไป คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

³นักวิชาการอิสระ

Abstract

The objective of this research is to study the cross-cultural strategy usage by Thai and Chinese management in a Chinese publishing company, to study the effect of the cross-cultural strategy on Thai and Chinese employees. The research employed a qualitative method with sequences, starting with structured in-depth interviews in order to study the effect of the cross-cultural strategy on Thai and Chinese employees in the Chinese publishing company. The research found that one of the strategy was to allow Thai and Chinese employees to have meetings together, work with one another, and participate in activities on important occasions together. The utilization of the strategy enabled both Thai and Chinese employees to learn about the cultures of one another, form mutual understandings and work together more efficiently.

Keyword: International Business, Thai, Chinese, Cross cultural.

บทนำ

ในช่วง 10 ปีที่ผ่านมา บทบาทของการลงทุนของธุรกิจจีนในประเทศต่างๆ ได้มีการขยายตัวขึ้นอย่างมาก โดยลักษณะการลงทุนของบริษัทจีนจะโน้มเอียงไปยังประเทศที่มีลักษณะวัฒนธรรมที่ใกล้เคียง และทรัพยากรธรรมชาติที่สมบูรณ์ (Pradhan, 2017) ดังนั้นจะเห็นได้ว่าจากอันดับที่ 30 ในปี 2009 ในปี 2015 ธุรกิจจีนได้ขยายการลงทุนในประเทศไทยเป็นอันดับที่ 15 ของการลงทุนในต่างประเทศทั้งหมดทั่วโลก (ชลิดา แท่งเพชร และ วรีณี วงศ์อุไร, 2017) ถึงแม้ว่าประเทศไทยจะมีประสบการณ์การทำธุรกิจกับประเทศจีนมาช้านาน รับอิทธิพลต่างๆ ทั้งภาษาและวัฒนธรรม แต่ความท้าทายในการจัดการธุรกิจที่มีความแตกต่างทางภาษาและวัฒนธรรมระหว่างไทยและจีนเป็นเองที่น่าสนใจ

วัฒนธรรมกับการบริหารธุรกิจระหว่างประเทศเป็นสิ่งที่แยกจากกันไม่ได้เนื่องจากวัฒนธรรมเป็นสิ่งที่แพร่หลายและแบ่งสรรความเชื่อแนวคิดแนวปฏิบัติและคุณค่าที่บ่งบอกชีวิตประจำวันของกลุ่มชนในชาติต่างๆ ผู้บริหารองค์กรธุรกิจระหว่างประเทศต้องตัดสินใจเลือกและปรับกลยุทธ์ให้สอดคล้องกับวัฒนธรรมในแต่ละระดับเพื่อลดผลกระทบและความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นและสร้างความสำเร็จให้แก่ธุรกิจ (Cullen and Parboteeah, 2008) โดย Muller, Wallace, Price (1992) ได้ชี้ถึงผลกระทบของวัฒนธรรมของชาติต่อวัฒนธรรมขององค์กร (Organizational culture) และต่อผลการดำเนินงาน (Performance) ของพนักงานในองค์กรได้อย่างไรก็ตามองค์กรที่มีวัฒนธรรมที่แข็งแกร่งและเหมาะสมกับกลยุทธ์และปัจจัยแวดล้อมอื่นๆ มักจะนำมาสู่ผลประกอบการที่ดี

การบริหารที่วางบนพื้นฐานที่เข้าใจในความแตกต่างทางวัฒนธรรมจะสามารถทำให้บุคคลเกิดความพึงพอใจและความกระตือรือร้นมากขึ้น สามารถดึงศักยภาพของแต่ละบุคคลได้สูงขึ้น อีกทั้งการผสมผสานหลากหลายวิธีการจะช่วยให้เกิดประสิทธิผลที่ดียิ่งขึ้นในการดำเนินธุรกิจ (สุภัทมา ตันตยาภินันท์, 2555) ความตระหนัก เข้าใจและเคารพถึงความแตกต่างทางวัฒนธรรมและภาษาจะทำให้เกิดการร่วมทำงานร่วมกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ (พนิดา นิลอรุณ, จิราวรรณ คงคล้าย, และ เฉลิมชัย กิตติศักดิ์นันวิน, 2560)จากการสำรวจบริษัทข้ามชาติในประเทศไทย โกเมศ สุพลภัก (2555) พบว่าการจัดการความหลากหลายทางวัฒนธรรมสามารถจำแนกออกเป็น 2 แนวทาง คือ 1) แนวทางด้านจัดการองค์กร (Management Approach) โดยเน้นการสร้างความเท่าเทียมผ่าน กระบวนการรับสมัครงานและการคัดเลือกการกำหนดโครงสร้างและบทบาทหน้าที่ การกำหนดค่าตอบแทนและสวัสดิการ การเลื่อนขั้นเลื่อนตำแหน่ง และการจัดสถานที่และสภาพแวดล้อมการทำงาน รวมไปถึงการจัดตั้งแผนก “Diversity Management” หรือ “Diversity and Minority Affair” 2) แนวทางด้านสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม (Intercultural Communication Approach) คือการพัฒนาและเพิ่มพูนทักษะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมที่จำเป็นในตัวบุคลากรด้วยการเตรียมความพร้อมในการอยู่ร่วมและทำงานกับความหลากหลาย นอกจากนั้นยังมีการประยุกต์ใช้กลวิธีอื่นๆ ในการจัดการความหลากหลาย ได้แก่การจัดกิจกรรมเพื่อสร้างความสัมพันธ์ การสร้างวัฒนธรรมองค์กร การสื่อสารภายในองค์กรและการประชาสัมพันธ์ การสร้างทีม และการใช้สื่อและช่องทางการสื่อสารให้เหมาะสมกับความหลากหลายแต่ละกลุ่มวัฒนธรรม รวมไปถึงการจัดการความรู้

บริษัทสิ่งพิมพ์จีนแห่งหนึ่ง ประกอบไปด้วยทั้งผู้บริหารทั้งชาวไทยและชาวจีน อีกทั้งพนักงานทั้งชาวไทยและชาวจีน ซึ่งการอยู่ร่วมกันของคนสองชนชาติในองค์กรเดียวกัน ผู้บริหารต้องใช้การบริหารจัดการองค์กรที่แตกต่างจากองค์โดยทั่วไป โดยต้องประยุกต์ใช้วัฒนธรรมทั้งไทยและจีนมาผสมผสานกันเพื่อจัดการองค์กรและงานในองค์กรให้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดีประกอบกับบริษัทสิ่งพิมพ์จีน จัดเป็นองค์กรข้ามชาติที่เปิดดำเนินการในประเทศไทย มาอย่างยาวนานจึงเป็นตัวเลือกที่ดีให้กับคณะผู้วิจัยที่ต้องการศึกษาว่า ผู้บริหารทั้งชาวไทยและชาวจีนใช้กลยุทธ์การใช้วัฒนธรรมข้ามชาติในการบริหารจัดการอย่างไรภายในองค์กรที่คนสองชนชาติที่มีความแตกต่างทางด้านวัฒนธรรมมาทำงานร่วมกันนี้ และการใช้กลยุทธ์ดังกล่าวส่งผลต่อพนักงานทั้งชาวไทยและชาวจีนอย่างไร และนำบทเรียนนี้ไปใช้ปรับปรุงกับธุรกิจที่การร่วมระหว่างไทยและจีนให้เกิดผลสำเร็จในการจัดการต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษากลยุทธ์การใช้วัฒนธรรมข้ามชาติในการบริหารจัดการองค์กรของผู้บริหารชาวไทยและชาวจีน ของบริษัทสิ่งพิมพ์จีนแห่งหนึ่ง
2. เพื่อศึกษาผลของกลยุทธ์การใช้วัฒนธรรมข้ามชาติในการบริหารจัดการทรัพยากรบุคคลชาวไทยและชาวจีน ของบริษัทสิ่งพิมพ์จีนแห่งหนึ่ง

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ใช้รูปแบบการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยมีลำดับขั้นของรูปแบบการวิจัย ดังต่อไปนี้

3.1 การสัมภาษณ์เชิงลึกแบบมีโครงสร้าง เพื่อศึกษากลยุทธ์การใช้วัฒนธรรมข้ามชาติในการบริหารจัดการของผู้บริหารชาวไทยและชาวจีน ของบริษัทสิ่งพิมพ์จีนแห่งหนึ่งโดยเป็นการกำหนดเลือกคณะผู้บริหารชาวไทย จำนวน 5 คน และคณะผู้บริหารชาวจีน จำนวน 5 คนรวมทั้งสิ้น 10 คนและเป็นจำนวน 100 เปอร์เซ็นต์ของคณะผู้บริหารทั้งหมดในบริษัท

3.2 การสัมภาษณ์เชิงลึกแบบมีโครงสร้าง ผลของกลยุทธ์การใช้วัฒนธรรมข้ามชาติในการบริหารจัดการที่มีต่อพนักงานชาวไทยและชาวจีน ของบริษัทสิ่งพิมพ์จีนแห่งหนึ่งโดยเป็นการสุ่มเลือกพนักงานชาวไทย จำนวน 10คน และพนักงานชาวจีน จำนวน 5 คนรวมทั้งสิ้น 15 คน และเป็นจำนวน 50 เปอร์เซ็นต์ของพนักงานทั้งหมดในบริษัท

ผลการวิจัย

ตอนที่ 1 กลยุทธ์การใช้วัฒนธรรมข้ามชาติในการบริหารจัดการของผู้บริหารชาวไทยและชาวจีน บริษัทสิ่งพิมพ์จีนแห่งหนึ่ง

การศึกษากลยุทธ์การใช้วัฒนธรรมข้ามชาติในการบริหารจัดการองค์กรของผู้บริหารชาวไทยและชาวต่างชาติ ของบริษัทสิ่งพิมพ์จีนแห่งหนึ่งใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีการสัมภาษณ์ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้การสัมภาษณ์เชิงลึกแบบมีโครงสร้าง ได้แก่ คณะผู้บริหารชาวไทย จำนวน 5 คน และคณะผู้บริหารชาวจีน จำนวน 5 คน รวมจำนวน 10 คน ผู้วิจัยคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยใช้กลุ่มประชากรทั้งหมด และนำผลการสัมภาษณ์มาวิเคราะห์ สังเคราะห์และนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลแบบพรรณนาวิเคราะห์ (Descriptive Analysis) ดังต่อไปนี้

1.1 ปัญหาสำคัญของการบริหารจัดการองค์กรที่มีความแตกต่างด้านวัฒนธรรมในบริษัท คือ ปัญหาด้านภาษาที่สื่อสารแล้วเข้าใจไม่ตรงกัน และมักมีการสื่อสารที่ผิดพลาดบ่อยครั้ง

1.2 สาเหตุของปัญหาสำคัญของการบริหารจัดการองค์กรที่มีความแตกต่างด้านวัฒนธรรมในบริษัท คือ ผู้บริหารชาวไทยไม่มีความรู้เรื่องภาษาจีน ผู้บริหารชาวจีนไม่มีความรู้เรื่องภาษาไทย ทำให้สื่อสารกับพนักงานชาวไทยและชาวจีนได้อย่างยากลำบาก และเกิดความผิดพลาดในการทำงานได้

1.3 การแก้ไขปัญหาการบริหารจัดการองค์กรที่มีความแตกต่างด้านวัฒนธรรมในบริษัท คือ ผู้บริหารชาวไทยและชาวจีนจ้างล่ามมาช่วยแปลภาษาเพื่อให้ผู้บริหารชาวไทยสื่อสารกับพนักงานชาวไทยและชาวจีนได้ชัดเจนขึ้น

1.4 การสร้างสภาพแวดล้อมทางธุรกิจที่มีความแตกต่างทางวัฒนธรรมไทย-จีนในบริษัท คือ ผู้บริหารจัดให้มีการประชุมร่วมกันทั้งพนักงานชาวไทยและพนักงานชาวจีน ทั้งในแผนกเดียวกันและระหว่างแผนกเพื่อให้สื่อสารกันอย่างเข้าใจกันมากขึ้น

1.5 กลยุทธ์การสร้างค่านิยมใดที่เกี่ยวข้องกับความแตกต่างทางวัฒนธรรมไทย-จีน ในบริษัท คือ ค่านิยมการสร้างมิตรภาพที่ดีต่อกันระหว่างชาวไทยและชาวจีน

1.6 การสร้างแรงผลักดันของบุคลากรในองค์กรมีจุดศูนย์รวมสำหรับการปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับความแตกต่างทางวัฒนธรรมไทย-จีน ในบริษัท คือ ผู้บริหารชาวไทยและชาวจีนสร้างแรงผลักดันให้พนักงานทั้งชาวไทยและชาวจีนด้วยการสร้างค่านิยมการทำงานร่วมกันโดยไม่แบ่งเชื้อชาติ

1.7 ธรรมเนียมปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับความแตกต่างทางวัฒนธรรมไทย-จีน ในบริษัท คือ ความสามัคคีร่วมมือร่วมใจกันของพนักงานทั้งชาวไทยและชาวจีน

1.8 กลยุทธ์การสร้างความเข้าใจด้านความแตกต่างทางวัฒนธรรมในบริษัทให้เกิดกับพนักงาน คือ ผู้บริหารให้ความสำคัญกับพนักงานทั้งชาวไทยและชาวจีนอย่างเท่าเทียมกัน

1.9 กลยุทธ์การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลที่มีความแตกต่างทางวัฒนธรรมให้เกิดขึ้นในบริษัท คือ การเชื่อมสัมพันธ์ไมตรีให้พนักงานทั้งชาวไทยและชาวจีน ด้วยการการจัดกิจกรรมเลี้ยงสังสรรค์ในโอกาสต่างๆ

1.10 กลยุทธ์การสร้างวัฒนธรรมองค์กร (Organizational culture) ที่มีการผสมผสานทั้งวัฒนธรรมไทย-จีน ให้เกิดขึ้นในบริษัท คือ การประชุมแลกเปลี่ยนแนวความคิดกันอย่างสม่ำเสมอ และการร่วมมือร่วมใจในการจัดกิจกรรมวันสำคัญต่าง ๆ ในประเทศไทย เช่น วันขึ้นปีใหม่ วันตรุษจีน วันสงกรานต์ เป็นต้น

1.11 การประเมินสภาพแวดล้อมในการทำงานด้านความแตกต่างทางวัฒนธรรมในบริษัท คือ ผลการประเมินพบว่าสภาพแวดล้อมในการทำงานมีลักษณะผสมผสานกันระหว่างวัฒนธรรมไทย-จีนความแตกต่างด้านวัฒนธรรมไม่ค่อยชัดเจน พนักงานทั้งชาวไทยและชาวจีนทำงานร่วมกันได้ดี

1.11 จุดแข็งของวัฒนธรรมไทยในบริษัท คือ ความอ่อนน้อมถ่อมตน และการเคารพเชื่อฟังผู้บังคับบัญชา

1.13 การใช้จุดแข็งของวัฒนธรรมไทยมาช่วยบริหารจัดการความแตกต่างทางวัฒนธรรมไทย-จีนในบริษัท คือ ผู้บริหารใช้ความอ่อนน้อมถ่อมตนของชาวไทยมาช่วยในการร้องขอให้ทั้งพนักงานชาวไทยและชาวจีนทำงานได้มากขึ้น

1.14 จุดแข็งของวัฒนธรรมจีนในบริษัทสิ่งพิมพ์จีนแห่งหนึ่ง คือ การทำงานรวดเร็วฉับไว

1.15 การใช้จุดแข็งของวัฒนธรรมจีนมาช่วยบริหารจัดการความแตกต่างทางวัฒนธรรมไทย-จีนในบริษัท คือ ผู้บริหารใช้การทำงานที่รวดเร็วฉับไวมากระตุ้นการทำงานของพนักงานในองค์กร

1.16 ผู้บริหารกำจัดการคัดค้านของวัฒนธรรมไทยมาช่วยบริหารจัดการความแตกต่างทางวัฒนธรรมไทย-จีนในบริษัทสิ่งพิมพ์จีนแห่งหนึ่ง คือ ผู้บริหารใช้การทำงานที่รวดเร็วฉับไวมากระตุ้นการทำงานของพนักงานชาวไทยในองค์กร

1.17 ผู้บริหารกำจัดการคัดค้านของวัฒนธรรมจีนมาช่วยบริหารจัดการความแตกต่างทางวัฒนธรรมไทย-จีนในบริษัท คือ ผู้บริหารนำความมีน้ำใจและความอ่อนน้อมถ่อมตนของชาวไทยมาเป็นตัวอย่างให้พนักงานชาวจีนเห็น

1.18 แนวทางการบริหารจัดการความแตกต่างทางวัฒนธรรมไทย-จีน ให้มีประสิทธิภาพและส่งผลที่ดีต่อความก้าวหน้าของบริษัท คือ บริหารงานโดยยึดหลักความร่วมมือร่วมใจกันของทั้งพนักงานชาวไทยและชาวจีน และเน้นความเห็นอกเห็นใจกันด้วย

ตอนที่ 2 ผลของกลยุทธ์การใช้วัฒนธรรมข้ามชาติในการบริหารทรัพยากรบุคคลชาวไทยและชาวจีนของบริษัทสิ่งพิมพ์จีนแห่งหนึ่ง

การศึกษาผลของกลยุทธ์การใช้วัฒนธรรมข้ามชาติในการบริหารจัดการที่มีต่อพนักงานของบริษัทสิ่งพิมพ์จีนแห่งหนึ่งใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีการสัมภาษณ์ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้การสัมภาษณ์เชิงลึกแบบมีโครงสร้าง ได้แก่ พนักงานชาวไทย จำนวน 10 คน พนักงานชาวจีน จำนวน 5 คน ผู้วิจัยคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยใช้จำนวน 50% ของกลุ่มประชากรทั้งหมด และนำผลการสัมภาษณ์มาวิเคราะห์ สังเคราะห์และนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลแบบพรรณนาวิเคราะห์ (Descriptive Analysis) ดังต่อไปนี้

2.1 ปัญหาสำคัญของการทำงานร่วมกับพนักงานที่มีความแตกต่างด้านวัฒนธรรมในบริษัทสิ่งพิมพ์จีนแห่งหนึ่ง คือ ด้านการใช้ภาษาในการสื่อสาร และด้านทัศนคติที่มีต่อการทำงานที่แตกต่างกัน

2.2 สาเหตุของปัญหาสำคัญของการทำงานร่วมกับพนักงานที่มีความแตกต่างด้านวัฒนธรรมในบริษัท คือ พนักงานชาวไทยไม่รู้ภาษาจีน พนักงานชาวจีนไม่รู้ภาษาไทย และการเติบโตจากสังคมและวัฒนธรรมที่ต่างกันของชาวไทยและชาวจีน

2.3 การแก้ไขปัญหาของการทำงานร่วมกับพนักงานที่มีความแตกต่างด้านวัฒนธรรมในบริษัท คือ พนักงานชาวไทยและชาวจีนพยายามปรับตัวและยอมรับความคิดเห็นที่แตกต่าง

2.4 ผลของการสร้างสภาพแวดล้อมทางธุรกิจที่มีความแตกต่างทางวัฒนธรรมไทย-จีนในบริษัท ที่มีต่อพนักงาน คือ การประชุมร่วมกันโดยสื่อสารทั้ง 2 ภาษา ทำให้การสื่อสารมีประสิทธิภาพมากขึ้น และส่งผลให้สภาพแวดล้อมในการทำงานดีขึ้น

2.5 ค่านิยมและผลของการสร้างค่านิยม ที่เกี่ยวข้องกับความแตกต่างทางวัฒนธรรมไทย-จีนในบริษัท ที่มีต่อพนักงาน คือ การนำวัฒนธรรมของทั้งไทยและจีนมาจัดร่วมกันในบริษัททำให้พนักงานได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้วัฒนธรรมของกันและกัน ทำให้ได้ประสบการณ์แปลกใหม่ และการประชุมร่วมกันของ

พนักงานทั้งชาวไทยและชาวจีนโดยใช้ล่ามช่วยแปลทั้ง 2 ภาษา ทำให้เรียนรู้และแก้ปัญหาด้านการสื่อสารไม่เข้าใจไปได้

2.6 ผลของการสร้างแรงผลักดันของบุคลากรในบริษัท ซึ่งมีจุดศูนย์รวมสำหรับการปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับความแตกต่างทางวัฒนธรรมไทย-จีน ที่มีต่อพนักงาน คือ ผลักดันให้เกิดความเข้าใจร่วมกันของพนักงานทั้งชาวไทยและชาวจีน เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่องค์กร ทำให้เกิดการเรียนรู้วิธีการทำงานของคนอีกชาติหนึ่งที่เติบโตมาในสังคมและวัฒนธรรมที่แตกต่างจากชาวไทย

2.7 ผลของการมีธรรมเนียมปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับความแตกต่างทางวัฒนธรรมไทย-จีน ในองค์กรของบริษัทสิ่งพิมพ์ชิ้นหนึ่ง ที่มีต่อพนักงาน คือ การประชุมร่วมกันของพนักงานทั้งชาวไทยและชาวจีน ทำให้เกิดความเข้าใจร่วมกัน และเข้าใจวิธีการทำงานของอีกฝ่ายหนึ่งมากขึ้น

2.8 ผลของการสร้างความเข้าใจด้านความแตกต่างทางวัฒนธรรมในบริษัท ที่มีต่อพนักงาน คือ การประชุมร่วมกันของพนักงานทั้งชาวไทยและชาวจีนทำให้เกิดความเข้าใจร่วมกันได้ดียิ่งขึ้น

2.9 ผลของการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลที่มีความแตกต่างทางวัฒนธรรม บริษัทที่มีต่อพนักงาน คือ ทำให้เกิดการเรียนรู้และการปรับตัวของพนักงานทั้งชาวไทยและชาวจีนซึ่งส่งผลให้การปฏิบัติงานเกิดผลสูงสุด และทำให้เกิดระบบการทำงานใหม่ที่ผสมผสานความเป็นไทยจีนเข้าไว้ด้วยกัน

2.10 ผลของการสร้างวัฒนธรรมองค์กร (Organizational culture) ที่มีการผสมผสานทั้งวัฒนธรรมไทย-จีน ให้เกิดขึ้นในบริษัทที่มีต่อพนักงาน คือ ส่งผลให้พนักงานทั้งชาวไทยและชาวจีนสามารถปรับตัวเข้าหากันและอยู่ร่วมกันในสภาพแวดล้อมแบบผสมผสานวัฒนธรรมได้ และการประชุมร่วมกันของพนักงานทั้งชาวไทยและชาวจีนทำให้เกิดความเข้าใจร่วมกันมากขึ้น

2.11 ผลของการประเมินสภาพแวดล้อมในการทำงานด้านความแตกต่างทางวัฒนธรรมในบริษัท ที่มีต่อพนักงาน คือ คำนึงถึงความแตกต่างของแต่ละชนชาติและแต่ละบุคคลมากขึ้น และการประชุมร่วมกันของทั้งพนักงานชาวไทยและชาวจีนส่งผลให้เรียนรู้ที่จะปรับตัวไม่ใช่คือดิ่งโดยไม่ฟังความคิดเห็นของผู้อื่น

2.12 จุดแข็งของวัฒนธรรมไทยที่พนักงานใช้ในบริษัท คือ การเป็นมิตรกับผู้อื่น ความมีน้ำใจและการช่วยเหลือเพื่อนร่วมงาน

2.13 การใช้จุดแข็งของวัฒนธรรมไทยในตัวพนักงานมาช่วยในการทำงานในองค์กรที่มีความแตกต่างทางวัฒนธรรมไทย-จีน และส่งผลดีต่อบริษัทและพนักงาน คือ การผูกมิตรกับเพื่อนร่วมงาน ส่งผลดีทำให้การทำงานมีความสุขมากขึ้น และความมีน้ำใจและการช่วยเหลือเพื่อนร่วมงาน ส่งผลดีให้เกิดความร่วมมือในการทำงานร่วมกันได้ดี

2.14 จุดอ่อนของวัฒนธรรมไทยพนักงานใช้ในบริษัท คือ ใจดีและใจอ่อนมากเกินไป

2.15 การกำจัดจุดอ่อนของวัฒนธรรมไทยในตัวพนักงานมาช่วยในการทำงานในบริษัท ที่มีความแตกต่างทางวัฒนธรรมไทย-จีน และส่งผลดีต่อบริษัทและพนักงาน คือ ต้องใจแข็งมากขึ้น และทำตามกฎของบริษัทให้เคร่งครัดมากขึ้น

2.16 แนวทางการทำงานของพนักงานท่ามกลางความแตกต่างทางวัฒนธรรมไทย-จีน เพื่อให้งานมีประสิทธิภาพและส่งผลที่ดีต่อความก้าวหน้าของบริษัท คือ เข้าใจในวัฒนธรรมของกันและกันเพื่อให้เกิดความเข้าใจร่วมกันและทำงานร่วมกันอย่างมีความสุข และการสร้างความเป็นมิตรและการแบ่งปัน การช่วยเหลือกันในที่ทำงาน ทำให้สามารถทำงานร่วมกันได้อย่างมีความสุข ส่งผลต่อประสิทธิผลที่ดีของการทำงาน ทำให้สมาชิกในองค์กรมีความสามัคคีกันมากขึ้น

สรุปและอภิปรายผล

จากการศึกษากลยุทธ์การใช้วัฒนธรรมข้ามชาติในการบริหารจัดการของผู้บริหารชาวไทยและชาวจีนของบริษัทสิ่งพิมพ์จีนแห่งหนึ่ง และผลของกลยุทธ์การใช้วัฒนธรรมข้ามชาติในการบริหารจัดการที่มีต่อพนักงานชาวไทยและชาวจีน พบประเด็นน่าสนใจที่นำมาอภิปรายผล ดังนี้

กลยุทธ์การใช้วัฒนธรรมข้ามชาติในการบริหารจัดการของผู้บริหารชาวไทยและชาวจีน คือ การให้พนักงานทั้งชาวไทยและชาวจีนได้ประชุมร่วมกัน ทำงานร่วมกัน ทำกิจกรรมในโอกาสสำคัญต่าง ๆ ร่วมกัน มาใช้เป็นแนวทางในการประสานความแตกต่างและสร้างความเข้าใจระหว่างกัน

5.5.2 ผลของกลยุทธ์การใช้วัฒนธรรมข้ามชาติในการบริหารจัดการที่มีต่อพนักงานชาวไทยและชาวจีนของบริษัทสิ่งพิมพ์จีนแห่งหนึ่งพบว่าเมื่อผู้บริหารใช้กลยุทธ์กำหนดให้พนักงานทั้งชาวไทยและชาวจีนทำงานร่วมกันซึ่งส่งผลให้พนักงานทั้งชาวไทยและชาวจีนเรียนรู้วัฒนธรรมของกันและกัน เกิดความเข้าใจอันดีร่วมกัน และทำงานร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

ดังนั้นจะเห็นได้ว่าการพัฒนาการทำงานร่วมกันระหว่างไทย-จีน ปัญหาความแตกต่างด้านภาษาและวัฒนธรรมยังมีอยู่และมีผลต่อการดำเนินการ แนวทางด้าน การสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม เป็นเป็นหัวใจสำคัญในการใช้เป็นเครื่องมือให้ผู้บริหาร/พนักงานไทย-จีนทำงานให้เกิดความเข้าใจและส่งผลในการดำเนินงานในบริบทของบริษัท ทั้งนี้องค์การสามารถใช้รูปแบบการจัดการ เพื่อเร่งให้เกิดการทำงานร่วมกันดีระหว่างไทย-จีน สามารถทำด้วยจัดการคัดสรรพนักงานที่ความใจในวัฒนธรรมและภาษา เป็นอยู่แล้ว หรือจัดการทำงานร่วมเป็นทีมในการทำงานและสังสรรค์ จะสามารถเร่งให้เกิดการทำงานร่วมกันและผลการดำเนินงานที่ดีไปรวดเร็วเพิ่มขึ้น

บรรณานุกรม

โกเมศ สุพลภัก. (2555) การรับรู้และการสื่อสารเพื่อการจัดการความหลากหลายทางวัฒนธรรม ของ บริษัทข้ามชาติในประเทศไทย. วิทยานิพนธ์ นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ชลิดา แท่งเพชร และ วรีณี วงศ์อุไร (2561). เส้นทางการลงทุนจากแดนมังกร. FOCUSED AND QUICK (FAQ) ธนาคารแห่งประเทศไทย. 116, 1-7.

พนิดา นิลอรุณ, จิราวรรณ คงคล้าย, และ เฉลิมชัย กิตติศักดิ์นาวิน (2560). การบริหารความหลากหลายกับประสิทธิผลของทีมงาน. วารสารบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์. 11, 234-245.

สุปัทมา ตันตยาภินันท์. (2554). ความแตกต่างภายในองค์การกับยุทธวิธีในการบริหารทรัพยากรมนุษย์. วารสารนักบริหาร. 31, 59 -64.

Cullen, J.B. and K.P. Parboteeah. (2008). Multinational Management: A Strategic Approach. South Western Publisher, USA.

Mueller, C.W., J.E. Wallace and J.L. Price. (1992). Employee commitment: resolving Some issues. Work and Occupations, 19, 211-236.

Pradhan, J. (2017). Emerging Multinationals: A Comparison of Chinese and Indian Outward Foreign Direct Investment. Institutions and Economics, 3:1, 113-148.

การจัดการกำไรผ่านรายการคงค้างที่ส่งผลต่อผลการดำเนินงานในระยะยาวของหุ้น IPO

Accrual-Based Earnings Management and the Long-run Performance

ญาดา กิริติพงศ์ภักดี¹

บทคัดย่อ

ในการจดทะเบียนเข้าตลาดหลักทรัพย์นั้น ผู้บริหารของบริษัทต่างๆ มักจะมีความเชื่อว่า จะต้องแต่งตัวก่อนเข้าตลาดด้วยการจัดการกำไรของบริษัทนั้นให้สูงขึ้น ภายใต้มาตรฐานทางบัญชีที่สามารถทำได้ แต่การแต่งตัวเข้าตลาดนี้สามารถส่งผลทั้งในทางที่ดีหรือส่งผลเสียต่อบริษัท ซึ่งจากผลการศึกษาที่ผ่านมาพบว่า หากผู้บริหารใช้กลยุทธ์ในการจัดการกำไรแล้ว ในที่สุดผลการดำเนินงานในระยะยาวก็จะลดลง

แต่ในอีกแง่มุมหนึ่ง การจัดการกำไรมีส่วนช่วยให้กำไรของบริษัทมีเสถียรภาพมากขึ้น ซึ่งในการศึกษานี้พบว่า ระดับของการจัดการกำไรทั้งในปีก่อนออกจำหน่ายหลักทรัพย์และหลังออกจำหน่ายหลักทรัพย์ กับผลการดำเนินงานของบริษัทในระยะยาว มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกัน สะท้อนให้เห็นว่าผู้บริหารใช้กลยุทธ์ในการจัดการกำไรในทางที่ดี สาเหตุที่เป็นเช่นนี้ อาจเกิดจากการที่ผู้บริหารมองเห็นว่าบริษัทมีโอกาสเติบโตต่อไปในอนาคต จึงทำให้บันทึกรายการคงค้างในงวดบัญชีปัจจุบันในระดับที่เกินกว่าปกติได้ รวมถึง จากการวัดระดับการจัดการกำไรด้วยรายการคงค้างเกินปกตินี้ รายการคงค้างเกินปกติของบริษัทที่สูงเกินกว่าค่าคาดหวัง อาจมาจากการเติบโตทางธุรกิจตามปกติของบริษัท ที่ทำให้บริษัทต้องบันทึกรายการคงค้างเพิ่มขึ้นตามไปด้วย

คำสำคัญ: หุ้นไอพีโอ, การจัดการกำไร, บริษัทจดทะเบียนเข้าใหม่, ผลการดำเนินงานระยะยาว, รายการคงค้างที่ขึ้นกับดุลยพินิจของผู้บริหาร

ABSTRACT

In order to list a company to capital market, many managers believe that they supposed to decorate a company profile by improving the earnings at pre-IPO period under the account standard that can be made.

¹ นักศึกษาคณะพัฒนาการเศรษฐกิจ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

But this decoration has both positive and negative effect to a company performance. From prior studies found that, if manager use earnings management strategy, finally a long-run performance will be decreasing.

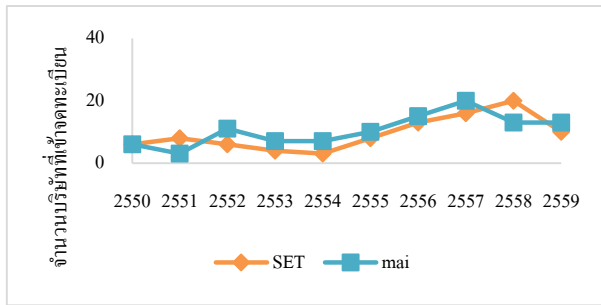
On the other hand, earnings management strategy has a role to increase a stability of company earnings. The empirical results show that earnings management level in both pre and post selling an IPO and long-run performance of a company have a positive relationship. The reflected that managers use earnings management strategy in the good way. The cause of this may come from the manager's vision that company will grow further in the future. So, they decide to record discretionary accruals of this current period more than expected amounts. The overall evidence indicates earnings management level measurement by using abnormal accruals that more than expected accruals may has a cause from company normal growth that also has to make the company to record more of accruals.

Keywords: IPO, Earnings Management, Initial public offering, Long-run Performance, Discretionary accruals

บทนำ

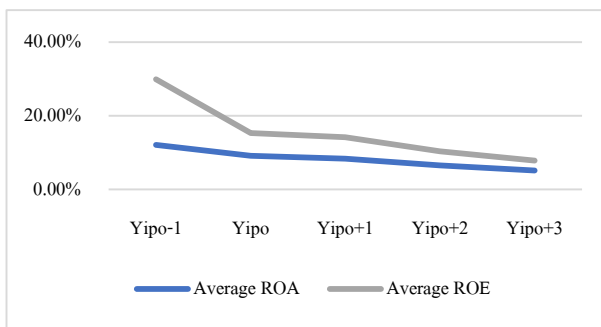
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในการระดมทุนเพื่อการดำเนินงานและขยายธุรกิจในปัจจุบัน มีรูปแบบของการระดมทุนได้ในหลากหลายรูปแบบ เพื่อให้ได้เงินทุนตามเป้าหมายที่กำหนด โดยเฉพาะอย่างยิ่งการนำบริษัทเข้าจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์นับเป็นทางเลือกที่สำคัญของการระดมทุนที่ได้รับความนิยม โดยจะเห็นได้จากจำนวนบริษัทที่เข้ามาจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์มีเพิ่มมากขึ้น ดังภาพ 1 แสดงจำนวนบริษัทที่เข้ามาจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (SET) และตลาดเอ็ม เอ ไอ (mai) ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่า จำนวนบริษัทที่เข้ามาจดทะเบียนมีจำนวนเพิ่มขึ้นในระยะเวลา 10 ปีที่ผ่านมา และมีแนวโน้มที่จะเพิ่มมากขึ้นในอนาคต เนื่องจากการเข้าจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ มีข้อดีทั้งต่อบริษัทและผู้ถือหุ้นหลายประการ สำหรับข้อดีต่อบริษัท คือ การจดทะเบียนสามารถทำให้บริษัทสามารถเข้าถึงแหล่งเงินทุนระยะยาว เพิ่มความยืดหยุ่นในการบริหารการเงิน

ภาพ 1 จำนวนบริษัทจดทะเบียนใน SET และ mai
ตั้งแต่ พ.ศ. 2550 – 2559

เชื่อว่าจะต้องแต่งตั้งก่อนเข้าตลาดด้วยการทำให้กำไรของบริษัทนั้นสูงขึ้น โดยที่ยังอยู่ในภายใต้หลักการทางบัญชี แต่การแต่งตั้งก่อนเข้าตลาดนี้อาจส่งผลดีต่อบริษัทและผลเสียต่อบริษัทก็ได้ และอีกหนึ่งความเป็นจริงคือ วัน IPO เป็นวันที่เป็นจุดเริ่มต้นของการดำเนินงานในสถานะบริษัทจดทะเบียน ที่มีภาระหน้าที่ในการที่จะต้องสร้างความมั่งคั่งให้กับผู้ถือหุ้นในวงกว้างขึ้น

ภาพ 2 ผลการดำเนินงานในระยะยาวของบริษัท IPO
ของประเทศไทยในช่วง พ.ศ. 2551 - พ.ศ. 2556

เมื่อบริษัทมีการเปิดเผยข้อมูลอย่างครบถ้วน เพราะจะช่วยลดปัญหาความไม่สมมาตรของข้อมูลและลดปัญหาการจัดการกำไรได้ อย่างไรก็ตาม ยังคงมีบางบริษัทที่ใช้ช่องทางในการจัดการกำไร (Earnings Management) เนื่องจากคิดว่าจะส่งผลให้บริษัทมีผลการดำเนินงานที่ดี แต่ความจริงแล้วมีการศึกษาที่พบว่าการจัดการกำไรจะส่งผลต่อผลการดำเนินงานในระยะยาว เช่น การศึกษาของ Teoh, Welch and Wong (1998) และ Ertimur et al. (2016) พบว่า ผลการดำเนินงานภายหลังจากที่บริษัทออกจำหน่ายหลักทรัพย์ลดลงในระยะเวลา 3 ปี ซึ่งมีสาเหตุสำคัญมาจากผู้บริหารใช้กลยุทธ์ในการจัดการกำไรก่อนออกจำหน่ายหลักทรัพย์ ดังนั้น จึงเป็นที่น่าจะสนใจว่า หากบริษัท IPO มีความโปร่งใสในการรายงานทางการเงิน โดยการสร้างระบบบัญชีที่ดี มีการจัดการกำไรในทางที่ดี มีการเปิดเผยข้อมูลที่ครบถ้วน มีโครงสร้างคณะกรรมการที่เหมาะสม ซึ่งสอดคล้องกับหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี เป็นไปได้ว่าจะทำให้ผลการดำเนินงานในระยะยาวของบริษัทนั้นเติบโตอย่างต่อเนื่อง ช่วยสร้างความยั่งยืนให้กับบริษัทได้อีกทั้งยังเป็นการปกป้องผลประโยชน์ของนักลงทุนทั่วไปด้วย

ดังนั้น จึงมีบริษัทจำนวนมากที่ดำเนินงานจนมีผลประกอบการที่เติบโตขึ้น มักจะนำบริษัทจดทะเบียนเข้าตลาดหลักทรัพย์เพื่อระดมทุนให้บริษัทได้เติบโตขึ้น ด้วยการสร้างระบบบัญชีที่ดี การมีระบบการควบคุมภายในที่มีประสิทธิภาพ และสิ่งสำคัญที่สุดคือ การเปิดเผยข้อมูลตามข้อกำหนดให้ครบถ้วน และทันต่อเวลา แต่ทั้งนี้ Teoh, Welch and Wong (1998) ได้แสดงให้เห็นว่า มีผู้บริหารของบางบริษัทที่มีความ

และจากผลการดำเนินงานในระยะยาวของบริษัทที่เสนอขายหลักทรัพย์ต่อประชาชนในครั้งแรก (IPO) ของประเทศไทยในอดีตแสดงดังภาพ 2 มีแนวโน้มที่ลดลง รวมถึงจากการศึกษางานวิจัยก่อนหน้านี้ที่เกี่ยวข้องกับผลการดำเนินงานของบริษัทหลังออกจำหน่ายหลักทรัพย์ มีผลการศึกษาที่หลากหลาย อาทิ การศึกษาของ Jo and Kim (2007) พบว่า ผลการดำเนินงานในระยะยาวของบริษัทสามารถเพิ่มขึ้นได้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาถึงผลการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนภายหลังการเสนอขายหลักทรัพย์ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยและตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ
2. เพื่อศึกษาถึงปัจจัยที่เป็นตัวกำหนดผลการดำเนินงานภายหลังการเข้าเป็นบริษัทจดทะเบียน
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการจัดการกำไรผ่านรายการคงค้างและผลการดำเนินงานในระยะยาวภายหลังการเสนอขายหลักทรัพย์

นิยามศัพท์

Earnings Management หรือ การจัดการกำไร ตามคำนิยามของ Healy and Wahlen (1999) กล่าวว่า การจัดการกำไรเกิดขึ้นเมื่อผู้บริหารใช้ดุลยพินิจในการจัดทำงานการเงินและจัดโครงสร้างรายการทางการเงินเพื่อให้รายงานทางการเงินนั้น สื่อให้ผู้มีส่วนได้เสียของกิจการเข้าใจผลการดำเนินงานของกิจการผิดไปจากความเป็นจริง หรือเพื่อผลประโยชน์ตามสัญญาที่ขึ้นกับตัวเลขทางบัญชี

Venture Capital หรือ กิจการร่วมลงทุน หมายถึง กิจการที่ลงทุนในหุ้น (Equity) ของธุรกิจที่ยังไม่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ โดยที่ธุรกิจที่เป็นเป้าหมาย มักเป็นบริษัทที่เริ่มก่อตั้ง และมีศักยภาพในการเติบโต

Benefactor หรือ ผู้มีอุปการคุณ หมายถึง บุคคลที่มีความสัมพันธ์ในลักษณะของการช่วยเหลือเกื้อกูลกับบริษัทที่ออกหุ้น เช่น ลูกค้า ผู้จำหน่ายวัตถุดิบ พนักงานของบริษัท หรือกิจการที่จะเข้าร่วมธุรกิจ เป็นต้น

Silent Ratio สัดส่วนการห้ามขายหุ้น จากที่ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยได้มีข้อกำหนดว่า ผู้เข้าขาย Strategic Shareholders จะถูกห้ามนำหุ้นซึ่งมีจำนวนรวมกัน 55% ของทุนชำระแล้วหลัง IPO ออกขายภายใน 3 ปี นับแต่วันที่หุ้นเริ่มทำการซื้อขาย อย่างไรก็ตาม หลังหุ้นซื้อขายครบ 1 ปี สามารถทยอยขายหุ้นได้ในอัตราส่วนไม่เกิน 20% และเมื่อครบกำหนดทุก 6 เดือน สามารถทยอยขายหุ้นได้อีก 20% ของหุ้นที่ถูกห้ามขาย

ขอบเขตของการวิจัย

ในการวิจัยนี้ใช้ข้อมูลบริษัทที่ทำการเสนอขายหลักทรัพย์ต่อประชาชนในครั้งแรก (IPO) ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยและตลาดหลักทรัพย์เอ็มเอไอ ตั้งแต่ พ.ศ. 2551 - พ.ศ. 2556 ทั้งนี้ จะศึกษาเฉพาะบริษัทที่ทำการเสนอขายหุ้นสามัญในทุกกลุ่มอุตสาหกรรม ยกเว้นกลุ่มการเงิน ซึ่งได้จำนวน 89 บริษัท โดยหลังจากตัดข้อมูลบริษัทที่มีค่าผิดปกติ (Outlier) จำนวน 5 บริษัท จึงเหลือกลุ่มตัวอย่างจำนวน 84 บริษัท

วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยนี้ใช้ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) ประเภทข้อมูลแบบ Panel Data โดยใช้ข้อมูลทางการเงินตั้งแต่ พ.ศ. 2551 - พ.ศ. 2559 ได้แก่ ข้อมูลงบการเงินรายปี ข้อมูลอัตราส่วนทางการเงิน รวมถึงข้อมูลเชิงคุณภาพในหนังสือชี้ชวนของบริษัทและรายงานผลการขายหลักทรัพย์ ซึ่งข้อมูลที่ใช้ในการศึกษานำมาจาก

- 1) ข้อมูลงบการเงินรายปีจากแบบฟอร์ม 56-1 ข้อมูลการเสนอขายหลักทรัพย์และรายงานผลการงานขายหลักทรัพย์ (แบบ 81-1-IPO) จากเว็บไซต์ของสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์
- 2) ข้อมูลอัตราส่วนทางการเงินจากฐานข้อมูล THOMSON REUTERS Datastream และ SETSMART

ระเบียบวิธีวิจัย

ในการวัดผลการดำเนินงานระยะยาว (Long-run Performance) เป็นเวลา 1 ปี, 2 ปี และ 3 ปี จะคำนวณจาก 3 มุมมอง ได้แก่ อัตราส่วนกำไรต่อสินทรัพย์รวมของบริษัทเทียบกับอัตราส่วนกำไรต่อสินทรัพย์รวมของตลาด (Adjust ROA), อัตราส่วนกำไรต่อส่วนของผู้ถือหุ้นเทียบกับอัตราส่วนกำไรต่อสินทรัพย์รวมของตลาด (Adjust ROE), กระแสเงินสดจากดำเนินงานหารด้วยสินทรัพย์รวม (CFO/TA) แล้วนำมาศึกษาหาปัจจัยที่เป็นตัวกำหนดผลการดำเนินงานดังกล่าว โดยใช้วิธีการประมาณค่าแบบ Panel Model ซึ่งจะได้เลือกใช้วิธีการประมาณค่าแบบผลกระทบทคงที่ (Fixed Effect Regression Model) แสดงได้ดังสมการที่ 1

$$Performance_{i,t} = \beta_0 + \beta_1 Earnings\ Management_{i,t} + \beta_2 Regulation_{i,t} + \beta_3 VCBacked_{i,t} + \beta_4 Corporate\ Governance_{i,t} + \beta_5 Proceed_{i,t} + \beta_6 Control\ Variable_{i,t} \quad (1)$$

โดยที่ $Performance_{i,t}$	คือ ผลการดำเนินงานของบริษัท
$Earnings\ Management_{i,t}$	คือ ระดับของการจัดการกำไรผ่านรายการคงค้างเกินปกติ
- EM_Preipo	คือ ระดับของการจัดการกำไรก่อนออกจำหน่ายหลักทรัพย์
- EM_Listed	คือ ระดับของการจัดการกำไรหลังจากเป็นบริษัทจดทะเบียน
$Regulation_i$	คือ กฎระเบียบของตลาดหลักทรัพย์ ประกอบด้วย

- Silent Ratio _i	คือ สัดส่วนหุ้นที่ถูกกำหนดห้ามขายเทียบกับหุ้นที่ชำระแล้ว
- Benefactor _i	คือ สัดส่วนการจัดสรรหุ้นให้กับผู้มีอุปการคุณ
VC _i	คือ การสนับสนุนทางการเงินของกิจการร่วมลงทุน
Corporate Governance _{i,t}	คือ การกำกับดูแลกิจการ ประกอบด้วย
- Board Size _{i,t}	คือ ขนาดของคณะกรรมการบริษัท
- Board Ind _{i,t}	คือ สัดส่วนของคณะกรรมการอิสระ
- Disclosure _{i,t}	คือ ความถี่ของการเปิดเผยข้อมูล
Control Variable _{i,t}	คือ ตัวแปรควบคุม ประกอบด้วย
- Proceed _i	คือ ลอการิทึมของมูลค่าการระดมทุนจากการออกจำหน่าย
- Age _{i,t}	คือ อายุของบริษัท
- PBV Ratio _{i,t}	คือ การเติบโตของมูลค่าหลักทรัพย์
- Year _i	คือ ปีที่เสนอขายหลักทรัพย์
- Market _i	คือ ตลาดที่เข้าจดทะเบียน
- Industry _i	คือ กลุ่มอุตสาหกรรม

จากแบบจำลองดังกล่าว ได้มีรายละเอียดและให้สมมติฐานของตัวแปรอิสระแต่ละตัวไว้ดังนี้ การจัดการกำไร (EM) ในการวัดระดับของการจัดการกำไรจะพิจารณาจากรายการคงค้างเกินปกติ โดยจากการศึกษาของ Liao and Huang (2015) พบว่ารายการคงค้างเกินปกติกับผลการดำเนินงานหลังพ้นช่วงห้ามขายหุ้นมีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงข้าม ในขณะที่ Gunny (2010) ที่พบว่าเมื่อผู้บริหารที่ใช้การจัดการกำไรผ่านการสร้างรายการทางธุรกิจทำให้ผลการดำเนินงานในอนาคต ซึ่งวัดด้วย ROA เพิ่มขึ้น ผู้วิจัยจึงตั้งสมมติฐานของการจัดการกำไรมีความสัมพันธ์ในทั้งสองทิศทางกับผลการดำเนินงานในระยะยาว

โดยในการประมาณค่ารายการคงค้างภายใต้ดุลยพินิจของผู้บริหาร (Discretionary Accruals: DA) ที่ใช้เป็นตัวแทนของรายการคงค้างเกินปกติ (Abnormal Accruals) หรือระดับของการจัดการกำไรนี้ จะคำนวณจากตัวแบบของ Dechow, Sloan and Sweeney (1995) ที่ปรับปรุงมาจาก Modified Jones Model (1991) ด้วยการจัดกลุ่มบริษัทที่อยู่ในอุตสาหกรรมเดียวกัน แล้วนำมาทำการวิเคราะห์ภาคตัดขวาง (Cross-Sectional Analysis) โดยใช้วิธีกำลังสองน้อยที่สุดแบบธรรมดา (Ordinary Least Square Regression: OLS) ตามแบบจำลองดังสมการที่ 2

$$\frac{Accrual_{i,t}}{Average TA_{i,t}} = \beta_0 \frac{1}{Average TA_{i,t}} + \beta_1 \frac{\Delta REV_{i,t}}{Average TA_{i,t}} + \beta_2 \frac{PPE_{i,t}}{Average TA_{i,t}} + \varepsilon_{i,t} \quad (2)$$

โดย $Accrual_{i,t}$ แทนรายการคงค้างทั้งหมดของบริษัท i ในปีงบประมาณ t , $\Delta REV_{i,t}$ แทนการเปลี่ยนแปลงของรายได้รวมของบริษัท i ในปีงบประมาณ t และ $t-1$, $PPE_{i,t}$ แทนที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ ก่อนหักค่าเสื่อมราคาของบริษัท i ในปีงบประมาณ t , $Average TA_{i,t}$ แทนสินทรัพย์รวมเฉลี่ยของบริษัท i ในปีงบประมาณ t และ $t-1$, $\beta_0 - \beta_2$ แทนค่าสัมประสิทธิ์ และ $\varepsilon_{i,q,t}$ แทนค่าความคลาดเคลื่อน (Error Term)

และนำค่าสัมประสิทธิ์ที่ได้จากสมการที่ 2 ($\beta_0 - \beta_2$) เพื่อคำนวณรายการคงค้างที่คาดหวังของบริษัท i ในปี t ($Expected Accrual_{i,t}$) และรายการคงค้างเกินปกติของบริษัท i ในปี t ($Abnormal Accrual_{i,t}$) ดังสมการที่ 3 และ 4 ตามลำดับ โดยที่ $\Delta REC_{i,t}$ แทนการเปลี่ยนแปลงลูกหนี้ ทั้งหมดของปีที่ t และ $t-1$

$$Expected Accrual_{i,t} = \beta_0 \frac{1}{Average TA_{i,t}} + \beta_1 \frac{\Delta REV_{i,t} - \Delta REC_{i,t}}{Average TA_{i,t}} + \beta_2 \frac{PPE_{i,t}}{Average TA_{i,t}} \quad (3)$$

$$Abnormal Accrual_{i,t} = \frac{Accrual_{i,t}}{Average TA_{i,t}} - Expected Accrual_{i,t} \quad (4)$$

สัดส่วนหุ้นที่ถูกกำหนดห้ามขายเมื่อเทียบกับหุ้นที่ชำระแล้ว (Silent Ratio) มีสมมติฐานที่คาดว่าจะเป็นไปได้ในทิศทางเดียวกันกับผลการดำเนินงาน ตามการศึกษาของ Arthurs et al. (2009) เนื่องจากตลาดหลักทรัพย์กำหนดให้มีข้อกำหนดห้ามขายหุ้นไว้นั้น ก็เพื่อป้องกันผู้บริหารหรือผู้ถือหุ้นภายในที่เป็น Strategic Shareholders ขายหุ้นทิ้งออกหลักจากเข้า IPO เพราะจะส่งผลเสียต่อนักลงทุนและพนักงาน หากบริษัทมีสัดส่วนหุ้นที่ถูกกำหนดห้ามขายในสัดส่วนที่สูงนี้ก็หมายถึง ผู้บริหารไม่สามารถขายหุ้นเป็นเหมือนแรงจูงใจให้ผู้บริหาร ยังคงตั้งใจรักษาผลการดำเนินงานต่อไปในอนาคต จึงมองความสัมพันธ์เป็นบวกต่อผลการดำเนินงาน

สัดส่วนการจัดสรรหุ้นให้กับผู้มีอุปการคุณ (Benefactor Ratio) เป็นตัวแปรที่ยังไม่เคยมีการศึกษามาก่อน ซึ่งผู้วิจัยให้สมมติฐานที่คาดว่าจะเป็นไปได้ในทิศทางเดียวกันกับผลการดำเนินงาน เพราะหากบริษัทมีการจัดสรรให้กับผู้มีอุปการคุณในกลุ่มที่เป็นผู้สนับสนุนทางธุรกิจ เช่น ผู้จัดการवादุดิบ เจ้าหนี้ ลูกหนี้การค้า เป็นต้น บุคคลกลุ่มนี้จึงน่าจะมีส่วนช่วยจุนเจือบริษัทในทางการค้า ส่งผลให้ผลการดำเนินงานดีขึ้นในอนาคต

ขนาดของคณะกรรมการ (Board Size), สัดส่วนของคณะกรรมการอิสระ (Board Independence), ความถี่ของการเปิดเผยข้อมูล (Disclosure Frequency: DL) ซึ่งเป็นปัจจัยที่เป็นตัวแทนของการกำกับดูแลกิจการ จึงตั้งสมมติฐานว่ามีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับผลการดำเนินงาน โดยความถี่ของการเปิดเผยข้อมูลจากการศึกษาของ Jo and Kim (2007) แสดงให้เห็นว่าเมื่อบริษัทมีความโปร่งใสจากความถี่ในการเปิดเผย

ข้อมูลสูง จะทำให้ลดปัญหาด้านข้อมูลลงนำไปสู่การจัดการกำไรที่ลดลงและผลการดำเนินงานหลังออกจำหน่ายที่สูงกว่าโดยเปรียบเทียบ ในขณะที่การสนับสนุนทางการเงินของกิจการร่วมลงทุน (Venture Capital-Backed) มีสมมติฐานที่มีความสัมพันธ์กับผลการดำเนินงานในระยะยาวในทิศทางตรงข้ามตามการศึกษาของ Liao and Huang (2015) นอกจากนี้ อายุของบริษัท (AGE) มีสมมติฐานว่ามีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับผลการดำเนินงานในระยะยาว เนื่องจากอายุของบริษัทสามารถบ่งบอกถึงประสบการณ์ในการดำเนินงานที่ดีและความมั่นคงของบริษัทได้ ในส่วนของการเติบโตของมูลค่าหลักทรัพย์ (Price to Book) มีสมมติฐานว่ามีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับผลการดำเนินงานในระยะยาว เป็นตัวแทนการเติบโตของมูลค่าหลักทรัพย์ เนื่องจากยิ่งบริษัทมีส่วนราคาต่อมูลค่าทางบัญชีสูงบ่งชี้ว่านักลงทุนคาดการณ์ว่าบริษัทจะสามารถเติบโตได้อีกมาก

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1) ผลการวิเคราะห์การศึกษาผลการดำเนินงานในระยะยาวภายหลังการเสนอขายหลักทรัพย์

ผลการดำเนินงานที่วัดด้วย Adjust ROA หลังเสนอขายหลักทรัพย์ สาเหตุที่ใช้ค่า Adjust ก็เพื่อลดปัญหาของบริษัทที่เสนอขายไม่พร้อมกัน ส่งผลให้ภาวะเศรษฐกิจแตกต่างกัน จึงเป็นที่มาของการนำค่าเฉลี่ยของ ROA ของทั้งตลาดโดยแยกเป็น ROA ของ SET และ mai มาลบออกจากค่า ROA ของแต่ละบริษัท ซึ่งจากการศึกษาพบว่าค่า Adjust ROA มีค่าเฉลี่ยที่ลดลงเรื่อยๆ แต่หากพิจารณาแยกเป็น ตลาด SET และ mai พบว่า บริษัทที่จดทะเบียนใน SET มีผลการดำเนินงานในระยะยาวที่ดีกว่าบริษัทที่จดทะเบียนใน mai ซึ่งกลุ่มบริษัทที่จดทะเบียน mai นี้เองที่ทำให้ค่าเฉลี่ยของ Adjust ROA ในภาพรวมลดลง และเมื่อพิจารณาผลการดำเนินงานที่วัดด้วย Adjust ROE ก็ได้ผลที่สอดคล้องกันกับ Adjust ROA ซึ่งมีสาเหตุหลักมาจาก Adjust ROE ของบริษัทที่จดทะเบียนใน mai ที่ลดลง และผลการดำเนินงานอีกตัวที่นำมาศึกษา คือ กระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงานหารด้วยสินทรัพย์รวมเฉลี่ย (CFO/TA) มีค่าเฉลี่ยที่ไม่เปลี่ยนแปลงมากนักในแต่ละปีหลังจากจดทะเบียน

2) ผลการวิเคราะห์ระดับการจัดการกำไร (Earnings Management)

ผลการวิจัยพบว่าค่าเฉลี่ยของระดับการจัดการกำไรยังคงมีค่าเป็นบวกแม้บริษัทจะเสนอขายหลักทรัพย์แล้ว แสดงว่า บริษัทไม่ได้การจัดการกำไรเพียงแค่นปีก่อนเสนอขายหลักทรัพย์ แต่ยังยืดระยะเวลาไปจนถึงภายหลังการเข้าเป็นบริษัทจดทะเบียนด้วย ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ Roosenboom, Goot and Mertens (2003) ที่พบว่าผู้บริหารใช้การจัดการกำไรในปี IPO ไม่ใช่ปีก่อนออก IPO และพบความสัมพันธ์ของระดับของการจัดการกำไรในปี IPO กับราคาหลักทรัพย์ 3 ปีหลังจากเป็นบริษัทจดทะเบียนใน

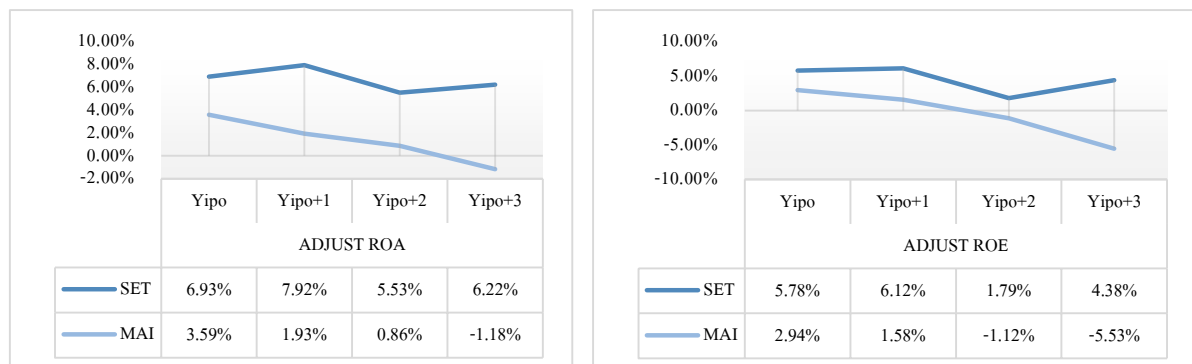
ทิศทางตรงข้าม จาก 2 เหตุผลดังกล่าว การศึกษานี้จึงตรวจสอบระดับของการจัดการกำไรทั้งก่อนและหลังการเป็นบริษัทจดทะเบียน

สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

บริษัทที่เข้าจดทะเบียนในตลาด SET มีผลการดำเนินงานในระยะยาวไม่เปลี่ยนแปลงมากนัก ในขณะที่บริษัทที่เข้าจดทะเบียนในตลาด mai โดยเฉลี่ยแล้ว มีผลการดำเนินงานในระยะยาวที่ลดลง แสดงดัง

ภาพ 3

ภาพ 3 กราฟค่าเฉลี่ยของ Adjust ROA และ Adjust ROE แยกตลาด SET และ mai ในการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อผลการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนภายหลังการเสนอขาย ได้ผลการวิจัย ดังนี้

Independent Variable	Dependent Variable					
	Adjust ROA		Adjust ROE		CFO/TA	
	Coefficient	Prob.	Coefficient	Prob.	Coefficient	Prob.
EM_PREIPO	0.0746 *	0.0765	0.1111 *	0.1357	0.1444	0.1146
EM_LISTED	0.1926 ***	0.0001	0.3690 ***	0.0000	0.0000 **	0.0463
SILENTRATIO	0.0392 ***	0.0080	0.0248	0.3414	0.0000	0.6461
VC	-0.0708 ***	0.0006	-0.1322 ***	0.0003	0.0120	0.5977
BENEFACOR	0.0017 *	0.0996	0.0036 **	0.0453	0.0110 ***	0.002
BOARDSIZE	-0.0059	0.1141	-0.0045	0.4971	0.1713 ***	0.0007
BOARDIND	0.0436	0.5576	-0.0091	0.9449	0.8077	0.2593
DISCLOSURE	-0.0019 ***	0.0000	-0.0030 **	0.0001	0.0000	0.4121
PROCEED	0.0090	0.2241	0.0096	0.4666	0.0261	0.2239
AGE	-0.0005	0.3886	-0.0013	0.2269	0.3566 ***	0.0056
PBV_RATIO	0.0035 ***	0.0032	0.0059	0.0044	0.0019 ***	0.0053
Year and Industry Fixed Effect	Include					
Adjusted R-squared	0.2940		0.2116		0.3800	

ตารางที่ 1 ผลการทดสอบหาปัจจัยที่เป็นตัวกำหนดผลการดำเนินงานในระยะยาวของบริษัท

หมายเหตุ: *** คือ นัยสำคัญที่ 0.01, ** คือ นัยสำคัญที่ 0.05, * คือ นัยสำคัญที่ 0.10

ผลการศึกษาจากตารางที่ 1 บ่งชี้ว่าระดับการจัดการกำไรก่อนออกจำหน่ายหลักทรัพย์ (EM_PREIPO) และระดับการจัดการกำไรหลังเป็นบริษัทจดทะเบียน (EM_LISTED) ส่งผลต่อผลการดำเนินงานระยะยาวอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในทิศทางเดียวกัน และเพื่อยืนยันผลพร้อมทั้งเพื่อศึกษาตามวัตถุประสงค์ ความสัมพันธ์ของการจัดการกำไรที่มีต่อผลการดำเนินงาน ผู้วิจัยจึงดำเนินการเปลี่ยนตัวแปรการจัดการกำไรก่อนออกจำหน่าย (EM_PREIPO) และการจัดการกำไรหลังเป็นบริษัทจดทะเบียน (EM_LISTED) ให้อยู่ในรูปของตัวแปรหุ่น (Dummy Variables) โดยกำหนดให้เท่ากับ 1 หากบริษัทมีการจัดการกำไรหรือมีระดับรายการคงค้างเกินปกติมากกว่า 0 (EM_PREIPO และ EM_LISTED มีค่ามากกว่า 0) และเท่ากับ 0 หากไม่มีการจัดการกำไรหรือมีระดับรายการคงค้างเกินปกติต่ำกว่า 0 (EM_PREIPO และ EM_LISTED มีค่าน้อยกว่า 0) ได้ผลการศึกษาดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ผลการทดสอบหาความสัมพันธ์ของการจัดการกำไรที่มีต่อผลการดำเนินงานในระยะยาว

	Dependent Variable								
	Adjust ROA			Adjust ROE			CFO/TA		
	Coefficient		Prob.	Coefficient		Prob.	Coefficient		Prob.
D_EMPREIPO	0.0278	**	0.0244	0.0455	**	0.0373	0.0035		0.8145
D_EMLISTED	0.0368	***	0.0013	0.0726	***	0.0004	-0.1302	***	0.0000
SILENTRATIO	0.0353	**	0.0179	0.0170		0.5171	0.0931	***	0.0000
VC	-0.0743	***	0.0003	-0.1385	***	0.0002	-0.0375		0.1301
BENEFACOR	0.0017	*	0.0993	0.0037	**	0.0470	0.0031	**	0.0141
BOARDSIZE	-0.0052		0.1662	-0.0033		0.6193	-0.0063		0.1682
BOARDIND	0.0484		0.5183	0.0012		0.9929	-0.0503		0.5789
DISCLOSURE	-0.0020	***	0.0000	-0.0032	**	0.0000	-0.0016	***	0.0022
PROCEED	0.0085		0.2579	0.0083		0.5298	0.0196	**	0.0307
AGE	-0.0005		0.4192	-0.0013		0.2382	-0.0007		0.3888
PBV_RATIO	0.0037	***	0.0018	0.0064	***	0.0023	0.0027	***	0.0581
Year and Industry Fixed Effect	Include								
Adjusted R-squared	0.2838			0.2005			0.3710		

หมายเหตุ: *** คือ นัยสำคัญที่ 0.01, ** คือ นัยสำคัญที่ 0.05, * คือ นัยสำคัญที่ 0.10

จากผลการศึกษาทั้ง 2 ตารางบ่งชี้ว่าการจัดการกำไรส่งผลต่อผลการดำเนินงานระยะยาวในทิศทางเดียวกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยผู้วิจัยคาดว่าระดับการจัดการกำไรในระดับที่สูงนี้เป็นผลมาจากการเติบโตทางธุรกิจตามปกติที่ทำให้บริษัทต้องบันทึกกำไรคงค้างเพิ่มขึ้นตามไปด้วย เพื่อศึกษาถึงเหตุผลข้างต้น จึงได้ทำการแบ่งการจัดการกำไรก่อนออกจำหน่ายหลักทรัพย์ออกเป็นควอร์ไทล์ (Quartile) โดยกลุ่ม Q1 เป็นบริษัทที่มีการจัดการกำไรต่ำที่สุด และกลุ่ม Q4 เป็นบริษัทที่มีระดับของการจัดการกำไรในระดับสูงที่สุด โดยจากตารางที่ 3 จะเห็นได้ว่า กลุ่ม Q4 จะมีอัตราการเติบโตของรายได้จากการขายในระดับที่สูงและสูงกว่าบริษัทในกลุ่ม Q1 ในทุกปี ยกเว้นเพียงแค่ปีหลังออกจำหน่ายหลักทรัพย์ (Yipo+1) ที่มีค่าต่ำกว่าเพียงเล็กน้อย

ตารางที่ 3 อัตราการเติบโตของรายได้จากการขาย (Sales Growth) ของบริษัทที่อยู่ใน Quartile 1 และ 4

Quartile	Yipo-1	Yipo	Yipo+1	Yipo+2	Yipo+3
Q1	25.94%	18.80%	17.62%	7.65%	6.63%
Q4	57.58%	59.72%	16.96%	11.17%	11.77%

สรุปผลการวิจัย

- 1) ผลการดำเนินงานในระยะยาวของบริษัทที่ออกจำหน่ายหลักทรัพย์ภายหลังการเป็นบริษัทจดทะเบียน สำหรับบริษัทที่เข้าจดทะเบียนในตลาด SET ผลการดำเนินงานในระยะยาวนั้นไม่เปลี่ยนแปลงมากนัก ขณะที่บริษัทที่เข้าจดทะเบียนในตลาด mai โดยเฉลี่ยแล้ว มีผลการดำเนินงานในระยะยาวที่ลดลง
- 2) การจัดการกำไรของบริษัทในประเทศไทย ไม่ได้มีเฉพาะก่อนออกจำหน่ายหลักทรัพย์ แต่รวมไปถึงหลังเป็นบริษัทจดทะเบียนแล้ว แต่อย่างไรก็ตาม สำหรับประเทศไทย การจัดการกำไรมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับผลการดำเนินงานในระยะยาว และการจัดการกำไรในระดับสูงเกิดจากการเติบโตทางธุรกิจตามปกติที่ส่งผลให้บริษัทต้องบันทึกรายการคงค้างในระดับที่สูงตามไปด้วย
- 3) กฎระเบียบของตลาดหลักทรัพย์ ทั้งสัดส่วนหุ้นที่ถูกกำหนดห้ามขายเมื่อเทียบกับหุ้นที่ชำระแล้ว และสัดส่วนการจัดสรรหุ้นให้กับผู้มีอุปการคุณ มีส่วนช่วยทำให้ผลการดำเนินงานในระยะยาวนั้นดีขึ้น

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการศึกษาเรื่องการจัดการกำไรและผลการดำเนินงานของหุ้น IPO สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

- 1) การจัดการกำไรก่อนออกจำหน่ายหลักทรัพย์ จากการวัดค่าด้วยรายการคงค้างเกินปกตินั้นมีค่าสัมประสิทธิ์ที่เป็นบวกและมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งให้ผลที่แตกต่างจากหลายการศึกษา แต่สอดคล้องกับการสรุปความของ Armstrong et al. (2015) ที่สรุปว่า รายการคงค้างที่เกินปกติในงบการเงินนั้นเป็นผลมาจากการเติบโตที่แข็งแกร่งของบริษัทที่ออกจำหน่ายหลักทรัพย์
- 2) การจัดการกำไรในช่วงการเป็นบริษัทจดทะเบียน จากการประเมิน 6 ครั้ง (ในตารางที่ 1-2) พบว่า 5 ใน 6 ครั้ง มีค่าสัมประสิทธิ์ที่เป็นบวกและมีนัยสำคัญทางสถิติกับผลการดำเนินงานของบริษัท
- 3) สัดส่วนหุ้นที่ถูกกำหนดห้ามขายเทียบกับหุ้นที่ชำระแล้ว มีค่าสัมประสิทธิ์ที่เป็นบวกและมีนัยสำคัญทางสถิติสอดคล้องกับสมมติฐานซึ่งหมายความว่าผู้บริหารเต็มใจที่จะนำหุ้นของตัวเองเข้าไปอยู่ในข้อกำหนดห้ามขายสูงเกินกว่า 55% สื่อให้เห็นว่าผู้บริหารจะเต็มใจและตั้งใจในการบริหารบริษัทให้เติบโตต่อไป
- 4) สัดส่วนการจัดสรรหุ้นให้กับผู้มีอุปการคุณ มีค่าสัมประสิทธิ์ที่เป็นบวกและมีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่า การจัดสรรหุ้นให้กับผู้มีอุปการคุณนั้นมีผลต่อผลการดำเนินงานของบริษัท
- 5) การสนับสนุนทางการเงินของกิจการร่วมลงทุน มีค่าสัมประสิทธิ์ที่เป็นลบและมีนัยสำคัญทางสถิติ สอดคล้องกับสมมติฐาน เนื่องจาก VC มักมีเป้าหมายเรื่องระยะเวลาการถือครองหุ้นที่ชัดเจน เช่น ไม่

เกิน 5 ปี หรือจนกว่าจะสิ้นสุดอายุกองทุน เป็นต้น ดังนั้น เมื่อบริษัทเข้าจดทะเบียนไปแล้ว และไม่มี VC สนับสนุนด้านการลงทุนเหมือนก่อน IPO ก็เป็นไปได้ว่า ผลการดำเนินงานในระยะยาวนั้นลดลง

6) ขนาดของคณะกรรมการบริษัท และสัดส่วนของคณะกรรมการอิสระไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ บ่งชี้ว่า ขนาดและสัดส่วนของกรรมการอิสระไม่ส่งผลต่อผลการดำเนินงานในระยะยาวของบริษัท

7) ความถี่ของการเปิดเผยข้อมูล มีค่าสัมประสิทธิ์ที่เป็นลบและมีนัยสำคัญทางสถิติ ชัดแย้งกับ สมมติฐานที่ว่า หากบริษัทมีความถี่ของการเปิดเผยข้อมูลที่สูง จะส่งผลต่อการดำเนินงานที่ดีในระยะยาว

8) อายุของบริษัท จากการประเมิน 6 ครั้ง (ในตารางที่ 1-2) พบว่า 5 ใน 6 ครั้ง อายุของบริษัทไม่มี นัยสำคัญทางสถิติ ดังนั้น ผู้วิจัยจึงเลือกที่จะสรุปว่าอายุของบริษัทไม่ส่งผลต่อผลการดำเนินงานในระยะยาว

9) การเติบโตของมูลค่าหลักทรัพย์ ค่าสัมประสิทธิ์ที่เป็นบวกและมีนัยสำคัญทางสถิติต่อผลการดำเนินงานในระยะยาวทั้งจาก 3 มุมมอง ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐาน

ข้อเสนอแนะ

1. การศึกษาในครั้งนี้ใช้ข้อมูลหลักทรัพย์ที่เสนอขายต่อสาธารณะเป็นครั้งแรก เพียงแค่ใน พ.ศ. 2551 - พ.ศ. 2556 ดังนั้น ควรขยายผลการศึกษาโดยเพิ่มกลุ่มตัวอย่างมากขึ้น

2. การวัดระดับการจัดการกำไรแค่มุมมองเดียว คือ การจัดการกำไรผ่านรายการคงค้างเกินปกติ ดังนั้น ในการศึกษาครั้งต่อไป ควรใช้ขยวมุมมองการจัดการกำไร เพื่อเปรียบเทียบผลการศึกษาว่าสอดคล้องหรือ แตกต่างกับการศึกษาในครั้งนี้

เอกสารอ้างอิง

- Armstrong C., Foster G. & Taylor D. (2015). Abnormal accruals in newly public companies: opportunistic misreporting or economic activity?. *Management Science*, 62, 1316-1338.
- Arthurs, J.D., Busenitz, L.W., Hoskisson, R.E., & Johnson R.A. (2009). Signaling and initial public offerings: the use and impact of the lockup period. *Journal of Business Venturing*, 24(4), 360-372.
- Dechow P. M., Sloan R. G. & Sweeney A.P. (1995). Detecting earnings management. *The Accounting Review*, 70 (2), 193-225.
- Ertimur, Y., Sletten, E., Sunder, J. & Weber, J. (April 24, 2017). *When and Why Do IPO Firms Manage Earnings?* Retrieved from <https://ssrn.com/abstract=2704621>
- Gunny, K. (2010). The relation between earnings management using real activities manipulation and future performance. *Contemporary Accounting Research*, 27 (3), 855-888.

- Healy M., Paul & Wahlen, James. (1999). A Review of the Earnings Management Literature and Its Implications for Standard Setting. *Accounting Horizons*, 13, 365-383.
- Jo, H. & Y. Kim. (2007). Disclosure Frequency and Earnings Management. *Journal of Financial Economics*, 84(2), 561-90.
- Jones, J.J. (1991). Earnings management during import relief investigations. *Journal of Accounting Research*, 29, 193-228.
- Liao, T. L. & Huang, C. J. (2015). *Earnings Management During Lockup in Explaining IPO Operating Underperformance*. Review of Pacific Basin Financial Markets and Policies, 18(1), 1-21.
- Roosenboom, P., Goot, T. & Mertens, G. (2003). Earnings management and initial public offerings: Evidence from the Netherlands. *The International Journal of Accounting*, 38(3), 243-266.
- Teoh, S.H., Welch, I. & T.J. Wong. (1998). Earnings Management and the Long-Run Market Performance of Initial Public Offerings. *The Journal of Finance*, 53(6), 1935-1974.

การวิเคราะห์ต้นทุนต่อหัวในการผลิตบัณฑิต คณะบริหารธุรกิจ

The Analysis of Cost per Person of Graduating Student at Faculty of Business Administration

ชฎาพร ทีฆาอุตมากร¹

วรินทร์ กังวานทิพย์²

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้ได้จัดทำขึ้นเพื่อศึกษาต้นทุนต่อหัวในการผลิตบัณฑิตคณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยรามคำแหง แยกตามสาขาวิชา ตามหลักสูตรปริญญาบริหารธุรกิจบัณฑิตและหลักสูตรบัญชีบัณฑิต ซึ่งมีโครงสร้างหลักสูตรที่เปิดสอน 8 สาขาวิชา โดยดำเนินการศึกษาเฉพาะบัณฑิตที่สำเร็จในปีการศึกษา พ.ศ. 2558 เท่านั้น รายจ่ายจริงที่นำมาวิเคราะห์ ประกอบด้วยจำนวนเงินต้นทุนที่เป็นรายจ่ายของคณะบริหารธุรกิจ และมหาวิทยาลัยโดยตรง รวมทั้งรายจ่ายส่วนกลางของหน่วยงานสนับสนุนการเรียนการสอน การคำนวณปริมาณงานสอนของคณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยรามคำแหงได้คำนวณเฉพาะรายวิชาที่คณะฯ เปิดสอน ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2558 เท่านั้น การวิเคราะห์ต้นทุนต่อหัวบัณฑิตใช้จำนวนบัณฑิตเฉพาะนักศึกษาภาคปกติ ทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ผู้วิจัยใช้เครื่องมือในการรวบรวมข้อมูลเป็นแบบบันทึกข้อมูลค่าใช้จ่ายทางตรงของงบบุคลากร งบดำเนินการ งบอุดหนุน โดยรวบรวมจากแหล่งข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) ใช้ค่าร้อยละ (Percentage) และค่าเฉลี่ย (Mean) เนื่องจากนักศึกษาของคณะบริหารธุรกิจในแต่ละภาคเรียนมีจำนวนไม่เท่ากัน จึงจำเป็นต้องคำนวณสัดส่วนค่าร้อยละและนำมาหาค่าเฉลี่ยเพื่อให้ได้ปริมาณบัณฑิตที่จะนำมาใช้ในการคำนวณต้นทุนต่อหัวในการผลิตบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาจากคณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

ผลการวิจัยพบว่าต้นทุนในการผลิตบัณฑิตต่อหัวแยกตามสาขาวิชาของคณะบริหารธุรกิจ มีดังนี้ สาขาวิชาการจัดการ 32,363.35 บาท การเงินการธนาคาร 29,299.50 บาท การตลาด 26,308.35 บาท การบัญชี 15,872.62 บาท การโฆษณาและการประชาสัมพันธ์ 43,006.26 บาท อุตสาหกรรมการบริการ 31,727.70 บาท การบริหารทรัพยากรมนุษย์ 24,009.13 บาท ธุรกิจระหว่างประเทศ 36,162.27 บาท การประกันภัย 10,053.41 บาท การท่องเที่ยว 42,462.43 บาทและสาขาวิชาการบัญชี (รหัส 55 เป็นต้นไป) 40,001.77 บาท จากผลการวิจัยพบว่าสาขาการโฆษณาและการประชาสัมพันธ์มีต้นทุนการผลิตบัณฑิตสูงที่สุด สาขาที่มีต้นทุนการผลิตต่ำสุด คือ การประกันภัย

¹ รองศาสตราจารย์ ภาควิชาการบัญชี คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

² นักวิชาการศึกษานำานุกรม ระดับ 6 คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

คำสำคัญ : การวิเคราะห์ต้นทุน, ต้นทุนต่อหัว, คณะบริหารธุรกิจ

ABSTRACT

The research articulates cost analysis in producing each single graduate in the class of 2015 of the Faculty of Business Administration at Ramkhamhaeng University. The objective was to study the cost per person throughout Bachelor of Business Administration and Bachelor of Accounting Program, in which their course structures consist of eight majors. Costs calculated comprise of the direct expenses from faculty and the university as well as common expenses of educational support units. Regarding the calculation of teachings, only courses opened in the year 2015 will be taken into accounts. Also, the calculation of graduates includes both central and regional campuses. Secondary data are incorporated through percentile and mean to gather information such as direct costs of staff, operating statements, and subsidies because the numbers of students in each semester are not constant. Therefore, Percentile and Mean allow researcher to the access of the average number of graduates used in subsequent calculations.

The result shows that costs in producing graduates per person in different majors of the Faculty are the followings: Management (32,363.35 THB), Finance and Banking (29,299.50 THB), Marketing (26,308.35 THB), Accounting (15,872.62 THB) Advertising and Public Relations (43,006.26 THB), Business Service Management (31,727.70 THB), Human Resources Management (24,009.13 THB), International Business (36,162.27 THB), Insurance (10,053.41 THB) and Tourism (42,462.43 THB). Accounting graduates whose student ID started with 55 cost 40,569.97 THB. It is apparent that Advertising and Public Relations students are the most expensive, whereas Insurance students are least expensive ones.

Keywords: Cost analysis, Cost per unit, Faculty of Business Administration

บทนำ

ภาครัฐบาลหรือเอกชนจะต้องมีข้อมูลต่างๆ เพื่อนำไปใช้ในการวางแผน ควบคุมและตัดสินใจ ข้อมูลทางการบัญชีเป็นพื้นฐานที่ใช้สำหรับการบริหารงานด้านต่างๆ ในองค์กรไม่ว่าจะเป็นหน่วยงานที่แสวงหาผลกำไรหรือไม่ก็ตาม การเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีที่เป็นไปอย่างรวดเร็วควบคู่ไปกับภาวะการแข่งขันทั่วโลกทวีความรุนแรงมากขึ้น นับเป็นแรงผลักดันที่ทำให้องค์กรต่างๆ พยายามหาแนวทางที่จะสร้างความแตกต่างไม่ให้ผู้อื่นสามารถเลียนแบบได้ ความสำเร็จภายใต้สภาพการแข่งขันที่รุนแรงนี้จำเป็น

อย่างยิ่งที่องค์กรจะต้องมีระบบการบริหารต้นทุนที่มีประสิทธิภาพเพราะจะช่วยให้องค์กรรักษาความได้เปรียบในการแข่งขันไว้ได้ ทั้งยังช่วยสร้างมูลค่าเพิ่มให้อีกด้วย การดำเนินงานภายใต้แผนปฏิรูประบบบริหารภาครัฐ เน้นเป้าหมายให้มีการบริหารงานแบบมุ่งเน้นผลงาน (Output) และผลลัพธ์ (Outcome) โดยการกระจายความรับผิดชอบในการบริหารการเงินให้หน่วยงานมีความอิสระและคล่องตัวในการจัดสรรทรัพยากรเพื่อผลิตผลงานตามพันธกิจ เป้าหมายและวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้น หน่วยงานจึงจำเป็นต้องมีข้อมูลทางบัญชีที่สมบูรณ์เพียงพอต่อการวิเคราะห์และประเมินฐานะการเงิน ผลการดำเนินงานทางการเงิน รวมทั้งมีต้นทุนผลผลิตและบริการ เพื่อใช้เป็นเกณฑ์ในการขอจัดสรรงบประมาณตามมาตรา 21 แห่งพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 กำหนดให้ส่วนราชการจัดทำบัญชีต้นทุนในงานบริการสาธารณะแต่ละประเภทขึ้นตามหลักเกณฑ์ที่กรมบัญชีกลางกำหนด ซึ่งสถาบันอุดมศึกษาในฐานะส่วนราชการหนึ่งจึงมีหน้าที่ในการจัดทำรายงานบัญชีต้นทุนดังกล่าวเช่นกัน

ปัจจุบันการคำนวณต้นทุนของส่วนราชการ เพื่อให้การบริหารของหน่วยงานภาครัฐเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพนั้น ถูกกำหนดตามพระราชกฤษฎีกาดังกล่าว กำหนดให้ส่วนราชการจัดทำบัญชีต้นทุนในงานบริการสาธารณะแต่ละประเภทขึ้นตามหลักเกณฑ์และวิธีที่กรมบัญชีกลางกำหนด และรายงานผลการคำนวณรายจ่ายต่อหน่วย นอกจากนี้ คณะรัฐมนตรีได้ให้ความเห็นชอบและอนุมัติหลักการและแนวทางการปฏิรูปการเงินเพื่อการอุดมศึกษา เมื่อวันที่ 7 เมษายน 2547 ยังได้ใช้กลไกทางการเงินเป็นเครื่องมือในการปรับปรุงประสิทธิภาพการจัดการศึกษา รวมทั้งการดำเนินนโยบายการผลิตกำลังคนให้สอดคล้องกับความต้องการของสังคม โดยการลดการสนองทุนผ่านด้านอุปทานหรือสถาบันการศึกษา (Supply Side Financing) มาเป็นการเพิ่มการสนองทุนผ่านด้านอุปสงค์หรือผู้เรียน (Demand Side Financing) ให้มากขึ้น ทำให้สถาบันการศึกษาจำเป็นต้องพัฒนาระบบบัญชีในปัจจุบันให้เป็นระบบบัญชีต้นทุนที่สามารถรายงานค่าใช้จ่ายต่อหน่วย (Unit Cost) ที่ใช้เป็นเกณฑ์ในการจัดสรรงบประมาณลักษณะเงินอุดหนุนต่อไปได้ สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา มีนโยบายสนับสนุนให้สถาบันอุดมศึกษาปรับระบบบัญชีไปเป็นระบบงบประมาณ พัสตุ การเงินและบัญชีกองทุนเกณฑ์พึงรับ – พึงจ่าย ลักษณะ 3 มิติ (กองแผนงาน, มหาวิทยาลัยรามคำแหง 2558) ที่อิงฐานกิจกรรม (Activity Base Costing) ซึ่งคำนวณจากงบประมาณรวมทั้งที่ ได้รับจัดสรรและเงินรายได้ สามารถรายงานต้นทุนต่อหน่วยผลผลิตตามกิจกรรม และแสดงผลการดำเนินงานได้ รวมทั้งเป็นระบบบัญชีที่เป็นไปตามหลักการบัญชีสากลสำหรับสถาบันอุดมศึกษา ต้นแบบระบบดังกล่าวใช้หลักการบริหารในการดำเนินงานอย่างเป็นระบบ และครบวงจร มีการควบคุมภายในที่ดี และมีการเชื่อมโยงต่อเนื่องตั้งแต่ระบบงบประมาณ พัสตุ การเงิน บัญชี (บัญชีกองทุนโดยเกณฑ์พึงรับ-พึงจ่าย และบัญชีต้นทุน) และตรวจสอบประเมินผลให้เป็นระบบเดียวกัน (Integrated System)

มหาวิทยาลัยรามคำแหง เป็นสถาบันการศึกษาแบบตลาดวิชาที่จัดตั้งขึ้นตั้งแต่ปี 2514 จากสาเหตุปัญหาการขาดแคลนที่เรียนในระดับอุดมศึกษาของประเทศไทย เพราะมหาวิทยาลัยต่างๆ มีสถานที่เรียนจำกัดไม่สามารถรับผู้ที่เข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาได้ทั้งหมด เนื่องจากมีผู้ที่จบการศึกษาในระดับมัธยมศึกษา

แล้วไม่มีโอกาสได้ศึกษาต่อ ดังนั้นรัฐจึงจำเป็นต้องจัดตั้งมหาวิทยาลัยรามคำแหงขึ้นโดยเปิดโอกาสให้บุคคลที่ประสงค์จะเข้าเรียนต่อในมหาวิทยาลัยได้เข้ารับการศึกษอย่างทั่วถึงเพื่อเพิ่มพูนวิทยฐานะแก่ผู้ประกอบอาชีพ และขยายโอกาสทางการศึกษา พัฒนาคุณภาพของประชาชนทั่วไป เปิดรับสมัครนักศึกษาโดยไม่จำกัดจำนวนและไม่มีการสอบคัดเลือก มีการจัดการเรียนการสอนแต่ไม่บังคับให้มาเข้าชั้นเรียน มหาวิทยาลัยรามคำแหงมีหน่วยงานในระดับคณะสำนักและสถาบัน ซึ่งมีหน้าที่ดำเนินการจัดการศึกษาและให้บริการด้านบริหารและวิชาการอย่างมีประสิทธิภาพ คณะและสถาบันที่จัดการเรียนการสอน ได้แก่ คณะนิติศาสตร์ คณะบริหารธุรกิจ คณะมนุษยศาสตร์ คณะศึกษาศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์ คณะรัฐศาสตร์ คณะเศรษฐศาสตร์คณะวิศวกรรมศาสตร์ คณะเทคโนโลยีการสื่อสารมวลชน คณะศิลปกรรมศาสตร์ คณะพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันการศึกษานานาชาติ และสถาบันวิทยาศาสตร์สุขภาพ (มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2557)

คณะบริหารธุรกิจเป็นส่วนงานหนึ่งในมหาวิทยาลัยรามคำแหงที่มีผู้สมัครเข้าศึกษาเป็นจำนวนมาก โดยมุ่งผลิตบัณฑิตให้มีความรู้คู่คุณธรรม สร้างกำลังคนที่สนองความต้องการของตลาดแรงงาน โดยมีภารกิจหลัก 4 ประการ ได้แก่ การผลิตบัณฑิต การสร้างองค์ความรู้หรือการวิจัย การบริการวิชาการ และการทำนุบำรุงส่งเสริมวัฒนธรรม ภารกิจทั้งหมดของคณะและมหาวิทยาลัยฯ ที่ถือว่าสำคัญที่สุด คือ การผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพ ซึ่งแต่ละปีรัฐบาลและมหาวิทยาลัยฯ ต้องเสียค่าใช้จ่ายในการดำเนินการเพื่อผลิตบัณฑิตเป็นจำนวนมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งส่วนที่เป็นงบดำเนินการ ได้แก่ เงินเดือน ค่าจ้างประจำ ค่าจ้างชั่วคราว ค่าตอบแทนค่าใช้สอยและวัสดุ ค่าสาธารณูปโภค เงินอุดหนุน และรายจ่ายอื่น ทั้งในส่วนของงบประมาณแผ่นดินและงบประมาณเงินรายได้ ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษา เรื่อง การวิเคราะห์ต้นทุนต่อหัวในการผลิตบัณฑิตคณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยรามคำแหง เพื่อนำไปใช้ในการวางแผน ควบคุม และตัดสินใจ ให้เกิดการบริหารงานอย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาด้านต้นทุนต่อหัวในการผลิตบัณฑิตคณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

ขอบเขตการวิจัย

การวิเคราะห์ต้นทุนต่อหัวในการผลิตบัณฑิตคณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ดำเนินการศึกษาเฉพาะบัณฑิตที่สำเร็จในปีการศึกษา พ.ศ. 2558 เท่านั้น เนื่องจากเป็นปีแรกที่มีบัณฑิตสำเร็จการศึกษตามหลักสูตรปรับปรุงใหม่ในปี 2555 และมีการแยกหลักสูตรบัญชีบัณฑิตออกจากบริหารธุรกิจบัณฑิต รายจ่ายจริงที่นำมาวิเคราะห์ ประกอบด้วยส่วนที่เป็นรายจ่ายของคณะบริหารธุรกิจและมหาวิทยาลัยโดยตรง รวมทั้งรายจ่ายส่วนกลางของหน่วยงานสนับสนุนการเรียนการสอน

ข้อตกลงเบื้องต้น

1. การคำนวณปริมาณงานสอนของคณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยรามคำแหง คำนวณเฉพาะรายวิชาที่คณะฯ เปิดสอนในปีการศึกษา 2558 เท่านั้น
2. การวิเคราะห์ต้นทุนต่อหัวบัณฑิต คำนวณจากรายจ่ายจริงของคณะฯ ที่จัดการเรียนการสอนและหน่วยงานสนับสนุนการเรียนการสอน ปีงบประมาณ พ.ศ. 2558
3. จำนวนบัณฑิต นับเฉพาะนักศึกษาภาคปกติเท่านั้น เนื่องจากมหาวิทยาลัยรามคำแหงเป็นตลาดวิชารับนักศึกษาภาคปกติโดยไม่ต้องสอบคัดเลือกและไม่จำกัดจำนวนนักศึกษา

แนวคิด ทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดการคำนวณต้นทุน

การคำนวณต้นทุนให้เชื่อถือได้นั้นจะต้องมีการกำหนดวัตถุประสงค์ของการจัดทำบัญชีต้นทุนให้ชัดเจนแล้วจึงทำการคำนวณเพื่อให้ได้ต้นทุนที่ถูกต้อง สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการวางแผนควบคุมตัดสินใจได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมถึงการวัดผลการปฏิบัติงานของกิจกรรม หน่วยงาน หรือโครงการต่างๆ รวมทั้งผู้บริหารและผู้ปฏิบัติงานในหน่วยงานหรือโครงการนั้นๆ กรณีต้นทุนผลผลิตของส่วนราชการควรจะแยกตามส่วนงานจึงจะเหมาะสมและทำให้ได้ข้อมูลอันเป็นประโยชน์ต่อการวัดผลการดำเนินงาน และเพื่อให้ได้ต้นทุนต่อหน่วยผลผลิตต่อไป ตัวเลขค่าใช้จ่ายที่นำมาคำนวณต้นทุนจะเป็นตัวเลขค่าใช้จ่ายทั้งหมดที่เกิดขึ้นจริงตามเกณฑ์คงค้างในรอบระยะเวลาบัญชี ไม่ว่าจะเป็นค่าใช้จ่ายจากเงินแหล่งใดก็ตาม อาจเป็นค่าใช้จ่ายจากเงินงบประมาณและเงินนอกงบประมาณ รวมถึงค่าเสื่อมราคา ซึ่งถือเป็นต้นทุนการใช้สินทรัพย์ถาวรที่มีการบันทึกอย่างเป็นระบบตลอดอายุการใช้งาน ดังนั้น ส่วนราชการจะต้องมีการบันทึกบัญชีตามเกณฑ์คงค้างก่อน แล้วจึงนำตัวเลขค่าใช้จ่ายจากการบันทึกบัญชีมาใช้ในการคำนวณต้นทุนผลผลิต

นอกจากนั้นในการจัดทำบัญชีต้นทุนยังเป็นการคำนวณระหว่างต้นทุนผลผลิตและต้นทุนกิจกรรม โดยเชื่อมโยงต้นทุนของส่วนงานย่อยภายในหน่วยงานหรือศูนย์ต้นทุนเข้ากับกิจกรรมและผลผลิตของหน่วยงาน (กรมบัญชีกลาง, 2548) ซึ่งแนวคิดการคำนวณต้นทุนนี้ ส่วนราชการทุกกระทรวง ทบวง กรม รวมทั้งสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล ได้นำไปใช้ในการคำนวณต้นทุนผลผลิตและรายงานผลในแต่ละปีงบประมาณ นับแต่ปี 2548 เป็นต้นมาจนถึงปัจจุบันตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 มาตรา 21 วรรค 2

ต้นทุนผลผลิตในเชิงบริหาร

ต้นทุนผลผลิตมีบทบาทต่อการบริหารกิจการทุกประเภทไม่ว่าจะเป็นหน่วยงานในภาครัฐหรือเอกชน เพราะสามารถนำไปใช้ในการวางแผนควบคุมและตัดสินใจในการบริหาร โดยเฉพาะหน่วยงานราชการ ต้นทุนผลผลิตมีประโยชน์หลายประการ (กรมบัญชีกลาง, 2559) ดังนี้

1. ผู้บริหารสามารถนำข้อมูลต้นทุนมาพิจารณาประกอบการตัดสินใจว่าหน่วยงานภายใต้สังกัดต้นทุนที่ใช้ไปในการดำเนินงานเท่าใด มีผลผลิตจากการดำเนินงานตามภารกิจอย่างไร เหมาะสมกับต้นทุนทรัพยากรที่ใช้ไปหรือไม่โดยแสดงให้เห็นถึงข้อมูลต้นทุนที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติงานที่แท้จริงจากทุกแหล่งของเงิน ทั้งเงินงบประมาณและเงินนอกงบประมาณ เช่น คณะบริหารธุรกิจมีข้อมูลต้นทุนผลผลิตตามแนวทางของกรมบัญชีกลางในปีงบประมาณ 2558 ส่วนที่เป็นค่าใช้จ่ายของงบดำเนินการแยกเป็นงบบุคลากร 17,234,680 บาท งบดำเนินงาน 146,339 บาทและเงินอุดหนุน 27,413,900.70 บาท โดยมีนักศึกษาในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2557 จำนวน 41,369 คน และภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2558 จำนวน 39,686 คน ซึ่งผู้บริหารได้ทราบถึงต้นทุนที่เกิดขึ้นและทราบว่าจำนวนผลผลิตนักศึกษามีจำนวนลดลงจากปี 2557 ดังนั้นในปีงบประมาณ 2559 คณะบริหารธุรกิจจะได้รับการจัดสรรงบประมาณต่ำลงไปเนื่องจากจำนวนนักศึกษาลดลง ดังนั้นผู้บริหารต้องหาแนวทางหารายได้จากเงินนอกงบประมาณหรือต้องหาวิธีการป้องกันไม่ให้นักศึกษามีจำนวนต่ำลงไปจากเดิมอีก

2. ผู้บริหารสามารถนำข้อมูลมาพิจารณาวัดประสิทธิภาพ ประสิทธิผล การทำงานโดยมีหลักการว่ากิจกรรมเป็นตัวผลักดันให้เกิดต้นทุน ดังนั้น กิจกรรมใดที่ไม่สอดคล้องหรือไม่จำเป็นก็ให้ลดหรือยกเลิกและไปลงทุนเพิ่มในกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อองค์กรต่อไป เช่น การเรียนการสอนเป็นกิจกรรมหลักของมหาวิทยาลัย ผู้บริหารต้องมุ่งเน้นการใช้เงินงบประมาณในการผลิตบัณฑิตให้มีคุณภาพมากที่สุด กิจกรรมบางอย่างที่ไม่จำเป็น เช่น การรับน้องใหม่ก็ให้ยกเลิกไปเพื่อไม่ให้เกิดต้นทุนในส่วนนี้ได้

3. ผู้บริหารสามารถนำข้อมูลต้นทุนผลผลิตต่อหน่วยเป็นเครื่องชี้ให้เห็นถึงประสิทธิภาพการทำงานในภาพรวม ช่วยในการวิเคราะห์หาว่าประโยชน์ที่ได้รับจากการดำเนินงานสอดคล้องกับทรัพยากรที่ใช้ไปหรือไม่เพื่อนำไปสู่เป้าหมายในการลดต้นทุนต่อหน่วยผลผลิตขององค์กร เช่น ต้นทุนต่อหน่วยในการผลิตบัณฑิตภาควิชาการ โฆษณาและประชาสัมพันธ์ เท่ากับ 43,006.26 บาทซึ่งมีต้นทุนต่อหน่วยสูงที่สุด เมื่อผู้บริหารวิเคราะห์เห็นว่าบัณฑิตที่สำเร็จในภาควิชานี้มีจำนวนน้อยที่สุดเมื่อเทียบกับภาควิชาอื่น จึงต้องดำเนินการบริหารจัดการให้มีบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาในภาควิชานี้มากขึ้นเพื่อให้ต้นทุนต่อหน่วยลดลงในปีต่อ ๆ ไป

4. ผู้บริหารสามารถนำข้อมูลมาใช้เป็นฐานในการเปรียบเทียบผลการคำนวณต้นทุนผลผลิตของหน่วยงานในปีต่อ ๆ ไปซึ่งในการพิจารณาว่าการดำเนินงานใดๆ จะมีประสิทธิภาพหรือไม่นั้น จำเป็นต้องมีการพิจารณาในเชิงเปรียบเทียบโดยต้องมีข้อมูลพื้นฐานของต้นทุนผลผลิตที่เกิดขึ้นจริงขององค์กรมาเปรียบเทียบกับเป้าหมายหรืองบประมาณที่ตั้งไว้ เช่น ในปี 2558 งบประมาณจัดสรรไว้ 140 ล้านบาท ต้นทุนเกิดขึ้นจริง 130 ล้านบาท แต่สามารถผลิตบัณฑิตได้ตามเป้าหมาย แสดงว่าเกิดประสิทธิภาพในการบริหารจัดการ

การคำนวณต้นทุนผลผลิต (Output Costing)

ระบบงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานเป็นระบบที่ให้ความสำคัญกับผลผลิต (Output) และผลลัพธ์ (Outcome) จากการดำเนินงานของหน่วยงานต่าง ๆ โดยเชื่อมโยงกับงบประมาณที่ได้รับจัดสรร จะแสดงให้เห็นถึงข้อตกลงการใช้ทรัพยากรระหว่างหน่วยงานภาครัฐกับสำนักงานงบประมาณ ว่าผลผลิตหรือบริการ (Output) จะมีจำนวนเท่าใด จะก่อให้เกิดผลลัพธ์ (Outcome) อย่างไร ภายใต้งบประมาณที่ได้รับในแต่ละปี ปัจจัยที่สำคัญที่สุดในการดำเนินการคำนวณต้นทุนผลผลิต คือ ต้องคำนวณให้ใกล้เคียงความเป็นจริงมากที่สุด โดยหน่วยงานจะต้องปรับเปลี่ยนระบบบัญชีเกณฑ์เงินสด (Cash Basis) เป็นระบบเกณฑ์พึงรับพึงจ่าย (Accrual Basis) (กรมบัญชีกลาง, 2549) โดยทั่วไปในการผลิตสินค้าหรือบริการหน่วยที่ทำการผลิตจะต้องกำหนดได้ว่าผลผลิตแต่ละหน่วยจะต้องผ่านกระบวนการหรือดำเนินกิจกรรมอย่างไรบ้างนั้น คือ ในการคำนวณต้นทุนผลผลิตนั้น วิธีที่นิยมโดยทั่วไป คือ การคิดต้นทุนฐานกิจกรรม (Activity Based Costing : ABC) (กรมบัญชีกลาง, 2551) ระบบนี้จะเน้นการบริหารต้นทุน โดยแบ่งการดำเนินงานขององค์กรออกเป็นกิจกรรมต่าง ๆ จะช่วยให้ทราบว่าการทำงานขององค์กร ประกอบด้วยกิจกรรมอะไรบ้าง เอาที่ต้องใช้ไปในแต่ละกิจกรรม รวมทั้งผลที่ได้จากการประกอบกิจกรรมนั้น ขั้นตอนของระบบ ABC จึงประกอบไปด้วย การกำหนดกิจกรรมการคิดต้นทุนกิจกรรม และการวัดผลการปฏิบัติงาน (ทั้งในรูปของเวลาและคุณภาพ) เปรียบเทียบวิธีการคิดต้นทุนผลผลิตตามระบบต้นทุนเดิมกับระบบต้นทุนฐานกิจกรรมส่วนที่เหมือนกัน คือ วิธีการคำนวณต้นทุนวัตถุดิบทางตรงและค่าแรงทางตรงเข้าเป็นต้นทุนผลผลิตโดยตรง และใช้การปันส่วนค่าใช้จ่ายการผลิตและวิธีการปันส่วนในแต่ละขั้นตอน แนวคิดระบบบัญชีต้นทุนแบบเดิม จะรวมค่าใช้จ่ายการผลิตซึ่งเกิดจากการใช้ทรัพยากรต่าง ๆ เข้าแผนกหน่วยงานต่าง ๆ เป็นขั้นแรก แล้วปันส่วนต้นทุนของแผนกนั้นเข้าไปในตัวผลิตภัณฑ์เป็นขั้นที่ 2 แนวคิดระบบบัญชีต้นทุนฐานผลิตภัณฑ์ จะรวมค่าใช้จ่ายการผลิตเข้าไปในกิจกรรมเป็นขั้นแรกแล้วคำนวณต้นทุนของกิจกรรมเข้าในตัวผลิตภัณฑ์เป็นขั้นต่อไป

ระบบงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน (Performance Based Budgeting : PBB) เป็นการเปลี่ยนแนวคิดจากการจัดทำงบประมาณแบบเก่าที่เน้นเรื่องการควบคุมทรัพยากรที่ใช้ในการดำเนินงาน มาเป็นการจัดทำงบประมาณที่ครอบคลุม ตั้งแต่การวางแผนที่เน้นผลผลิต (Outputs) ผลลัพธ์ (Outcomes) และมีการวัดผลการดำเนินงาน (Performance Measures) ที่ชัดเจน โดยมีหลักสำคัญ 2 ประการ (ชัยสิทธิ์ เถлимมี ประเสริฐ, 2546) คือ

1. ผู้บริหารมีอิสระมากขึ้นในการบริหารการเงิน ควบคู่ไปกับความรับผิดชอบในผลสำเร็จของงาน
2. รัฐหรือประชาชนได้รับประโยชน์จากความคุ้มค่าในการใช้จ่ายจากหน่วยงานของรัฐ

จากปัญหาในระบบงบประมาณในอดีตที่ผู้บริหารไม่มีอิสระในการบริหารงบประมาณ ด้วยกฎข้อบังคับต่างๆ รัฐบาลได้เปลี่ยนเป็นการให้อิสระมากขึ้นและลดกระบวนการทำงานให้น้อยลง โดยงบประมาณที่ได้รับจะมีลักษณะเป็นเงินยอดรวม ในระยะแรกจะแบ่งเป็น 3 ส่วน ได้แก่ งบบุคลากร งบ

ดำเนินงาน และงบประมาณ โดยไม่แสดงหมวดรายจ่าย บางส่วนราชการอาจมีเงินอุดหนุนเพิ่มมาอีกส่วนหนึ่ง ซึ่งผู้บริหารสามารถกำหนดหลักเกณฑ์การใช้จ่ายได้เอง ภายใต้ข้อตกลงระหว่างสำนักงานประมาณกับส่วนราชการ ความเป็นอิสระที่ผู้บริหารได้รับนี้จะควบคู่ไปกับความรับผิดชอบ และหากสามารถบริหารงบประมาณได้อย่างมีประสิทธิภาพ ประหยัด คุ่มค่า หากมีเงินงบประมาณเหลือ ก็สามารถนำงบที่เหลือสะสมไว้เพื่อใช้ในหน่วยงานต่อไปโดยไม่ต้องส่งคืนคลังเหมือนเช่นที่ผ่านมา อีกปัญหาในอดีตการใช้งบประมาณแบบเดิมที่เน้นเรื่องการควบคุมทรัพยากร โดยส่วนราชการใช้จ่ายงบประมาณโดยมุ่งเน้นเพียงการควบคุมค่าใช้จ่ายให้เป็นไปตามงบประมาณที่ได้รับ แต่ในระบบใหม่จะมุ่งเน้นถึงผลประโยชน์ที่ประชาชนได้รับ โดยมีการกำหนด ผลผลิต ผลลัพธ์ ที่สามารถชี้แจงต่อสาธารณะได้ ก่อนจะเปลี่ยนการจัดทำงบประมาณไปสู่ระบบงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน สำนักงานประมาณได้กำหนดให้ส่วนราชการปรับปรุงขีดความสามารถ ในการบริหารจัดการทางการเงินให้มีมาตรฐาน 7 ประการ (7 Hurdles) คือ วางแผนงบประมาณ การคำนวณต้นทุนผลผลิต จัดระบบการจัดซื้อจัดจ้าง การควบคุมงบประมาณ การรายงานทางการเงินและผลการดำเนินงาน การบริหารสินทรัพย์และการตรวจสอบภายใน (สำนักงานประมาณ , 2547)

ต้นทุนรวมของหน่วยงาน

การคำนวณต้นทุนรวมของหน่วยงาน เพื่อนำมาวิเคราะห์ต้นทุนต่อหัวในการผลิตบัณฑิตคณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ตามแนวคิดในการคำนวณต้นทุนผลผลิตของกรมบัญชีกลาง จึงต้องใช้ข้อมูลต้นทุนในการคำนวณแบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ ค่าใช้จ่ายของงบดำเนินการ และค่าเสื่อมราคา

1. ค่าใช้จ่ายของงบดำเนินการ ประกอบด้วย งบบุคลากร ค่าตอบแทน ค่าใช้สอย วัสดุ ค่าสาธารณูปโภค เงินอุดหนุนทั่วไปและรายจ่ายอื่นที่ไม่ใช่งบลงทุน โดยจำแนกออกเป็นต้นทุนทางตรงและต้นทุนทางอ้อม

ต้นทุนทางตรง (Direct Cost) คือ ต้นทุนของหน่วยงานที่สามารถระบุจำนวนหน่วยผลผลิตเป็นเป้าหมายที่ชัดเจนขององค์กรได้ ซึ่งมีได้ทั้งสองแหล่งทุน คือ

1. ค่าใช้จ่ายจากแหล่งเงินงบประมาณแผ่นดินที่มหาวิทยาลัยได้รับจัดสรรจากรัฐ ซึ่งเป็นค่าใช้จ่ายในกิจกรรมหลักที่มหาวิทยาลัยกำหนดให้หน่วยงานดำเนินการ ได้แก่ ค่าใช้จ่ายงบดำเนินการของคณะ เป็นต้นทุนทางตรงในการผลิตบัณฑิต ค่าใช้จ่ายงบดำเนินการและอุดหนุนวิจัยของสถาบันวิจัยเฉพาะทางต่าง ๆ ถือเป็นต้นทุนทางตรงในการวิจัยของสถาบันวิจัยเฉพาะทางนั้น ๆ ค่าใช้จ่ายงบดำเนินการของคณะที่บริการวิชาการ ถือเป็นต้นทุนทางตรงในการบริการวิชาการของคณะ ค่าใช้จ่ายงบดำเนินการของคณะที่ทำหน้าที่ส่งเสริมด้านทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม ถือเป็นต้นทุนทางตรงในการทำนุบำรุง

ศิลปวัฒนธรรม ค่าใช้จ่ายบดขยี้ของคณะและหน่วยงานอื่น ๆ เป็นต้นทุนทางตรงในการวิจัยของคณะและหน่วยงานอื่น ๆ

2. ค่าใช้จ่ายจากแหล่งเงินรายได้ที่หน่วยงานจัดหาเพิ่มเติม ถือเป็นค่าใช้จ่ายทางตรง ในกิจกรรมที่ทุกหน่วยงานสามารถดำเนินการได้ภายในขอบข่ายภารกิจของมหาวิทยาลัย โดยที่หน่วยงานได้จำแนกค่าใช้จ่ายและเกิดผลผลิตตามแผนงานหรือภารกิจ ไว้ชัดเจนแล้ว

ต้นทุนทางอ้อม (Indirect Cost) คือ ต้นทุนของหน่วยงานสนับสนุนใช้ในการกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อสร้างผลผลิตซึ่งอาจมีความสัมพันธ์โดยตรงกับผลผลิต หรืออาจไม่มีความสัมพันธ์โดยตรงกับผลผลิตของคณะบริหารธุรกิจก็ได้ ซึ่งมีได้ทั้งสองแหล่งทุน คือ ค่าใช้จ่ายจากแหล่งเงินงบประมาณแผ่นดินที่มหาวิทยาลัยได้รับจัดสรรจากรัฐ และค่าใช้จ่ายจากแหล่งเงินรายได้ที่คณะจัดหาเพิ่มเติม ได้แก่ ค่าใช้จ่ายงบดำเนินการของสำนักงานต่าง ๆ ได้แก่ สำนักงานอธิการบดี สำนักวิทยบริการ สำนักหอสมุด ซึ่งให้การสนับสนุนการดำเนินงานของทุกหน่วยงาน ค่าใช้จ่ายงบดำเนินการของสำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน หรือสำนักวิทยบริการซึ่งให้การสนับสนุนการดำเนินงานของทุกคณะ ค่าใช้จ่ายงบดำเนินการของสถาบันวิจัยและพัฒนา ซึ่งกำหนดให้มีหน้าที่ในการสนับสนุนทุกหน่วยงานที่ทำวิจัย

2. **ค่าเสื่อมราคา** เป็นค่าใช้จ่ายประจำปีที่คณะบริหารธุรกิจได้ลงทุนไว้ในสินทรัพย์ถาวรซึ่งมีการบันทึกอย่างเป็นระบบตลอดอายุการใช้งานและยังใช้ประโยชน์จากการลงทุนนั้นโดยมีมูลค่าเท่ากับค่าเสื่อมราคาสินทรัพย์ประจำปีที่มีการคิดตามเกณฑ์ของกรมบัญชีกลาง (กระทรวงศึกษาธิการ, 2549)

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

อัจฉรา กลิ่นจันทร์ (2552) ได้ศึกษาต้นทุนต่อหน่วยผลผลิตของมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ ประจำปีงบประมาณ 2552 มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อกำหนดฐานข้อมูลที่ใช้ในการคำนวณต้นทุนต่อหน่วยผลผลิต 2) เพื่อได้ต้นทุนต่อหน่วยผลผลิตของมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ 3) เพื่อให้ได้แนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานปี 2553 ผลจากการศึกษาพบว่าคณะที่มีต้นทุนต่อหน่วยผลผลิตสูงสุดคือคณะเทคโนโลยีการเกษตรมีต้นทุนต่อหน่วยเท่ากับ 40,270.27 บาท(จากต้นทุนรวม 25,501,953.06 บาท) รองลงมาคือคณะครุศาสตร์คิดเป็นต้นทุนต่อหน่วยเท่ากับ 39,663.81 บาท(จากต้นทุนรวม 24,098,937.34 บาท)คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีมีต้นทุนต่อหน่วยเท่ากับ 30,066.60 บาท(จากต้นทุนรวม 33,033,566.86 บาท) คณะวิทยาการจัดการมีต้นทุนต่อหน่วยเท่ากับ 19,348.47 บาท (จากต้นทุนรวม 31,766,900.87 บาท)และคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์มีต้นทุนต่อหน่วยเท่ากับ 17,612.24 บาท (จากต้นทุนรวม 44,454,871.18 บาท) จากการวิจัยพบว่าต้นทุนต่อหน่วยของการผลิตบัณฑิต ของคณะวิทยาการจัดการและมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์จะมีต้นทุนต่ำกว่าอีก 3 คณะเนื่องจากคณะวิทยาการจัดการ และมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ เป็นคณะที่มีสอนในวิชาพื้นฐาน ซึ่งมหาวิทยาลัยยังไม่ได้แยกในการคำนวณ

จำนวนเงินที่นักศึกษาลงทะเบียนเรียนวิชาพื้นฐานและต้นทุนที่สูงกว่าคณะอื่นๆ คือคณะเทคโนโลยีการเกษตรเนื่องจากมีค่า FTES ต่ำแต่ต้นทุนการดำเนินงานยังมีสัดส่วนเท่ากับคณะอื่นๆ ต้นทุนของงานวิจัยหลังการปันส่วนในปีงบประมาณ 2552 เป็นจำนวนเงิน 35,517,244.68 บาท จำนวนงานวิจัยอยู่ทั้งสิ้นจำนวน 73 เรื่อง ซึ่งคิดเป็นต้นทุนต่อหน่วยของงานวิจัยเท่ากับ 486,537.60 บาทต่อเรื่อง ต้นทุนด้านการบริการวิชาการหลังการปันส่วนในปีงบประมาณ 2552 เป็นจำนวนเงิน 20,922,044.50 บาท มีกิจกรรมทั้งสิ้น 43 โครงการ และคิดเป็นต้นทุนต่อหน่วยเท่ากับ 486,559.17 บาทต่อโครงการ ต้นทุนต่อหน่วยการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมในปีงบประมาณ 2552 หลังการปันส่วนจำนวน 12,145,515.52 บาท มีจำนวนโครงการทั้งสิ้น 23 โครงการคิดเป็นต้นทุนต่อหน่วยเท่ากับ 528,065.89 บาทต่อโครงการ

หนึ่งฤทัย บุญตวย (2552) ได้ศึกษาเรื่อง การวิเคราะห์ต้นทุนต่อหน่วยของการผลิตบัณฑิตระดับปริญญาตรีคณะผลิตกรรมการเกษตร มหาวิทยาลัยแม่โจ้ โดยอาศัยระบบต้นทุนกิจกรรม พบว่า ต้นทุนต่อหัวนักศึกษาเต็มเวลาเฉลี่ยต่อปีของคณะผลิตกรรมการเกษตรแยกตามวิชา ดังนี้ ภาควิชาเทคโนโลยีทางสัตวต้นทุนต่อหัว 47,561.25 บาท ภาควิชาพืชไร่ ต้นทุนต่อหัว 47,476.22 บาท ภาควิชาพืชสวน ต้นทุนต่อหัว 43,486.29 บาท ภาควิชาทรัพยากรดิน ต้นทุนต่อหัว 61,468.60 บาท ภาควิชาอารักขาพืช ต้นทุนต่อหัว 29,253.46 บาท ภาควิชาส่งเสริมการเกษตร ต้นทุนต่อหัว 30,661.48 บาท ต้นทุนต่อหน่วย การผลิตบัณฑิตเฉลี่ยต่อปีทั้งคณะ ผลิตกรรมการเกษตรมีต้นทุนเท่ากับ 43,317.89 บาท

มณฑิ บำรุงชู (2554) ทำการค้นคว้าอิสระ เรื่อง การวิเคราะห์ต้นทุนต่อหน่วยบริการ โรงพยาบาลบันนังสตา จังหวัดยะลา มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์ต้นทุนต่อหน่วยบริการของโรงพยาบาลบันนังสตา ประจำปีงบประมาณ 2554 โดยเก็บข้อมูลย้อนหลัง ตั้งแต่ 1 ตุลาคม 2553 ถึง 30 กันยายน 2554 จากแหล่งข้อมูลทุติยภูมิโดยการรวบรวมข้อมูลจากหน่วยงานต่างๆ ในโรงพยาบาลทั้ง 26 หน่วยงาน จำแนกออกเป็น 2 ศูนย์ต้นทุนหลัก และ 4 หน่วยต้นทุน โดยศูนย์ต้นทุนสนับสนุนหน่วยงานที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้จะกระจายต้นทุนมายังศูนย์ต้นทุนหลัก กระจายทุนโดยใช้วิธีสมการซิมิลเทนิอัส เมื่อนำต้นทุนของหน่วยงานในศูนย์ต้นทุนหลักหารด้วยปริมาณครั้งการใช้บริการผู้ป่วยของแต่ละหน่วยงานในหน่วยนี้ก็จะได้ต้นทุนต่อหน่วยบริการผลการวิจัยพบว่า ต้นทุนค่าแรง : ต้นทุนค่าวัสดุ : ต้นทุนค่าลงทุน เท่ากับ 63.18 : 30.49 : 6.33 โดยมีต้นทุนพื้นฐาน และต้นทุนค่ารักษาพยาบาลเท่ากับ 84.17 และ 15.83 ตามลำดับ ต้นทุนต่อหน่วยบริการสูงสุด ได้แก่ งานห้องคลอดเท่ากับ 6,572.01 บาท เป็นต้นทุนพื้นฐาน 6,398.80 บาท ต้นทุนค่ารักษาพยาบาล 173.20 บาท และ ต้นทุนต่อหน่วยบริการต่ำสุด ได้แก่ งานผู้ป่วยนอก เท่ากับ 79.49 บาท เป็นต้นทุนพื้นฐาน 78.86 บาท ต้นทุนค่ารักษาพยาบาล 0.64 บาท ข้อมูลที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้ควรนำไปใช้ประกอบในการวางแผนดำเนินงานอย่างต่อเนื่องและจัดทำระบบฐานข้อมูลทางด้านการเงิน และการใช้ทรัพยากรของโรงพยาบาลให้มีประสิทธิภาพ

ระเบียบวิธีวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ จำนวนนักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะบริหารธุรกิจ ทั้งส่วนกลาง และส่วนภูมิภาค มหาวิทยาลัยรามคำแหง และงบประมาณรายจ่าย ประจำปีงบประมาณ 2558 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการคิดต้นทุนผลิตภัณฑ์ต่อหน่วย คือ จำนวนนักศึกษาที่สำเร็จการศึกษาในปี 2558

การวิเคราะห์ต้นทุนต่อหัวในการผลิตบัณฑิต คณะบริหารธุรกิจ ประจำปีงบประมาณ 2558 นี้ ได้จัดทำขึ้น เพื่อศึกษาต้นทุนต่อหัวในการผลิตบัณฑิตคณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยรามคำแหง แยกตามสาขาวิชา ตามหลักสูตรปริญญาบริหารธุรกิจบัณฑิตและหลักสูตรบัญชีบัณฑิต ซึ่งมีโครงสร้างหลักสูตรคณะบริหารธุรกิจที่เปิดสอน 8 สาขาวิชา คือ สาขาการจัดการ สาขาการเงินและการธนาคาร สาขาการตลาด สาขาการโฆษณาและการประชาสัมพันธ์ สาขาการจัดการธุรกิจบริการ สาขาการบริหารทรัพยากรมนุษย์ สาขาธุรกิจระหว่างประเทศและสาขาการท่องเที่ยว สำหรับหลักสูตรบัญชีบัณฑิตได้วิเคราะห์แยกออกจากสาขาวิชาการบัญชี โดยดำเนินการศึกษาเฉพาะบัณฑิตที่สำเร็จในปีการศึกษา พ.ศ. 2558 เท่านั้น รายจ่ายจริงที่นำมาวิเคราะห์ ประกอบด้วยส่วนที่เป็นรายจ่ายของคณะบริหารธุรกิจและมหาวิทยาลัยโดยตรง รวมทั้งรายจ่ายส่วนกลางของหน่วยงานสนับสนุนการเรียนการสอน การคำนวณปริมาณงานสอนของคณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยรามคำแหงจะคำนวณเฉพาะรายวิชาที่คณะฯ เปิดสอนในปีงบประมาณ พ.ศ. 2558 เท่านั้น การวิเคราะห์ต้นทุนต่อหัวบัณฑิตใช้จำนวนบัณฑิตเฉพาะนักศึกษาภาคปกติ ทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค

การรวบรวมข้อมูล

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้เครื่องมือในการรวบรวมข้อมูลเป็นแบบบันทึกข้อมูลค่าใช้จ่ายทางตรงของงบดำเนินการ ประกอบไปด้วยงบบุคลากร งบดำเนินการ งบอุดหนุน นอกจากนี้ยังมีค่าเสื่อมราคาซึ่งเกิดจากการลงทุนในสินทรัพย์ โดยรวบรวมจากแหล่งข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) ได้แก่ ระเบียบการปฏิบัติงาน เอกสารที่เกี่ยวข้องกับหลักเกณฑ์การคำนวณค่าใช้จ่ายต้นทุนผลผลิตจากทฤษฎีและตำราวิชาการต่างๆ รวมทั้งค้นคว้าข้อมูลจากการแนะนำหรืออ้างอิงถึงเอกสารหนังสือ งานวิจัย วารสาร สิ่งพิมพ์ต่างๆ และทางอินเทอร์เน็ต ผู้วิจัยได้วางแผนเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง ด้วยความร่วมมือจากผู้ที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะข้อมูลค่าใช้จ่าย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2558 ของคณะบริหารธุรกิจที่ได้มาจากกองแผนงาน มหาวิทยาลัยรามคำแหง งานแผนและนโยบาย งานการเงินและพัสดุของคณะบริหารธุรกิจ

สถิติในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้ค่าร้อยละ (Percentage) และค่าเฉลี่ย (Mean) เนื่องจากนักศึกษาของคณะบริหารธุรกิจในแต่ละภาคเรียนมีจำนวนไม่เท่ากัน จึงจำเป็นต้องคำนวณสัดส่วนค่าร้อยละและนำมาหาค่าเฉลี่ยเพื่อให้ได้ปริมาณบัณฑิตที่จะนำมาใช้ในการคำนวณต้นทุนต่อหัวในการผลิตบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาในแต่ละสาขาของคณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

การวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาวិเคราะห์แนวทางการคำนวณต้นทุนผลผลิตจากรายงานผลการใช้จ่ายเงินงบประมาณปี 2558 ของมหาวิทยาลัยรามคำแหงจำนวนเงินรวม 3,302,138,628.43 บาทประกอบด้วยเงินในงบประมาณเงินนอกงบประมาณและงบกลาง ได้จำแนกออกตามศูนย์ต้นทุน (Cost Center) จากนั้นนำข้อมูลมาวิเคราะห์เชิงคุณภาพ โดยใช้หลักเกณฑ์เบื้องต้นในการคำนวณต้นทุนผลผลิตตามแนวทางของกรมบัญชีกลาง กระทรวงการคลัง เมื่อทำการแยกต้นทุนรวมของมหาวิทยาลัย เข้าสู่คณะ สำนัก กอง ศูนย์ (Cost Center) จะได้ข้อมูลต้นทุนของแต่ละส่วนงานที่สามารถเชื่อมโยงไปสู่ผลผลิต จากนั้นนำต้นทุนของงานบริการหรืองานสนับสนุนที่มีส่วนร่วมทำการปันส่วนต้นทุนตามหลักต้นทุนกิจกรรม หลังจากปันส่วนต้นทุนแล้ว คณะบริหารธุรกิจมีต้นทุนผลผลิตรวมทั้งสิ้น 440,939,077.70 บาท

จำนวนนักศึกษาในปีงบประมาณ 2558 ประกอบด้วยนักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนในภาค 2 และภาคฤดูร้อน ปีการศึกษา 2557 และภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2558 ซึ่งเป็นนักศึกษาตั้งแต่ชั้นปีที่ 1 ถึงชั้นปีที่ 8 เป็นจำนวนไม่เท่ากัน เนื่องจากมหาวิทยาลัยรามคำแหงเป็นตลาดวิชา ไม่บังคับการเข้าเรียนเต็มเวลา เช่นเดียวกับมหาวิทยาลัยอื่น ๆ ดังนั้น จึงต้องคำนวณจำนวนนักศึกษาในปี 2557 และ 2558 โดยใช้ค่าเฉลี่ยแยกตามสาขาวิชา และจำแนกเป็นสัดส่วนของผู้สำเร็จการศึกษาออกจากผู้ที่ยังไม่สำเร็จการศึกษา ซึ่งผู้สำเร็จต้องลงทะเบียนเรียนและสอบผ่านตามหลักสูตรในชั้นปีที่ 4 แล้ว การแบ่งต้นทุนจึงใช้สัดส่วนของจำนวนหน่วยกิตรวมตลอดหลักสูตรของแต่ละสาขาวิชาเทียบกับจำนวนหน่วยกิตสะสมที่ต้องลงทะเบียนเรียนทุกชั้นปี ซึ่งทุกสาขาวิชามีจำนวน 135 หน่วยกิต ยกเว้นหลักสูตรการบัญชี รหัส 55 เป็นต้นไปมี 133 หน่วยกิต จำนวนหน่วยกิตสะสมรวมของนักศึกษาตั้งแต่ชั้นปีที่ 1 ถึงชั้นปีที่ 4 ทุกสาขาวิชารวมจำนวน 360 หน่วยกิต ยกเว้น หลักสูตรการบัญชี รหัส 55 เป็นต้นไปรวมได้ 352 หน่วย ดังนั้น การคำนวณต้นทุนผลผลิตรวมของบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาในปีงบประมาณ 2558 คำนวณได้ ดังนี้

ต้นทุนการผลิตรวมบัณฑิต ทุกสาขา ยกเว้น หลักสูตรบัญชีรหัส 55 เป็นต้นไป

$$= 135/360 \times \text{ต้นทุนแบ่งสรรตามสัดส่วนของนักศึกษา}$$

ต้นทุนการผลิตรวมบัณฑิต หลักสูตรบัญชี รหัส 55

$$= 133/352 \times \text{ต้นทุนแบ่งสรรตามสัดส่วนของนักศึกษา}$$

การคำนวณต้นทุนต่อหัวในการผลิตบัณฑิตของแต่ละสาขาวิชา

$$= \text{ต้นทุนรวมบัณฑิต} / \text{จำนวนบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษา}$$

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยพบว่าบัณฑิตสำเร็จการศึกษาในปีงบประมาณ 2558 รวม 1,679 คน ต้นทุนในการผลิตบัณฑิตสาขาวิชาการจัดการมีต้นทุนรวมสูงที่สุด คือ 18,091,113.04 บาท ซึ่งมีบัณฑิตสำเร็จการศึกษามากที่สุดจำนวน 559 คน รองลงมาเป็นสาขาการบัญชี รหัส 55 ขึ้นไป มีต้นทุนรวม 7,951,714.94 บาท บัณฑิตจำนวน 196 คน สาขาวิชาการประกันภัยมีต้นทุนต่ำสุด 30,160.23 บาท ซึ่งมีบัณฑิตเพียง 3 คนเท่านั้น เมื่อคำนวณต้นทุนต่อหัวในการผลิตบัณฑิตแยกตามสาขาวิชาของคณะบริหารธุรกิจ มีดังนี้ สาขาวิชาการจัดการ 32,363.35 บาท การเงินการธนาคาร 29,299.50 บาท การตลาด 26,308.35 บาท การบัญชี 15,872.62 บาท การโฆษณาและการประชาสัมพันธ์ 43,006.26 บาท อุตสาหกรรมการบริการ 31,727.70 บาท การบริหารทรัพยากรมนุษย์ 24,009.13 บาท ธุรกิจระหว่างประเทศ 36,162.27 บาท การประกันภัย 10,053.41 บาท การท่องเที่ยว 42,462.43 บาท และสาขาการบัญชี (รหัส 55 เป็นต้นไป) 40,569.97 บาท จากผลการวิจัยพบว่าสาขาการโฆษณาและการประชาสัมพันธ์มีต้นทุนการผลิตบัณฑิตสูงที่สุด คือ 43,006.26 บาท เหตุที่ต้นทุนสูงที่สุดเนื่องจากมีจำนวนบัณฑิตน้อย ต้นทุนต่อหน่วยจึงสูง ขณะที่สาขาวิชาการจัดการซึ่งมีต้นทุนรวมสูงที่สุดแต่มีจำนวนบัณฑิตมาก ต้นทุนต่อหัวจึงต่ำกว่า ส่วนสาขาที่มีต้นทุนการผลิตต่อหน่วยต่ำที่สุด คือ การประกันภัย 10,053.41 บาท เนื่องจากการได้รับการแบ่งสรรต้นทุนรวมน้อยตามจำนวนนักศึกษาตั้งแต่แรกแล้ว และบัณฑิตมีค่าที่สุดเช่นกัน

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1. ผู้บริหารสามารถนำข้อมูลต้นทุนต่อหัวในการผลิตบัณฑิตของคณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ไปใช้ในควบคุมต้นทุนที่จะเกิดขึ้นจริงในแต่ละสาขาวิชาได้ชัดเจนยิ่งขึ้น
2. ผลจากการวิจัยใช้เป็นข้อมูลประกอบการวิเคราะห์ และการจัดสรรงบประมาณประจำปีให้แก่คณะบริหารธุรกิจในแต่ละสาขาวิชาต่อไป
3. ผลจากการวิจัยสามารถนำไปใช้ในการประกันคุณภาพของคณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยรามคำแหง
4. ผลจากการวิจัยสามารถนำไปใช้ในการตัดสินใจและกำหนดราคาค่าธรรมเนียมการเรียนสำหรับโครงการพิเศษได้

5. ผู้บริหารสามารถนำข้อมูลต้นทุนต่อหัวในการผลิตบัณฑิตของคณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ไปใช้ในการประเมินผลการปฏิบัติงานของแต่ละสาขาวิชาได้ชัดเจนยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- กชกร เฉลิมกาญจนา. (2550). *การบัญชีบริหาร*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- กรมบัญชีกลาง. (2546). *คู่มือหลักเกณฑ์วิธีการคำนวณต้นทุนผลผลิต*. กรุงเทพฯ : กรมบัญชีกลาง.
- กรมบัญชีกลาง. (2551). *แนวทางการคำนวณต้นทุนผลผลิต ปีงบประมาณ พ.ศ. 2551*. สำนักมาตรฐานด้านการบัญชีภาครัฐ กรมบัญชีกลาง.
- กรมบัญชีกลาง. (2559). *โครงการฝึกอบรมหลักสูตรการจัดทำบัญชีต้นทุนผลผลิตสำหรับส่วนราชการอุดมศึกษา ประจำปีงบประมาณ 2559*. สถาบันพัฒนาบุคลากรด้านการคลังและบัญชีภาครัฐ กรมบัญชีกลาง.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2547). *แนวทางการจัดสรรงบประมาณและการบริหารทางการเงิน*. สืบค้นเมื่อ 11 ตุลาคม 2559, จาก <http://www.moe.go.th>
- กองแผนงาน. (2558). *รายงานค่าใช้จ่ายจริงจำแนกตามหน่วยงานแหล่งเงินทุนและหมวดรายจ่าย ปีงบประมาณ 2558*. ฝ่ายนโยบายและแผน สำนักงานอธิการบดี มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- คณะบริหารธุรกิจ. (2558). *โครงสร้างหลักสูตรคณะบริหารธุรกิจ ปีการศึกษา 2558*. สืบค้นเมื่อ 3 พฤษภาคม 2560, จาก www.ba.ru.ac.th
- ชัยสิทธิ์ เฉลิมมีประเสริฐ. (2549). *มาตรฐานการจัดการทางการเงิน 7 ชั้น กับการจัดทำงบประมาณระบบใหม่*. กรุงเทพมหานคร : ธีระฟิล์มไชนเทกซ์.
- เบญจมาศ อภิสิทธิ์ภิญโญ. (2544). *การบัญชีบริหาร*. กรุงเทพฯ: ซีเอ็ดดูเลชั่น.
- มลฤดี บำรุงชู. (2554). *การวิเคราะห์ต้นทุนต่อหน่วยบริการโรงพยาบาลบันนังสตา จังหวัดยะลา*. สืบค้นเมื่อ 10 ธันวาคม 2559, จาก <http://www.repository.rmutt.ac.th/bitstream/handle/123456789/696/124282.pdf?sequence=1>
- มหาวิทยาลัยรามคำแหง. (2558). *คู่มือการรับสมัครนักศึกษาใหม่ พ.ศ. 2558*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ศศิวิมล มีอำพล. (2551). *การบัญชีเพื่อการจัดการ* (พิมพ์ครั้งที่ 11). กรุงเทพฯ : อินโฟไมนิ่ง.
- สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน. (2547). *ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง หลักสูตรการบริหารงาน: การบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ ชุดที่ 6 การจัดการงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน.
- สำนักงานประมาณ. (2547). *การปรับปรุงระบบการจัดงบประมาณ*. กรุงเทพฯ: วิ.ที.ซี. คอมพิวเตอร์.

สำนักงานประมาณ. (2547). *แนวทางการบริหารงบประมาณรายจ่ายประจำปี 2546*. กรุงเทพฯ: สำนักงานประมาณ.

สำนักบริการทางวิชาการและทดสอบประเมินผล. (ม.ป.ป.). *จำนวนนักศึกษาที่สำเร็จการศึกษา ปีการศึกษา 2558*. สืบค้นเมื่อ 16 เมษายน 2560, จาก www.ru.ac.th

หนึ่งฤทัย บุญตวย. (2552). *การวิเคราะห์ต้นทุนต่อหน่วยของการผลิตบัณฑิตระดับปริญญาตรี คณะผลิตกรรมการเกษตร มหาวิทยาลัยแม่โจ้*. สืบค้นเมื่อ 10 ธันวาคม 2559, จาก <https://www.google.co.th>

อัจฉรา กลิ่นจันทร์. (2552). *การศึกษาต้นทุนต่อหน่วยผลิตมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์*. สืบค้นเมื่อ 11 ธันวาคม 2559, จาก <http://reserch.pcru.ac.th/aritcresearch/main.php?page=listType&ttoc=user&id=3670101127081>

Flores, J.G., & Alonso.C.G. (1995). Using focus groups in educational research. *Journal of Evaluation Review*, 19, 84-101.

Macintyre, C. (2000). *The Art of Action Research in the School*. London: David Fultol.

**การออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ ตามรูปแบบการสอนแบบ RDPDA
เพื่อพัฒนาทักษะการสร้างงานกราฟิกเบื้องต้น ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
THE DEVELOPMENT OF LEARNING ACTIVITIES USING RDPDA MODEL
TO DEVELOP GRAPHICS SKILLS FOR MATTHAYOMSUKSA 1 STUDENTS**

ณัฐนรี ขำสง¹
สุทธภา โชติประดิษฐ์²

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ ตามรูปแบบการสอนแบบ RDPDA ที่พัฒนาทักษะการสร้างงานกราฟิกเบื้องต้น เพื่อศึกษากระบวนการปฏิบัติงาน การสร้างงานกราฟิกเบื้องต้น ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนตามรูปแบบการสอนแบบ RDPDA และเพื่อเปรียบเทียบทักษะการสร้างงานกราฟิกเบื้องต้น ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามรูปแบบการสอนแบบ RDPDA กับการสอนแบบปกติ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2560 โรงเรียนเมืองพญา 2 (เจริญราษฎร์อุทิศ) จำนวน 2 ห้องเรียน ได้ทำการสุ่มอย่างง่ายโดยการจับฉลาก ให้ได้มาซึ่งกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม จำนวนห้องละ 30 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วยแผนการจัดการเรียนการสอนโดยใช้รูปแบบการสอนแบบ RDPDA แบบประเมินกระบวนการปฏิบัติงาน การสร้างงานกราฟิกเบื้องต้น และแบบประเมินทักษะการสร้างงานกราฟิกเบื้องต้น วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพื้นฐานและการทดสอบค่าที

ผลการวิจัยพบว่า การออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ ตามรูปแบบการสอนแบบ RDPDA เพื่อพัฒนาทักษะการสร้างงานกราฟิกเบื้องต้น มีความเหมาะสมอยู่ในระดับ มากที่สุด กระบวนการปฏิบัติงาน การสร้างงานกราฟิกเบื้องต้น อยู่ในระดับ ดี และผลการเปรียบเทียบทักษะการสร้างงานกราฟิกเบื้องต้น ที่สอนตามรูปแบบการสอนแบบ RDPDA สูงกว่าการสอนแบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ : (1) การออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ ตามรูปแบบการสอนแบบ RDPDA (2) กระบวนการปฏิบัติงานการสร้างงานกราฟิกเบื้องต้น (3) ทักษะการสร้างงานกราฟิกเบื้องต้น

¹ นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

² อาจารย์ประจำ สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

ABSTRACT

The purposes of this research were to develop the learning activities using RDPDA model to develop graphics skills, to study operation graphics skills as the result of using the RDPDA learning model, and to compare the basic graphic design skills of those Matthayomsuksa 1 students who study with the learning actives. The samples in the student were 60 Matthayomsuksa 1 students in the semester 2 of the academic year 2017 at Pattaya 2 School (Charoenratutid) Banglamung Chon Buri. They were randomly assigned into an experimental group and a control group, 30 students in each group. The research instrument consisted of lesson plans using RDPDA instructional model, basic graphic skills assessment form and assessment of graphic creation skills. The statistic used for data analysis were, mean, percentage, standard deviation and t-test. (Independent)

The results of the research were that 10 lesson plans on graphic design using RDPDA concept were developed, they were rated as highly appropriate. The students' graphic skills were rated as high level. The posttest scores on graphic design skills of the experimental group were higher than the control group at .05 level of significance.

Keywords : Learning activities using RDPDA model, Operation graphics skills, Develop graphics skills.

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์เข้ามามีบทบาทในการดำเนินชีวิตของมนุษย์มากขึ้น จึงต้องมีการพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีเพื่อช่วยสนับสนุนการทำงาน สอดคล้องกับการพัฒนาบุคลากรในศตวรรษที่ 21 ที่จะต้องมีทักษะต่างๆ โดยเฉพาะทักษะการสื่อสารและทักษะการใช้คอมพิวเตอร์ ผ่านการคิดอย่างมีวิจารณญาณ อันจะนำไปสู่การปฏิบัติงานได้อย่างสร้างสรรค์ รู้เท่าทันหลากหลาย และมีวัฒนธรรม (ไพฑูรย์ สินลารัตน์, 2559, หน้า 30 – 31, 56 – 57) ส่งผลให้การจัดการศึกษาต้องมุ่งเน้นพัฒนาเยาวชนให้มีพื้นฐานเบื้องต้นในการใช้เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ เพื่อพัฒนาให้ก้าวสู่สังคมการทำงาน และพัฒนาประเทศอย่างมีประสิทธิภาพ

การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 จำเป็นต้องมีการผลิตบุคคลให้สอดคล้องกับความต้องการและบริบทของสังคมให้มีประสิทธิภาพ ทักษะด้านต่างๆจึงมีความสำคัญ ซึ่งรวมถึงทักษะด้านคอมพิวเตอร์และ

เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ทำให้เกิดแนวทางในการจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21 ขึ้น จนได้ชื่อว่าเป็นเสาหลักทางการศึกษา ประกอบไปด้วยการเรียนรู้ 4 แบบ ได้แก่ การเรียนรู้เพื่อรู้ การเรียนรู้เพื่อปฏิบัติ ได้ การเรียนรู้ที่จะอยู่ร่วมกัน และการเรียนรู้เพื่อชีวิต (อดุลย์ วังศรีคุณ, 2557, หน้า 4-5) จะเห็นได้ว่าจุดมุ่งหมายของกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยีมีความสอดคล้องกับ เสาหลักทางการศึกษา ที่ช่วยพัฒนาให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถ มีทักษะพื้นฐานในการทำงานที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต และรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง สามารถนำความรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ในการทำงานอย่างมีความคิดสร้างสรรค์ มุ่งพัฒนาผู้เรียนแบบองค์รวม เพื่อให้มีประสิทธิภาพในการประกอบอาชีพ รักการทำงาน มีเจตคติที่ดีต่อการทำงาน และสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551, หน้า 1) ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของกลุ่มสาระการงานอาชีพและเทคโนโลยีที่ดีจึงต้องมีการเรียนการสอนทั้งทฤษฎีและการปฏิบัติ ทำให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากสถานการณ์จริง การดำเนินการสอนจึงควรพิจารณาให้เหมาะสมกับเนื้อหา เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ได้มากที่สุด แต่ในความเป็นจริงภายใต้การจัดการศึกษามักมีขั้นตอนการสอนที่ถูกกำหนดให้ผู้สอนจำเป็นต้องปฏิบัติตาม ทำให้ในการปฏิบัติที่ผู้เรียนควรจะได้รับนั้นไม่เพียงพอต่อการเรียนรู้ พร้อมทั้งการกำหนดเนื้อหาที่จะต้องเป็นไปตามหลักสูตรที่วางไว้ ทำให้ผู้เรียนไม่สามารถนำความรู้ไปใช้ได้จริงในชีวิตประจำวัน จึงทำให้ผู้เรียนไม่สนใจในการเรียน และส่งผลให้มีเกณฑ์การประเมินด้านทักษะพิสัยอยู่ในระดับปานกลางถึงปรับปรุง

รูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นด้านกระบวนการปฏิบัติงาน จำเป็นต้องใช้หลักการและวิธีการแตกต่างไปจากการพัฒนาด้านอื่นๆ ที่มุ่งช่วยพัฒนาความสามารถ การกระทำ หรือการแสดงออกต่างๆ ทำให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง แก้ปัญหาในการปฏิบัติงานได้อย่างเป็นขั้นตอน และมีเหตุผลในการทำงาน ซึ่งรูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิดของบลูม (Bloom, 1956) เป็นรูปแบบการสอนที่พัฒนาการปฏิบัติงาน สอดคล้องกับรูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิดการพัฒนาทักษะของซิมป์สัน (Simpson, 1972) ได้กล่าวว่า ทักษะปฏิบัติหากได้รับการฝึกฝนที่ดี จะเกิดความถูกต้อง ความคล่องแคล่วว่องไวและคงทน ซึ่งผลของพฤติกรรมสามารถวัดได้จากความรวดเร็ว ความแม่นยำ และความราบรื่น ส่วนรูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์ (Harrow, 1972 อ้างอิง ทิศนา ขัมมณี, 2553, หน้า 245-246) จะเริ่มจากระดับที่ซับซ้อนน้อยไปจนถึงระดับที่มีความซับซ้อนมาก รูปแบบนี้ผู้เรียนจะสามารถปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง สมบูรณ์ และชำนาญ และรูปแบบการเรียนการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส (Dave, 1971) เสนอแนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาทักษะปฏิบัติไว้ว่า ทักษะปฏิบัติส่วนใหญ่จะประกอบไปด้วยทักษะย่อยๆ จำนวนมาก การฝึกให้ผู้เรียนสามารถทำทักษะย่อยๆ เหล่านั้นได้ก่อนแล้วค่อยเชื่อมโยงต่อกันเป็นทักษะใหญ่ จะช่วยให้ผู้เรียนประสบผลสำเร็จได้ดี รวดเร็ว และมีประสิทธิภาพ

จากข้อมูลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงวิเคราะห์รูปแบบการสอนที่มุ่งเน้นการปฏิบัติ ในการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ ซึ่งได้รูปแบบการสอนแบบ RDPDA โดยมีองค์ประกอบ 5 ขั้น ได้แก่ ขั้นการรับรู้ (Recognition)

ขั้นสาธิต (Demonstration) ขั้นปฏิบัติ (Practice) ขั้นพัฒนา/ฝึกทักษะ (Development/Skill Practice) และขั้นประยุกต์/สร้างสรรค์ (Apply/Creative) ทดลองใช้ในการจัดการเรียนรู้รายวิชา คอมพิวเตอร์กราฟิก 2 ของกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะและเทคโนโลยี เพื่อพัฒนากระบวนการปฏิบัติงาน และทักษะการสร้างงานกราฟิกเบื้องต้น ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ให้มีทักษะการสร้างงานกราฟิกเบื้องต้น สูงกว่าการสอนแบบปกติ และมุ่งหวังให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในการสร้างงานในสถานการณ์ต่างๆ หรือรายวิชาอื่นได้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ ตามรูปแบบการสอนแบบ RDPDA เพื่อพัฒนาทักษะการสร้างงานกราฟิกเบื้องต้น ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
2. เพื่อศึกษากระบวนการปฏิบัติงาน การสร้างงานกราฟิกเบื้องต้น ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนตามรูปแบบการสอนแบบ RDPDA
3. เพื่อเปรียบเทียบทักษะการสร้างงานกราฟิกเบื้องต้น ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามรูปแบบการสอนแบบ RDPDA กับการสอนแบบปกติ

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสังกัดเมืองพัทยา อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2560 จำนวน 11 โรงเรียน
2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนเมืองพัทยา 2 (เจริญราษฎร์อุทิศ) อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2560 จำนวน 2 ห้อง ได้แก่ กลุ่มควบคุม และกลุ่มทดลอง กลุ่มละ 30 คน
3. ตัวแปร
 - 3.1 ตัวแปรที่ 1 คือ การออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ ตามรูปแบบการสอนแบบ RDPDA
 - 3.2 ตัวแปรที่ 2 คือ กระบวนการปฏิบัติงาน การสร้างงานกราฟิกเบื้องต้น
 - 3.3 ตัวแปรที่ 3 คือ ทักษะการสร้างงานกราฟิกเบื้องต้น

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ ตามรูปแบบการสอนแบบ RDPDA หมายถึง การจัดกระบวนการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยได้สังเคราะห์ จากแนวคิดและทฤษฎีของ บลูม (Bloom), ซิมป์สัน (Simpson,

1972), แฮร์โรว์ (Harrow, 1972 อ้างอิง ทิศนา ขัมมณี, 2553, หน้า 245-246) และเดวิส (Dave, 1971) ประกอบด้วยขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 5 ขั้น ได้แก่

1.1 ขั้นการรับรู้ (Recognition) เป็นขั้นที่ผู้เรียนเห็นเป้าหมาย และผลที่จะได้จากการเรียน เพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความสนใจ หรือได้เลือกรูปแบบที่สนใจ และนำไปปฏิบัติต่อไป

1.2 ขั้นสาธิต (Demonstration) เป็นขั้นที่ผู้เรียนเห็นกระบวนการที่จะปฏิบัติ ตั้งแต่ต้นจนจบ ซึ่งผู้สอนมีการแนะนำจุดที่สำคัญที่จะต้องสังเกต และผู้เรียนปฏิบัติตามกระบวนการ

1.3 ขั้นปฏิบัติ (Practice) เป็นขั้นที่ผู้เรียนลงมือกระทำตามกระบวนการตั้งแต่ต้นจนจบโดยไม่มีแบบอย่าง หากเกิดข้อสงสัยผู้สอนช่วยให้คำแนะนำ จนสามารถปฏิบัติได้อย่างสมบูรณ์

1.4 ขั้นพัฒนา/ฝึกทักษะ (Development/Skill Practice) เป็นขั้นที่ผู้เรียนลงมือกระทำตามกระบวนการ ซึ่งผู้เรียนสามารถปรับเปลี่ยนรูปแบบการปฏิบัติ ให้เหมาะสมกับความต้องการ และสามารถทำได้อย่างถูกต้อง

1.5 ขั้นประยุกต์/สร้างสรรค์ (Apply/Creative) เป็นขั้นที่ผู้เรียนสร้างสรรค์รูปแบบการปฏิบัติใหม่ หรือรูปแบบที่สนใจ จากการประยุกต์ใช้กระบวนการ เพื่อให้เหมาะสมกับงาน และสามารถปฏิบัติได้อย่างสมบูรณ์

2. กระบวนการปฏิบัติงาน หมายถึง การลงมือทำงานตามขั้นด้วยตนเอง โคนมุ่งเน้นการฝึกฝนอย่างสม่ำเสมอ โดยผู้วิจัยได้สร้างแบบประเมินเพื่อวัดผล ออกเป็น 8 ประเด็น ได้แก่ ความสนใจในการเรียน ตอบคำถาม การปฏิบัติตามขั้นตอน ความถูกต้องของการทำงาน การนำความรู้ไปใช้ การสร้างงานเจือใจ ความคล่องแคล่วในการปฏิบัติงาน และความสำเร็จของงาน

3. ทักษะการสร้างงานกราฟิกเบื้องต้น หมายถึง ความสามารถของผู้เรียน จากพฤติกรรมที่ผู้เรียนปฏิบัติงานหรือกิจกรรม ภายใต้เงื่อนไขที่ผู้สอนกำหนด โดยนำความรู้และทักษะต่างๆ มาใช้ในการปฏิบัติงาน โดยผู้วิจัยได้สร้างแบบประเมินเพื่อวัดผล ออกเป็น 4 ประเด็น ได้แก่ การส่งงานตรงตามเวลาที่กำหนด ความสมบูรณ์ของผลงาน ความคิดริเริ่มและน่าสนใจ และความละเอียดของชิ้นงาน

การทบทวนวรรณกรรม

ทฤษฎีการเรียนรู้ของ บลูม (Bloom, 1956) ได้อธิบายด้านทักษะซึ่งเป็นพฤติกรรมที่บ่งบอกถึงความสามารถในการปฏิบัติงานได้อย่างคล่องแคล่ว และชำนาญ มีขั้นตอนสำคัญ 5 ขั้น ได้แก่ (1) ขั้นการรับรู้ (Receiving Phenomena) เป็นขั้นที่ทำให้ผู้เรียนได้รู้หลักการปฏิบัติที่ถูกต้อง หรือเป็นการเลือกหาตัวแบบที่สนใจ (2) กระทำตามแบบหรือเครื่องชี้แนะ (Responding to Phenomena) เป็นพฤติกรรมที่ผู้เรียนพยายามปฏิบัติตามแบบที่สนใจและพยายามทำซ้ำ เพื่อที่จะให้เกิดทักษะตามแบบที่สนใจให้ได้ (3) การหาความถูกต้อง (Valuing) เป็นพฤติกรรมที่ผู้เรียนปฏิบัติได้ด้วยตนเอง โดยไม่ต้องอาศัยเครื่องชี้แนะ เมื่อกระทำซ้ำแล้วก็พยายามหาความถูกต้องในการปฏิบัติ (4) การกระทำอย่างต่อเนื่อง (Organization) หลังจากตัดสินใจ

เลือกรูปแบบที่เป็นของตนเองจะกระทำตามรูปแบบนั้นอย่างต่อเนื่อง จนปฏิบัติงานที่ย่างยากซับซ้อนได้อย่างถูกต้อง คล่องแคล่ว (5) การกระทำได้อย่างเป็นธรรมชาติ (characterization) พฤติกรรมที่ได้จากการฝึกต่อเนื่องจนสามารถปฏิบัติได้คล่องแคล่วโดยเป็นไปอย่างธรรมชาติ

ทฤษฎีการสอนการพัฒนาทักษะปฏิบัติของซิมป์สัน (Simpson) ได้เสนอลำดับขั้นของทักษะพิสัย โดยเรียงลำดับขั้นแต่ละขั้นว่าเป็นประเภทของพฤติกรรมประกอบด้วย 7 ขั้นตอน ดังนี้ (1) ขั้นการรับรู้ (Perception) เป็นขั้นการใช้ประสาทสัมผัสทั้ง 5 ในการรับรู้ การเลือกรับรู้สิ่งเร้า และแปลความหมายสิ่งเร้าเพื่อนำไปปฏิบัติต่อไป (2) ขั้นการเตรียมความพร้อมในการปฏิบัติ (Set) เป็นขั้นการเตรียมความพร้อมในการกระทำ ซึ่งเป็นตัวกำหนดการตอบสนอง หรือการกระทำต่อสถานการณ์ที่แตกต่างกัน (3) การปฏิบัติตามคำแนะนำ (Guided response) เป็นขั้นการเรียนรู้ที่ซับซ้อนมีทั้งการเลียนแบบ หรือการลองผิดลองถูก ในขั้นนี้ต้องมีการฝึกฝนสม่ำเสมอจึงจะทำให้การปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพ (4) ขั้นปฏิบัติจนกลายเป็นกลไก (Mechanism) เป็นขั้นการปฏิบัติเป็นลำดับขั้นจนกลายเป็นนิสัย และปฏิบัติได้ด้วยความมั่นใจ (5) ขั้นการตอบสนองที่ซับซ้อนหรือกระทำอย่างชำนาญ (Complex or overt response) เป็นขั้นที่ผู้เรียนสามารถกระทำได้อย่างรวดเร็ว ถูกต้อง และสามารถปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ (6) ขั้นปรับตัว (Adaptation) เมื่อผู้เรียนมีการพัฒนาทักษะเป็นอย่างดีแล้ว ในขั้นนี้ผู้เรียนสามารถปรับเปลี่ยนรูปแบบการปฏิบัติให้เหมาะสมกับสถานการณ์ต่างๆ (7) ขั้นการริเริ่ม (Origination) เป็นขั้นการสร้างรูปแบบการปฏิบัติใหม่ เพื่อให้เหมาะสมกับสถานการณ์เฉพาะ หรือปัญหาเฉพาะ ส่งผลให้เกิดการเรียนรู้ที่เน้นความคิดสร้างสรรค์

รูปแบบการเรียนการสอนทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์ (Harrow) จัดลำดับขั้นของการเรียนรู้ เริ่มจากระดับที่ซับซ้อนน้อยไปจนถึงระดับที่มีความซับซ้อนมาก ประกอบด้วย 5 ขั้น ดังนี้ (1) ขั้นการเลียนแบบ (Imitation) เป็นขั้นที่ให้ผู้เรียนสังเกตการณ์กระทำที่ต้องการให้ผู้เรียนทำได้ซึ่งผู้เรียนจะสามารถบอกได้เพียงว่า ขั้นตอนหลักการของการกระทำนั้นๆ มีอะไรบ้าง (2) ขั้นการลงมือกระทำตามคำสั่ง (Manipulation) เป็นขั้นตอนที่ให้ผู้เรียนลงมือกระทำตามคำสั่งของผู้สอน โดยไม่มีแบบอย่าง แม้ว่าการลงมือกระทำจะยังไม่สมบูรณ์ (3) ขั้นการกระทำอย่างถูกต้องสมบูรณ์ (Precision) ขั้นนี้เป็นขั้นที่ผู้เรียนจะต้องฝึกฝนจนสามารถทำสิ่งนั้นๆ ได้อย่างถูกต้อง สมบูรณ์ โดยไม่จำเป็นต้องมีแบบอย่าง (4) ขั้นการแสดงออก (Articulation) ขั้นนี้เป็นขั้นที่ผู้เรียนมีโอกาสได้ฝึกฝนมากขึ้น จนกระทั่งสามารถกระทำสิ่งนั้นได้ถูกต้อง คล่องแคล่ว รวดเร็ว ราบรื่น และด้วยความมั่นใจ (5) ขั้นการกระทำอย่างเป็นธรรมชาติ (Naturalization) ขั้นนี้เป็นขั้นที่ผู้เรียนสามารถกระทำสิ่งนั้นๆ เป็นไปอย่างอัตโนมัติ โดยไม่รู้สึกรู้ว่าต้องใช้ความพยายามเป็นพิเศษ

รูปแบบการเรียนการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส (Dave) ได้นำเสนอแนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาทักษะปฏิบัติ ประกอบด้วย 5 ขั้น ได้แก่ (1) ขั้นสาธิตทักษะหรือการกระทำ (Imitation) เป็นขั้นที่ผู้เรียนเห็นทักษะหรือกระบวนการที่ต้องปฏิบัติได้ในภาพรวมตั้งแต่ต้นจนจบ ซึ่งผู้สอนจะต้องแนะนำในการสังเกตสิ่งที่ควรให้ความสนใจ (2) ขั้นสาธิตและให้ผู้เรียนปฏิบัติทักษะย่อย (Manipulation) ผู้สอนแตกทักษะทั้งหมด

ให้เป็นทักษะย่อย และสาธิตส่วนย่อยแต่ละส่วน ให้ผู้เรียนทำตามไปที่ละส่วนอย่างช้า ๆ (3) ขั้นให้ผู้เรียนปฏิบัติทักษะย่อย (Precision) ผู้เรียนลงมือปฏิบัติทักษะย่อยโดยไม่มีการสาธิต หรือมีแบบอย่างให้ดู หากติดขัดผู้สอนควรให้คำชี้แนะจนกระทั่งผู้เรียนทำได้ (4) ขั้นให้เทคนิควิธีการ (Articulation) เมื่อผู้เรียนปฏิบัติได้แล้ว ผู้สอนอาจแนะนำเทคนิควิธีการที่จะช่วยให้ผู้เรียนสามารถทำงานนั้นได้ดีขึ้น (5) ขั้นให้ผู้เรียนเชื่อมโยงทักษะย่อยๆ (Naturalization) เป็นการปฏิบัติที่ผู้เรียนสามารถปฏิบัติแต่ละส่วนได้แล้ว จึงให้ผู้เรียนฝึกปฏิบัติหลายๆ ครั้ง จนกระทั่งสามารถปฏิบัติทักษะที่สมบูรณ์

วิธีดำเนินการวิจัย

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยและพัฒนา (The Research and Development) โดยมีขั้นตอนการวิจัยดังนี้

1. ผู้วิจัยทำการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ ตามรูปแบบการสอนแบบ RDPDA เพื่อพัฒนาทักษะการสร้างงานกราฟิกเบื้องต้น ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และทำการปรับปรุงแก้ไขตามความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ
2. ผู้วิจัยดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ตามรูปแบบการสอนแบบ RDPDA กับนักเรียนกลุ่มทดลอง ในรายวิชา คอมพิวเตอร์กราฟิก 2
3. ผู้วิจัยประเมินกระบวนการปฏิบัติงาน การสร้างงานกราฟิกเบื้องต้น ระหว่างการดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ตามรูปแบบการสอนแบบ RDPDA ของนักเรียนกลุ่มทดลอง
4. ผู้วิจัยประเมินทักษะการสร้างงานกราฟิกเบื้องต้น จากผลงานที่ได้จากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ตามรูปแบบการสอนแบบ RDPDA ของนักเรียนกลุ่มทดลอง
5. ผู้วิจัยนำแบบประเมินกระบวนการปฏิบัติงาน การสร้างงานกราฟิกเบื้องต้น และแบบประเมินทักษะการสร้างงานเบื้องต้นที่ได้ไปวิเคราะห์สรุปผล

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์การศึกษาระบบการปฏิบัติงาน การสร้างงานกราฟิกเบื้องต้น ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยการหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
2. วิเคราะห์ผลการเปรียบเทียบทักษะการสร้างงานกราฟิกเบื้องต้น ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามรูปแบบการสอนแบบ RDPDA กับการสอนแบบปกติ โดยการหาค่าเฉลี่ย และค่าที

ผลการวิจัย

1. การออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ ตามรูปแบบการสอนแบบ RDPDA เพื่อพัฒนาทักษะการสร้างงานกราฟิกเบื้องต้น ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ทำให้ได้แผนการจัดการเรียนรู้ ตามรูปแบบการสอนแบบ RDPDA จำนวน 9 แผน ที่มีความเหมาะสมอยู่ในระดับ มากที่สุด โดยมีค่าความเหมาะสมเฉลี่ยเท่ากับ 4.56 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.17

2. การศึกษากระบวนการปฏิบัติงาน การสร้างงานกราฟิกเบื้องต้น ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ตามรูปแบบการสอนแบบ RDPDA พบว่า ผู้เรียนมีทักษะอยู่ในระดับ ดี โดยมีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 2.85 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.07

3. การเปรียบเทียบทักษะการสร้างงานกราฟิกเบื้องต้น ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ตามรูปแบบการสอนแบบ RDPDA กับการสอนแบบปกติ พบว่า กลุ่มที่จัดกิจกรรมการเรียนรู้ ตามรูปแบบการสอนแบบ RDPDA มีทักษะการสร้างงานกราฟิกเบื้องต้น สูงกว่า การสอนแบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

1. การออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ ตามรูปแบบการสอนแบบ RDPDA เพื่อพัฒนาทักษะการสร้างงานกราฟิกเบื้องต้น ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 พบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับ มากที่สุด โดยมีค่าความเหมาะสมเฉลี่ยเท่ากับ 4.56 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.17 ทั้งนี้เนื่องมาจากผู้วิจัยได้ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ ตามรูปแบบการสอนแบบ RDPDA เพื่อพัฒนาทักษะการสร้างงานกราฟิกเบื้องต้น จากการวิเคราะห์แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาด้านทักษะ ซึ่งประกอบด้วย ทฤษฎีบลูม (Bloom) ทฤษฎีซิมป์สัน (Simpson) แนวคิดของแฮร์โรว์ (Harrow) และแนวคิดของเดวิส (Dave) ข้อมูลที่ได้ผู้วิจัยนำมาสังเคราะห์ และประยุกต์เป็นรูปแบบการสอนแบบ RDPDA ซึ่งนำมาจากอักษรตัวแรกของขั้นตอนการสอนแต่ละขั้น ได้แก่

1.1 ขั้นการรับรู้ (Recognition) เป็นขั้นที่ผู้เรียนเห็นเป้าหมาย และผลที่จะได้จากการเรียน เพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความสนใจ หรือได้เลือกรูปแบบที่สนใจ และนำไปปฏิบัติต่อไป จากการประเมินความเหมาะสมของผู้เชี่ยวชาญ พบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับ เหมาะสมมากที่สุด สอดคล้องกับแนวคิดของบลูม (Bloom) และซิมป์สัน (Simpson) ที่กล่าวถึงการจัดการเรียนการสอน จะต้องมุ่งเน้นให้ผู้เรียนเกิดทักษะการรับรู้จากสิ่งเร้าที่ตนสนใจ โดยผู้วิจัย ได้จัดการเรียนการสอนจากการแสดงตัวอย่างการเปรียบเทียบภาพที่ผ่านการตกแต่งและภาพเดิม แล้วให้ผู้เรียนบอกความแตกต่างที่สังเกตได้จากภาพทั้งสอง การคาดเดาวิธีการปรับเปลี่ยน หรือวิธีการตกแต่งภาพให้เหมาะสม รวมถึงการใช้ตัวอย่างที่หลากหลายและน่าสนใจ

การใช้เกมในการถามตอบเพื่อสร้างความสนใจของผู้เรียน จากการจัดการเรียนการสอนในขั้นนี้ ทำให้ผู้เรียนเกิดความสนใจ และมีความพร้อมในการเรียนที่ผู้วิจัยได้กระตุ้นให้ผู้เรียนได้หารูปแบบที่ตนสนใจ แล้วนำไปปฏิบัติกิจกรรม ทำให้เด็กเกิดกระบวนการรับรู้จากภาพที่เป็นสิ่งเร้าไปสู่การปฏิบัติจริง นอกจากนี้ผู้วิจัยยังได้ใช้คำถามในการกระตุ้นผู้เรียนให้สนทนาซักถามเมื่อมีข้อสงสัย ทำให้ผู้เรียนเกิดแรงงูใจภายใน

1.2 ขั้นสาธิต (Demonstration) เป็นขั้นที่ผู้เรียนเห็นกระบวนการที่จะปฏิบัติ ตั้งแต่ต้นจนจบ ซึ่งผู้สอนมีการแนะนำจุดที่สำคัญที่จะต้องสังเกต และผู้เรียนปฏิบัติตามกระบวนการ จากการประเมินความเหมาะสมของผู้เชี่ยวชาญ พบว่า มีค่าความเหมาะสมอยู่ในระดับ เหมาะสมมาก สอดคล้องกับทฤษฎีของบลูม (Bloom) ที่ให้ผู้เรียนปฏิบัติตามแบบ โดยผู้วิจัยได้ลำดับขั้นตอนการปฏิบัติกิจกรรม แล้วให้ผู้เรียนปฏิบัติตาม หากผู้เรียนเกิดความสงสัย ผู้วิจัยได้ให้คำแนะนำและสาธิตการทำกิจกรรมอีกครั้ง ในขั้นตอนนี้ผู้เรียนได้ปฏิบัติตามแบบที่สนใจและทำซ้ำตามคำแนะนำ ส่งผลให้ผู้เรียนเกิดทักษะและแรงงูใจในการทำงานให้สำเร็จตามความตั้งใจ ซึ่งผู้เรียนบางคนได้ลองผิดลองถูกของการทดลองทำชิ้นงาน และผู้เรียนบางคนสร้างชิ้นงานจากการเลียนแบบ การจัดการเรียนการสอนในขั้นนี้จะเห็นได้ว่า ผู้เรียนเกิดแรงงูใจในการสร้างงาน และทดลองปฏิบัติงานตามลำดับขั้น ที่ผู้วิจัยกำหนด จากการสนทนาซักถาม ผู้เรียนสามารถบอกเครื่องมือที่ใช้ในการปฏิบัติและขั้นตอนในการปฏิบัติได้สอดคล้องกับกระบวนการทำงาน

1.3 ขั้นปฏิบัติ (Practice) เป็นขั้นที่ผู้เรียนลงมือกระทำตามกระบวนการตั้งแต่ต้นจนจบโดยไม่ มีแบบอย่าง หากเกิดข้อสงสัยผู้สอนช่วยให้คำแนะนำ จนสามารถปฏิบัติได้อย่างสมบูรณ์ จากการประเมินความเหมาะสมของผู้เชี่ยวชาญ พบว่า มีค่าความเหมาะสมอยู่ในระดับ เหมาะสมมากที่สุด สอดคล้องกับทฤษฎีของบลูม (Bloom) แฮร์โรว์ (Harrow) และเดวิส (Dave) ที่ให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติได้ด้วยตนเองโดยไม่ต้องอาศัยเครื่องชี้แนะ เพื่อหาความถูกต้องในการปฏิบัติงาน ซึ่งผู้วิจัยจะให้ความช่วยเหลือเมื่อผู้เรียนต้องการ จนกระทั่งสามารถทำได้อย่างสมบูรณ์ เมื่อผู้วิจัยนำไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ปรากฏว่า ผู้เรียนได้ฝึกทักษะอีกครั้งตามกระบวนการตั้งแต่ต้นจนจบโดยไม่ต้องมีตัวอย่าง หรือการสาธิตให้ดู ซึ่งในขั้นนี้ผู้เรียนจะทราบในสิ่งที่ตนเองไม่สามารถปฏิบัติได้ จากการที่ผู้เรียนมีการพูดคุยซักถามกับผู้วิจัย หรือกับผู้เรียนด้วยกัน ผู้วิจัยจะคอยให้คำแนะนำจนผู้เรียนสามารถปฏิบัติเองได้อย่างถูกต้อง ทำให้ผู้เรียนเกิดทักษะและเห็นสิ่งที่ปฏิบัติขึ้นเจนยิ่งขึ้น เช่น ผู้เรียนสามารถใช้เครื่องมือในการทำงานได้อย่างถูกต้อง สังเกตจากปฏิบัติและผลงาน รวมถึงสามารถวางแผนในการทำงานครั้งต่อไปได้ดีขึ้น

1.4 ขั้นพัฒนา/ฝึกทักษะ (Development/Skill Practice) เป็นขั้นที่ผู้เรียนลงมือกระทำตามกระบวนการ ซึ่งผู้เรียนสามารถปรับเปลี่ยนรูปแบบการปฏิบัติ ให้เหมาะสมกับความต้องการ และสามารถทำได้ อย่างถูกต้อง จากการประเมินความเหมาะสม พบว่า มีค่าความเหมาะสมอยู่ในระดับ เหมาะสมมากที่สุด สอดคล้องกับทฤษฎีของบลูม (Bloom) ซิมป์สัน (Simpson) และเดวิส (Dave) ที่ทำให้ผู้เรียนได้เลือกรูปแบบที่เป็นการทำงานของตนเอง และกระทำงานอย่างต่อเนื่องจนผู้เรียนปฏิบัติงานที่ซับซ้อนได้อย่างคล่องแคล่วและสมบูรณ์ ทำให้เกิดความมั่นใจในการปฏิบัติงาน เมื่อผู้วิจัยนำไปใช้ในการเรียนการสอน

ปรากฏว่า ผู้เรียนได้รับการฝึกทักษะอย่างต่อเนื่อง โดยผู้เรียนสามารถนำความรู้ไปใช้ในการปฏิบัติงานตามเงื่อนไขได้อย่างถูกต้องและคล่องแคล่วด้วยตนเองได้ ซึ่งสังเกตได้จากการที่ผู้เรียนปฏิบัติงานได้ตรงตามเงื่อนไขที่กำหนด เลือกใช้เครื่องมือได้ถูกต้องตามสิ่งที่ปฏิบัติ และสามารถสร้างงานได้ตามเวลาที่กำหนด

1.5 ขั้นประยุกต์/สร้างสรรค์ (Apply/Creative) เป็นขั้นที่ผู้เรียนสร้างสรรค์รูปแบบการปฏิบัติใหม่ หรือรูปแบบที่สนใจ จากการประยุกต์ใช้กระบวนการ เพื่อให้เหมาะสมกับงาน และสามารถปฏิบัติได้อย่างสมบูรณ์ จากการประเมินความเหมาะสมจากผู้เชี่ยวชาญ พบว่า มีค่าความเหมาะสมอยู่ในระดับเหมาะสมมาก สอดคล้องกับทฤษฎีของบลูม (Bloom) ซิมป์สัน (Simpson) และแฮร์โรว์ (Harrow) ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง จนปฏิบัติได้เป็นธรรมชาติ สามารถสร้างรูปแบบการปฏิบัติใหม่ได้เหมาะสมกับสถานการณ์ เมื่อผู้วิจัยไปจัดการเรียนการสอน ปรากฏว่า ขั้นประยุกต์หรือสร้างสรรค์ ผู้เรียนได้นำความรู้มาใช้ในการปฏิบัติทักษะ โดยนำกระบวนการต่างๆ มาประยุกต์ใช้ในการสร้างงานใหม่ตามแบบที่ตนเองสนใจได้ ผู้เรียนสามารถปฏิบัติทักษะได้อย่างถูกต้องและสมบูรณ์ ซึ่งผู้วิจัยสังเกตได้จากผลงานของผู้เรียนที่ปฏิบัติมีการสร้างสรรค์งานใหม่ ไม่เลียนแบบ และปฏิบัติงานได้ตามระยะเวลาที่กำหนด

2. ผลการพัฒนาทักษะการสร้างงานกราฟิกเบื้องต้น ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 พบว่า ผู้เรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้รูปแบบการสอนแบบ RDPDA เพื่อส่งเสริมทักษะการสร้างงานกราฟิกเบื้องต้น มีทักษะอยู่ในระดับ ดี โดยมีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 2.85 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.07 ซึ่งสามารถอภิปรายผลการวิจัยได้ ดังนี้

2.1 ทักษะการตกแต่งภาพ เป็นทักษะที่ผู้เรียนมีความสามารถในการแก้ไขหรือตกแต่งภาพ ตั้งแต่จุดเล็กๆ เช่น การลบรอย การเพิ่มวัตถุ ไปจนถึงการปรับแต่งภาพ เช่น การบิดคดรูปทรง การปรับแสงสี ในการจัดการเรียนการสอนผู้วิจัยได้ให้ผู้เรียนฝึกการสังเกตความแตกต่างของภาพที่ยังไม่ได้ตกแต่ง และภาพที่ตกแต่งแล้ว ทำให้ผู้เรียนได้เห็นรายละเอียดและแนวทางในการตกแต่งภาพตามลักษณะของภาพให้เหมาะสม เมื่อผู้วิจัยให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง ทำให้ผู้เรียนเกิดความสนใจและซักถามในขั้นตอนที่สงสัย เมื่อผู้เรียนลงมือปฏิบัติตามขั้นตอน จึงทำให้ผลงานมีความถูกต้องตามเงื่อนไขที่ผู้วิจัยกำหนด สอดคล้องกับทฤษฎีของแฮร์โรว์ ที่กล่าวถึงการทำงานตามลำดับขั้นของการเรียนรู้ ที่เริ่มจากระดับที่ซับซ้อนน้อยไปจนถึงระดับที่มีความซับซ้อนมาก หากผู้เรียนได้นำความรู้ไปใช้ในการปฏิบัติงานอย่างสม่ำเสมอ และได้ปฏิบัติงานซ้ำๆ จะทำให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จในการทำงาน

2.2 ทักษะการตัดต่อภาพ เป็นทักษะที่ผู้เรียนมีความสามารถในการนำเสนอภาพที่มีการประกอบภาพ เชื่อมโยงภาพ หรือสร้างภาพ หลากๆ ภาพขึ้นใหม่ โดยใช้เลเยอร์มาช่วยในการตัดต่อภาพให้สมบูรณ์ ในการจัดการเรียนการสอนผู้วิจัยให้ผู้เรียนเล่นเกมจับผิดภาพ ทำให้ผู้เรียนได้เห็นการจัดลำดับของภาพ ก่อนหลัง และการวางภาพในตำแหน่งต่างๆ เมื่อผู้วิจัยให้ผู้เรียนปฏิบัติตามที่ละขั้นตอนทำให้ผู้เรียนเข้าใจในการทำงานมากขึ้น ในบางขั้นตอนที่ผู้เรียนไม่เข้าใจก็มีการซักถามจนทำให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้ไปใช้ในการฝึกทักษะได้ด้วยตนเองอย่างมั่นใจ ทำให้ผลงานมีความสมบูรณ์ สอดคล้องกับทฤษฎีของเดวิส ที่กล่าวถึง

การฝึกทักษะจากทักษะย่อยๆเมื่อเกิดความชำนาญแล้วก็จะสามารถนำมาเชื่อมโยงในการสร้างงานต่างๆได้ หากผู้เรียนมีการฝึกอย่างต่อเนื่องจะทำให้ผู้เรียนสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.3 ทักษะการสร้างข้อความ เป็นทักษะที่ผู้เรียนมีความสามารถในการจัดการกับตัวอักษรให้มี ความน่าสนใจ และสวยงามมากยิ่งขึ้น เช่น การใส่สี การปรับแต่งรูปแบบของตัวอักษร หรือการนำภาพมาใช้ในการตกแต่งให้เกิดเป็นรูปแบบที่แตกต่างไปจากเดิม ในการจัดการเรียนการสอนผู้วิจัยนำเสนอรูปแบบของ ข้อความที่มีความแปลกใหม่ เช่น มีการใช้ภาพแทนการใส่สีให้กับข้อความ การใส่รูปแบบพิเศษให้กับ ข้อความ เป็นต้น ทำให้ผู้เรียนได้เห็นการสร้างข้อความที่แตกต่างไปจากความรู้เดิม และเป็นแนวทางในการ นำไปใช้ในการทำงานต่อไป หลังจากที่ผู้วิจัยได้ทำการสาธิตขั้นตอนการสร้างข้อความ ทำให้ผู้เรียนตอบ คำถามที่ผู้วิจัยถามได้ เช่น ความแตกต่างในสร้างข้อความแบบใหม่กับแบบเดิมที่เรียนผ่านมา ส่งผลให้ผู้เรียน เกิดความสนใจโดยสังเกตจากการจดบันทึก เมื่อผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง ผู้เรียนสามารถนำความรู้ ไปใช้ฝึกทักษะได้อย่างถูกต้องตามขั้นตอน ผลงานมีความสมบูรณ์ ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีของซิมพ์สัน กล่าวว่า เมื่อผู้เรียนมีการพัฒนาทักษะเป็นอย่างดีแล้ว ผู้เรียนจะสามารถปรับเปลี่ยนรูปแบบการปฏิบัติให้ เหมาะสมและถูกต้องได้ หากผู้เรียนฝึกปฏิบัติอย่างต่อเนื่องจนธรรมชาติ จะทำให้ผู้เรียนสามารถปฏิบัติงาน ได้อย่างคล่องแคล่วมากขึ้น

2.4 ทักษะการออกแบบสื่อสิ่งพิมพ์ เป็นทักษะที่ผู้เรียนมีการนำความรู้ ความสามารถจากการ ตกแต่งภาพ ตัดต่อภาพ และการสร้างข้อความ มาใช้ในการออกแบบสื่อสิ่งพิมพ์ ได้แก่ การออกแบบปก หนังสือหรือนิตยสาร หรือการออกแบบการ์ดอวยพร ในการจัดการเรียนการสอนผู้วิจัยมีการนำเสนอ ตัวอย่างในการสร้างสื่อสิ่งพิมพ์ในแบบต่างๆที่ผู้เรียนสามารถพบเห็นได้ในชีวิตประจำวัน เช่น ปกหนังสือ เรียน การ์ดวันปีใหม่ และนิตยสารต่างๆ ทำให้ผู้เรียนได้เห็นตัวอย่างที่จะนำไปใช้ในการสร้างงาน เมื่อผู้วิจัย มีการสนทนาซักถาม ผู้เรียนสามารถตอบได้อย่างถูกต้อง เช่น ผู้เรียนเคยพบงานที่เกี่ยวข้องกับสื่อสิ่งพิมพ์ จากที่ใดบ้าง เป็นต้น เมื่อผู้เรียนลงมือปฏิบัติทักษะทำให้นำความรู้ที่เรียน มาใช้ในการทำงานได้ตามเงื่อนไข ที่กำหนดได้ สอดคล้องกับทฤษฎีของเดวิส กล่าวว่าการทำงานตามลำดับขั้นของการเรียนรู้ที่เริ่มจากการ ฝึกฝนทักษะย่อยๆ แล้วจึงเชื่อมโยงกันเป็นทักษะโดยรวม ทำให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จได้ดี หากผู้เรียนนำ ความรู้ไปใช้ในการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง จะทำให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3. ผลการเปรียบเทียบทักษะการสร้างงานกราฟิกเบื้องต้น ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการสอนแบบ RDPDA กับการสอนแบบปกติ พบว่า ผู้เรียนที่ จัดการเรียนการสอนตามรูปแบบการสอนแบบ RDPDA มีทักษะการสร้างงานกราฟิกเบื้องต้น สูงกว่าการ สอนแบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้วิจัยได้ประยุกต์ใช้แนวคิดและ ทฤษฎีของบลูม, ซิมพ์สัน, แฮร์โรว์ และเดวิส ที่เน้นการพัฒนาทักษะปฏิบัติ ทำให้ผู้เรียนได้ฝึกฝนอย่าง ต่อเนื่อง จนทำให้ผู้เรียนปฏิบัติงานได้อย่างถูกต้อง มีคล่องแคล่วและมีประสิทธิภาพ อีกทั้งผู้เรียนยังสามารถ นำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในการสร้างงานใหม่ได้ตามความสนใจ หรือสถานการณ์ที่สร้างขึ้น โดยการจัด

กิจกรรมการเรียนรู้ตามรูปแบบการสอนแบบ RDPDA มีการจัดการเรียนการสอนตั้งแต่การกระตุ้นผู้เรียนให้ มีการรับรู้ และสนใจในสิ่งที่จะปฏิบัติ ไปสู่การลงมือฝึกปฏิบัติตั้งแต่การปฏิบัติตาม การปฏิบัติด้วยตนเอง แต่มีผู้สอนคอยให้คำแนะนำ ไปถึงการปฏิบัติด้วยตนเองได้โดยไม่ต้องมีตัวอย่าง ทำให้งานมีความถูกต้อง สมบูรณ์ รวมไปถึงความคล่องแคล่วในการปฏิบัติงาน จนผู้เรียนสามารถสร้างสรรค์ผลงานให้มีความแปลก ใหม่และน่าสนใจ สังเกตได้จากผู้ที่เรียนที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการสอนแบบ RDPDA มีความสนใจในการจดบันทึกมีการสื่อสารกับผู้วิจัยมากขึ้น ได้ฝึกปฏิบัติด้วยตนเองจนสามารถ ปฏิบัติได้คล่องแคล่ว ถูกต้อง และสมบูรณ์ ในการสรุปการเรียนรู้ผู้เรียนได้สรุปการเรียนรู้โดยการสร้างสรรค์ ผลงานด้วยตนเองโดยไม่ต้องถามผู้วิจัยหรือเพื่อน เมื่อเปรียบเทียบกับผู้เรียนที่สอนโดยวิธีสอนแบบปกติ จะ เห็นได้ว่าการฝึกปฏิบัติลดลง ทำให้ผู้เรียนขาดความชำนาญ ผลงานที่เกิดขึ้นมีความละเอียดค่อนข้างน้อย และในการสรุปการเรียนรู้เป็นการสรุปในเชิงเนื้อหา ซึ่งสังเกตได้จากระหว่างการทำงานผู้เรียนมีการซักถาม ผู้วิจัยเป็นส่วนมาก และมีการซักถามเพื่อนหรือให้เพื่อนทำให้งานกลายเป็นสาเหตุที่ทำให้ผู้เรียนมีความเข้าใจ และมีทักษะการปฏิบัติต่ำกว่าที่ควร

ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

1.1 ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ตามรูปแบบการสอนแบบ RDPDA เหมาะสมกับการเรียนรู้ที่ เน้นการลงมือปฏิบัติ ผู้สอนจึงควรเลือกรายวิชาให้สอดคล้องกับรูปแบบการสอน เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพใน การจัดกิจกรรมการเรียนรู้สำหรับรายวิชานั้นๆ

1.2 ในการประเมินกระบวนการปฏิบัติงาน หรือทักษะการสร้างงานกราฟิกเบื้องต้น ตาม รูปแบบการสอนแบบ RDPDA ผู้สอนควรหาข้อสังเกตต่างๆ ให้ครอบคลุมตามรูปแบบการสอน เพื่อนำไปใช้ในการพัฒนาผู้เรียนครั้งต่อไป

2. ข้อเสนอแนะสำหรับวิจัยครั้งต่อไป

2.1 จากผลการวิจัยครั้งนี้ พบว่า กระบวนการปฏิบัติงาน การสร้างงานกราฟิกเบื้องต้น ตาม รูปแบบการสอนแบบ RDPDA ช่วยให้เกิดความคล่องแคล่วในการปฏิบัติงานได้ดีที่สุด ในขณะที่ความ สนใจในการเรียนได้คือน้อยที่สุด จึงควรศึกษาสาเหตุที่ทำให้เกิดความแตกต่างของทั้ง 2 กระบวนการ

2.2 จากผลการวิจัยครั้งนี้ พบว่า เมื่อเปรียบเทียบทักษะการสร้างงานกราฟิก เกี่ยวกับการส่งงาน ตามกำหนดเวลา ของผู้เรียนในกลุ่มที่จัดกิจกรรมการเรียนรู้ ตามรูปแบบการสอนแบบ RDPDA อยู่ในระดับ ดี ในขณะที่ผู้เรียนที่สอนตามแบบปกติมีการส่งงานตามกำหนดเวลา อยู่ในระดับ ปานกลางหรือ ปรับปรุง จึงควรมีการศึกษาค้นคว้าสาเหตุที่ทำให้ส่งงานตามกำหนดเวลาของทั้ง 2 กลุ่มนั้นมีความแตกต่างกัน

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). *หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพฯ : วัฒนาพานิช.
- ทิสนา แยมมณี. (2553). *ศาสตร์การสอน องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ* (พิมพ์ครั้งที่ 13). กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ไพฑูรย์ สินลารัตน์. (2559). *การศึกษาไทย 4.0 ปรัชญาการศึกษาเชิงสร้างสรรค์และผลิตภาพ* (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อดุลย์ วังศรีคุณ. (2557). การศึกษาไทยในศตวรรษที่ 21 : ผลผลิตและแนวทางการพัฒนา. *วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์*, 8(1), 1-8.
- Dave, R. H. (1970). *Psychomotor levels in Developing and Writing Behavioral Objectives*, Armstrong RJ, ed. Tucson, AZ : Educational Innovators Press.
- Neal, D. N. "The Effect of Grouping in the Chemistry Laboratory on Students Achievement and Skills." *Dissertation Abstracts International*. 30 : 3815 - A ; March - April 1969.
- Simpson, E. (1972). *Simpson's Psychomotor Domain*. Retrieved on January 19, 2017, from http://web2.uconn.edu/assessment/docs/LearningTaxonomy_Psychomotor.pdf.

**การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ BQ4R เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความ
ภาษาญี่ปุ่นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5**

**THE LEARNING MANAGEMENT USING BQ4R LEARNING FOR DEVELOPING
JAPANESE READING COMPREHENSION OF MATTHAYOMSUKSA 5 STUDENTS**

รัตนาดี สารเจริญ¹
สุทธภา ไซติประดิษฐ์²

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านจับใจความภาษาญี่ปุ่นก่อนและหลังเรียน โดยใช้การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ BQ4R และศึกษาเจตคติของนักเรียนต่อภาษาญี่ปุ่นหลังจากที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ BQ4R กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบางละมุง แผนการเรียนภาษาญี่ปุ่น ตำบลนาเกลือ อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2560 1 ห้องเรียน จำนวน 16 คน ได้มาจากการสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้จำนวน 10 แผน แบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความภาษาญี่ปุ่นก่อนเรียนและหลังเรียน และแบบวัดเจตคติต่อวิชาภาษาญี่ปุ่น วิเคราะห์ข้อมูลโดยการทดสอบค่าที ผลการวิจัยพบว่า

1. ความสามารถในการอ่านจับใจความภาษาญี่ปุ่นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ BQ4R หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
2. เจตคติของนักเรียนที่มีต่อภาษาญี่ปุ่นหลังจากที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ BQ4R อยู่ในระดับเจตคติระดับมาก

คำสำคัญ : การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ BQ4R, วิธีการสอนอ่านแบบ SQ4R, การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค Think – Pair Share , ความสามารถในการอ่านจับใจความภาษาญี่ปุ่น

¹นักศึกษานิเทศศาสตร์ สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

²อาจารย์ประจำ สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

Abstract

The purposes of this research were to study the Japanese reading for the main idea ability of the students after using BQ4R learning activities and to study students' attitudes toward Japanese students after using BQ4R learning activities and to study students' attitudes toward Japanese after language selected by BQ4R learning activities. The sample was 16 students from the Japanese program of Matthayomsuksa 5 in second semester academic year 2017 at Banglamung School, Naklua, Banglamung Chonburi, cluster random sampling. The research instruments consisted of 10 lesson plans, a pretest and a posttest of Japanese reading comprehension ability and an attitude test towards Japanese language. The data were analyzed by mean, standard deviation and independent t-test. The study results were;

1. The Japanese reading comprehension ability after studying with the BQ4R learning activities was significantly higher than before studying, with the learning activities with the statistical significance level of .01

2. The attitude towards Japanese language of students taught by using BQ4R was at a high level.

Keywords : BQ4R Learning Activity, SQ4R Method, Cooperative Learning :Think-Pair-Share Strategy, Developing Japanese Reading Comprehension

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญ

ภาษาเป็นเครื่องมือในการสื่อสารความรู้สึก ความคิด ทำให้เข้าใจวัฒนธรรมที่แตกต่าง ประเทศไทยมีภาษาไทยเป็นภาษาที่ใช้ในการสื่อสาร เชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างคนในชาติ แต่การรู้ภาษาเพียงภาษาเดียวอาจไม่เพียงพอต่อการดำรงชีวิต เพราะภาษาต่างประเทศเป็นส่วนหนึ่งในชีวิตประจำวัน ภาษาญี่ปุ่นก็เป็นภาษาหนึ่งที่มีบทบาทสำคัญในการสื่อสาร เพื่อใช้ในการแสวงหาความรู้ และการประกอบอาชีพ ปัจจุบันมีบริษัทในเครือประเทศญี่ปุ่นเข้ามาลงทุนในประเทศไทย 3,768 แห่ง (ศูนย์รวมโรงงานและอุตสาหกรรมการผลิต ไทย-ญี่ปุ่น, 2560) ก่อให้เกิดความต้องการผู้ที่มีความรู้ภาษาญี่ปุ่น ยิ่งไปกว่านั้น ประเทศไทยเป็นประเทศหนึ่งที่รับวัฒนธรรมญี่ปุ่นผ่านด้านต่างๆ ทำให้มีผู้ที่สนใจเรียนภาษาญี่ปุ่นเป็นจำนวนมาก จะเห็นได้จากจำนวนผู้เข้าสอบวัดระดับภาษาญี่ปุ่นในประเทศไทย มีผู้เข้าสอบ 16,747 คน นับว่าเป็นประเทศที่มีจำนวนผู้เข้าสอบมากเป็นอันดับ 4 ของโลก (The Japan Foundation, 2010)

ทักษะภาษาจึงมีความสำคัญในการจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21 โดยมุ่งเน้นพัฒนาคนให้มีทักษะภาษาที่ประกอบด้วย ทักษะการอ่าน ทักษะการเขียน และทักษะทางคณิตศาสตร์ ซึ่งทักษะการอ่านจะทำให้ นักเรียนเข้าถึงข้อมูลข่าวสารจากสื่อต่างๆ ได้ง่ายรวดเร็วผ่านภาษาต่างๆ และไม่เพียงแต่อ่านออกเสียงได้ แต่ต้องอ่านสื่อต่างๆ ให้เข้าใจและเลือกใช้อย่างมีวิจารณญาณ นอกจากทักษะการอ่านแล้ว ทักษะการเขียนก็ สำคัญอย่างยิ่ง เพราะนำไปใช้ในการถ่ายทอดองค์ความรู้ ความรู้สึกรู้สีกคิด และนักเรียนต้องสามารถ เชื่อมโยงภาษาญี่ปุ่นกับคณิตศาสตร์มาใช้ในชีวิตประจำวัน ยิ่งไปกว่านั้นนักเรียนต้องมีทักษะด้านความ ร่วมมือ การทำงานเป็นทีม และภาวะผู้นำ ทักษะด้านการสื่อสาร สารสนเทศ และรู้เท่าทันสื่อ ทักษะด้าน คอมพิวเตอร์ และเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร และทักษะอาชีพ ทักษะการเรียนรู้ จากทักษะที่ กล่าวมานั้นทำให้ครูต้องเป็นผู้สอนศิษย์ให้มีกระบวนการทางการแก้ปัญหาอย่างเป็นระบบ มีการคิดพิจารณา สิ่งต่างๆอย่างมีเหตุผล เป็นผู้ที่ยอมรับความคิดและวัฒนธรรมที่แตกต่างของผู้อื่น และทำงานร่วมกับผู้อื่น ได้ อย่างมีความสุข (วิจารณ์ พานิช, 2555, หน้า 16-21)

ในการจัดการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศ มีวิธีการที่หลากหลาย เช่น วิธีสอนภาษาแบบกลุ่ม สัมพันธ์ (Community Language Learning) วิธีสอนตามเอกัตภาพ (**Individualized Instruction**) ส่วนวิธี สอนอ่านแบบ SQ4R (Walter, 1984) ก็เป็นวิธีการสอนรูปแบบหนึ่งที่พัฒนาจากวิธีสอนอ่านแบบ SQ3R เป็นวิธีที่ช่วยให้นักเรียนได้พัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความได้ดีขึ้น โดยนักเรียนได้คิดประเด็น คำถามก่อนการอ่าน เพื่อกระตุ้นความสนใจและชี้นำแนวทางในการอ่าน ส่วนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ โดยใช้เทคนิค Think - Pair Share (Lyman, 1981) เป็นเทคนิคที่เปิดโอกาสให้นักเรียนที่เรียนอ่อนได้พัฒนา จากการส่งเสริมการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่มย่อย นักเรียนได้ระดมความคิด แสดงความคิดเห็น แลกเปลี่ยน ความรู้ ทักษะและประสบการณ์ที่แต่ละคนมีแตกต่างกัน นักเรียนเกิดความรู้และความเข้าใจในเรื่องที่เรียน ได้ดี

จากข้อมูลดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยสนใจที่จะนำวิธีการสอนอ่านแบบ SQ4R และการเรียนรู้แบบ ร่วมมือเทคนิค Think - Pair Share มาสังเคราะห์เป็นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ BQ4R เพื่อพัฒนา ความสามารถในการอ่านจับใจความภาษาญี่ปุ่นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 อีกทั้งการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัย ได้ศึกษาเจตคติของนักเรียนที่มีต่อภาษาญี่ปุ่น เพื่อนำมาปรับใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอน และมีความ มุ่งหวังว่าจะทำให้นักเรียนประสบความสำเร็จในการเรียนภาษาญี่ปุ่นต่อไปในอนาคต

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านจับใจความภาษาญี่ปุ่นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ก่อนและหลังเรียนโดยใช้การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ BQ4R

2. เพื่อศึกษาเจตคติของนักเรียนที่มีต่อภาษาญี่ปุ่นหลังจากที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ BQ4R

ขอบเขตของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตการวิจัย ดังนี้คือ

ประชากร เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนแผนการเรียนภาษาญี่ปุ่น โรงเรียนที่อยู่ในอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี ตั้งกีดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 18 จำนวน 2 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนบางละมุง และโรงเรียนโพธิ์สัมพันธ์พิทยาคาร

กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 5 โรงเรียนบางละมุง แผนการเรียนภาษาญี่ปุ่น ตำบลนาเกลือ อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2560 ได้มาจากการจับสลากจาก 2 โรงเรียนข้างต้น แล้วจับสลากเลือกห้องเรียนมาหนึ่งห้องเรียนจากโรงเรียนดังกล่าว จำนวน 1 ห้องเรียน มี 16 คน

ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรต้น ได้แก่ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ BQ4R

ตัวแปรตาม ได้แก่ 1.ความสามารถในการอ่านจับใจความภาษาญี่ปุ่น

- 1.1 ความรู้ในด้านศัพท์
- 1.2 ความรู้ด้านไวยากรณ์
- 1.3 การเรียบเรียงความ
- 1.4 การอ่านข้อมูลที่เป็นรายละเอียด
- 1.5 การตีความ
- 1.6 การอ่านจับใจความสำคัญ

2.เจตคติของนักเรียนต่อภาษาญี่ปุ่นหลังจากที่ได้รับการจัดกิจกรรม

การเรียนรู้แบบ BQ4R

การทบทวนวรรณกรรม

วิธีการสอนอ่านแบบ SQ4R

วิธีการสอนอ่านแบบ SQ4R (Walter, 1984) เป็นวิธีการสอนอ่านที่ไม่ได้ให้นักเรียนอ่านเนื้อหาเพียงอย่างเดียว เพราะการอ่านเพียงอย่างเดียวไม่เพียงพอสำหรับการเรียนรู้ แต่กุญแจสำคัญของการเรียนรู้คือการกระทำอย่างเป็นระบบและการทำซ้ำ ซึ่งวิธีการสอนอ่านแบบ SQ4R มีขั้นตอนดังต่อไปนี้

ขั้นที่ 1 ขั้นสำรวจ (Survey) เป็นขั้นที่ให้นักเรียนสำรวจหัวเรื่อง หัวข้อย่อย แผนภูมิ กราฟ และรูปภาพ ด้วยการกวาดสายตาโดยใช้เวลาสั้นๆ

ขั้นที่ 2 ขั้นคำถาม (Questions) เป็นขั้นที่ให้นักเรียนตั้งคำถามจากการอ่านแบบสำรวจ เน้นตั้งคำถามตามความสนใจ เพราะคำถามจะเป็นแรงกระตุ้นให้นักเรียนมีความกระตือรือร้นในการอ่าน ทำให้เข้าใจและจดจำเรื่องที่อ่านได้

ขั้นที่ 3 ขั้นอ่าน (Read) เป็นขั้นที่ให้นักเรียนอ่านอย่างละเอียด โดยมุ่งเน้นหาคำตอบของคำถามที่ตั้งไว้ด้วยความเข้าใจ และหาส่วนสำคัญของเรื่อง

ขั้นที่ 4 ขั้นบันทึก (Record) เป็นขั้นที่ให้นักเรียนบันทึกความคิดเห็น มุมมอง ความจริง รายละเอียด และขีดเส้นใต้สิ่งที่สนใจหรือสิ่งที่ยังไม่รู้

ขั้นที่ 5 ขั้นจดจำ (Recite) เป็นขั้นที่ให้นักเรียนท่องจำสิ่งที่ได้จากการอ่าน เพื่อให้นักเรียนเกิดความรู้ ความจำในระยะยาว

ขั้นที่ 6 ขั้นสะท้อนกลับ (Reflect) เป็นขั้นที่ให้นักเรียนวิเคราะห์สิ่งที่อ่านว่าหมายถึงอะไร มีความคิดเห็นอย่างไรเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน และจะนำความรู้ที่ได้ไปใช้อย่างไร

การเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค Think-Pair Share

เทคนิค Think-Pair Share ได้ถูกพัฒนาขึ้นโดย Lyman (1981) กล่าวว่า เทคนิค Think-Pair Share เป็นกลยุทธ์ที่ออกแบบให้นักเรียนได้คิดเกี่ยวกับประเด็นปัญหาด้วยตัวตนเอง นักเรียนได้แลกเปลี่ยนความรู้ และอภิปรายร่วมกัน โดยมี 3 องค์ประกอบ ดังนี้

1. นักเรียนแต่ละคนคิดหาคำตอบ หรือข้อสังเกตโดยใช้เวลาสั้นๆ (Think)
2. จับคู่นักเรียนเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็น จนได้ข้อสรุปร่วมกัน (Pair)
3. สลายกลุ่ม ให้นักเรียนคนใดคนหนึ่งอธิบายคำตอบเพื่อหาข้อสรุปร่วมกันทั้งชั้นเรียน (Share)

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ BQ4R

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ BQ4R เป็นการนำเอาวิธีการสอนอ่านแบบ SQ4R และการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค Think - Pair Share มาสังเคราะห์เป็นกิจกรรมการเรียนรู้แบบ BQ4R

ซึ่งมี 6 ขั้นตอนดังนี้

1. ขั้นเริ่มอ่าน (Beginning to Read) นักเรียนอ่านบทอ่านอย่างรวดเร็ว โดยสำรวจความยาว ย่อหน้า คำสำคัญ คำศัพท์ที่น่าสนใจ บทอ่านนั้นเกี่ยวกับเรื่องอะไร อะไรคือจุดสำคัญของเรื่อง
2. ขั้นคิดคำถาม (Question) นักเรียนตั้งคำถามจากบทอ่านเช่น ใคร ทำอะไร กับใคร ที่ไหน เมื่อไหร่ อย่างไรให้ครอบคลุมกับเนื้อหาของบทอ่าน
3. ขั้นอ่านซ้ำ (Repeat) นักเรียนอ่านบทอ่านอย่างละเอียดเพื่อจับใจความ และให้นักเรียนหาคำตอบของคำถามที่ตั้งไว้ด้วยตนเอง นักเรียนสามารถอ่านซ้ำจนกว่าจะหาคำตอบได้

4. ขั้นบันทึกข้อมูล (Record) นักเรียนค้นคว้าข้อมูลจากพจนานุกรมหรือตำราเรียน บันทึกข้อมูลเหล่านั้นในบทอ่าน และเขียนสรุปใจความเป็นข้อความสั้นๆ

5. ขั้นสรุปใจความ (Recite) จับคู่ให้นักเรียน ให้นักเรียนแลกเปลี่ยนข้อมูลที่ได้จากบทอ่าน ผลัดกันอ่านคำถาม คำตอบ และอ่านสรุปใจความสำคัญให้คู่ของตนฟัง แต่ละคนเขียนสรุปใจความสำคัญของบทอ่านโดยใช้ภาษาและรูปแบบการเขียนของตนเอง

6. ขั้นทบทวนและแบ่งปัน (Reflect) สลายกลุ่มที่จับกันเป็นคู่ ให้แต่ละคนนำเสนอการเขียนสรุปใจความ ครูและนักเรียนร่วมกันพิจารณาการเขียนสรุปใจความสำคัญของนักเรียนแต่ละคนพร้อมๆ กัน รวมทั้งให้นักเรียนแสดงความคิดเห็น ข้อเท็จจริงที่เกี่ยวกับบทอ่าน

วิธีดำเนินการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย

1. แผนการจัดการเรียนรู้ภาษาญี่ปุ่น โดยใช้การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ BQ4R ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 10 แผน ใช้เวลาในการทดลองสอน 20 ชั่วโมง
2. แบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความภาษาญี่ปุ่น มีลักษณะเป็นข้อสอบปรนัย จำนวน 2 ฉบับ ฉบับละ 40 ข้อ เป็นแบบทดสอบก่อนเรียน 1 ฉบับ และแบบทดสอบหลังเรียน 1 ฉบับ ซึ่งเป็นแบบทดสอบคู่ขนาน
3. แบบวัดเจตคติต่อวิชาภาษาญี่ปุ่น วัดได้จากแบบวัดเจตคติชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 25 ข้อ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ทดสอบก่อนเรียน โดยใช้แบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความภาษาญี่ปุ่น สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น จำนวน 40 ข้อ ใช้เวลาในการสอบ 1 ชั่วโมง
2. ดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ด้วยตนเองตามแผนการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจำนวน 10 แผน ใช้เวลา 10 สัปดาห์ๆ ละ 1 วัน วันละ 2 ชั่วโมง
3. ทดสอบหลังเรียน ด้วยแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความภาษาญี่ปุ่น สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 และแบบวัดเจตคติต่อภาษาญี่ปุ่น ใช้เวลาในการสอบ 1 ชั่วโมง
4. นำคะแนนที่ได้มาวิเคราะห์ตามวิธีการทางสถิติ

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ผลการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนโดยใช้ t-test แบบ Dependent Sample ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป
2. วิเคราะห์คะแนนแบบวัดเจตคติของนักเรียนต่อภาษาญี่ปุ่น โดยใช้ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย

1. ความสามารถในการอ่านจับใจความภาษาญี่ปุ่นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ BQ4R

ตารางที่ 1 ความสามารถในการอ่านจับใจความภาษาญี่ปุ่นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ก่อนและหลังเรียนโดยใช้การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ BQ4R

การทดสอบ	N	$\bar{X}$	SD	df	t	p
ก่อนเรียน	16	18.88	6.74	15	6.76	.000
หลังเรียน	16	29.50	3.670			

**p<.01

จากการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่าความสามารถในการอ่านจับใจความภาษาญี่ปุ่น ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ BQ4R กลุ่มตัวอย่างจำนวน 16 คน ก่อนเรียนได้คะแนนเฉลี่ย 18.88 และหลังเรียนได้คะแนนเฉลี่ย 29.50 เมื่อทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยหลังเรียนและค่าเฉลี่ยก่อนเรียน พบว่าค่าเฉลี่ยหลังเรียนสูงกว่าค่าเฉลี่ยก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2. เจตคติที่มีต่อภาษาญี่ปุ่นหลังจากที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ BQ4R

ตารางที่ 2 เจตคติของนักเรียนที่มีต่อภาษาญี่ปุ่นหลังจากที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ BQ4R

N = 16	$\bar{X}$	SD	ระดับเจตคติ
	3.78	1.32	มาก

จากการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่าเจตคติที่มีต่อภาษาญี่ปุ่นหลังจากที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ BQ4R ได้ค่าเฉลี่ยรวม 3.78 อยู่ในระดับเจตคติที่มีต่อภาษาญี่ปุ่นอยู่ในระดับมาก

อภิปรายผลการวิจัย

1. ความสามารถในการอ่านจับใจความภาษาญี่ปุ่นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ BQ4R หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เป็นไปตามสมมติฐานของการวิจัย การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ BQ4R มี 6 ขั้นตอน อธิบายได้ดังนี้

1.1 ขั้นเริ่มอ่าน (Beginning to Read) เป็นขั้นที่ครูให้นักเรียนอ่านบทอ่านอย่างรวดเร็ว โดยสำรวจความยาว ย่อหน้า คำสำคัญ คำศัพท์ที่น่าสนใจ บทอ่านนั้นเกี่ยวกับเรื่องอะไร อะไรคือจุดสำคัญของ ในขั้นนี้ทำให้นักเรียนรู้ว่ากำลังอ่านเรื่องเกี่ยวกับอะไร และมีความรู้ด้านไหนเกี่ยวกับเรื่องนั้นๆบ้าง การเรียนรู้ในบทอ่านครั้งแรกนักเรียนมักยึดติดกับวิธีการอ่านแบบเดิมของตนเอง ซึ่งเป็นการอ่านแบบหาละเอียดของเรื่อง ขณะอ่านผู้วิจัยจึงยังไม่ให้ใช้เวลามากจนเกินไป จนกระทั่งแผนการเรียนรู้ที่ 3 นักเรียนจึงปรับตัวได้ และอ่านได้อย่างรวดเร็ว เนื่องจากเข้าใจหลักการอ่านและมีความรู้ด้านคำศัพท์เพิ่มขึ้น จึงทำให้หาจุดสำคัญของเรื่องได้ สอดคล้องกับทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญาของเพียเจต์ (ชัชวาลน์ สุทธิรัตน์, 2552, หน้า 25) กล่าวว่ากระบวนการทางสติปัญญา มีลักษณะการซึมซับหรือการดูดซึม (assimilation) และการปรับหรือการจัดระบบ (accommodation) ซึ่งการซึมซับหรือการดูดซึม เป็นกระบวนการทางสมองในการรับประสบการณ์ เรื่องราวข้อมูลต่างๆ เข้ามาสะสมเก็บไว้เพื่อปรับใช้ให้เป็นประโยชน์ อธิบายได้ว่าการอ่านจับใจความภาษาญี่ปุ่นได้นั้น ผู้อ่านต้องมีความรู้พื้นฐานเดิม ไม่ว่าจะเป็นความรู้ด้านศัพท์และไวยากรณ์ ส่งผลให้นักเรียนเกิดทักษะการอ่านแบบ Scan ได้เร็วขึ้น

1.2 ขั้นคิดคำถาม (Question) เป็นขั้นที่ครูให้นักเรียนตั้งคำถามจากบทอ่านเช่น ใคร ทำอะไร กับใคร ที่ไหน เมื่อไหร่ อย่างไรให้ครอบคลุมกับเนื้อหาของบทอ่านในขั้นนี้ทำให้นักเรียนอ่านได้อย่างมีจุดหมาย เพราะคำถามจะช่วยให้นักเรียนเข้าใจเรื่องได้เร็ว นักเรียนส่วนใหญ่ปฏิบัติตามได้เป็นอย่างดี อาจมีประโยชน์ที่คิดบ้าง ผู้วิจัยจึงแนะนำและบอกให้แก้ไข ซึ่งในบทอ่านที่หนึ่ง นักเรียนใช้คำถามสั้นเกินไป เช่น **だれ**(ใคร) **どこ**(ที่ไหน) เป็นต้น เมื่อสอบถามจึงพบว่า นักเรียนไม่มั่นใจการเขียนคำถามภาษาญี่ปุ่น ผู้วิจัยจึงให้นักเรียนเขียนคำถามที่ต้องการถามเป็นภาษาญี่ปุ่นและให้วงเล็บภาษาไทยไว้ด้านหลัง เมื่อนักเรียนต้องการแก้ไขในการเรียนขั้นถัดไป ผู้วิจัยอนุญาตให้แก้ไขได้ทุกเมื่อ การเรียนรู้ในขั้นนี้ทำให้นักเรียนมีความเชื่อมั่นในการใช้ภาษาญี่ปุ่นและมีพัฒนาการดีขึ้น เนื่องจากนักเรียนกล้าถาม ประกอบกับนักเรียนมีความรู้ด้านศัพท์ และความรู้ด้านไวยากรณ์มากขึ้น จึงส่งผลให้นักเรียนเขียนคำถามได้อย่างถูกต้อง สอดคล้องกับทฤษฎีการเรียนรู้โดยการค้นพบของบรูเนอร์ (สุรางค์ โค้วตระกูล, 2554, หน้า 320-323) ได้กล่าวถึงวัตถุประสงค์ของการศึกษาว่า การจัดการศึกษาเป็นการฝึกให้นักเรียนใช้ความคิด ส่งเสริมให้นักเรียนเป็นผู้ที่ “ตั้งปัญหา” สำหรับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ BQ4R นั้น ผู้วิจัยใช้คำถามที่

หลากหลายเป็นวัฏจักรคืนให้นักเรียนสนใจการเรียนรู้มากขึ้น จึง เป็นแรงเสริมภายในให้นักเรียนกล้าที่จะถามและใช้ภาษาญี่ปุ่นได้โดยไม่กลัวข้อผิดพลาด

1.3 ขั้นอ่านซ้ำ (Repeat) เป็นขั้นที่ให้นักเรียนอ่านบทอ่านอย่างละเอียดเพื่อจับใจความ และให้นักเรียนหาคำตอบของคำถามที่ตั้งไว้ด้วยตนเอง นักเรียนสามารถอ่านซ้ำจนกว่าจะหาคำตอบได้ ในขั้นนี้ นักเรียนจะได้อ่านเพื่อตอบคำถามที่ตนสนใจ รวมทั้งทำความเข้าใจข้อสงสัยหรือข้อโต้แย้งอื่นๆในบทอ่าน ในการอ่านครั้งแรกนักเรียนบางส่วนตั้งใจอ่านบทอ่านและตอบคำถามได้เป็นอย่างดี แต่ยังมีนักเรียนที่ไม่คุ้นชินกับการอ่านด้วยตนเอง ยังต้องการปรึกษาเพื่อนหรือเปิดตำรา ผู้วิจัยจึงต้องคอยเตือน และให้นักเรียนอ่านซ้ำจนตอบคำถามได้ จนกระทั่งแผนการเรียนรู้ที่ 4 นักเรียนยอมรับลำดับขั้นของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ BQ4R ส่งผลให้นักเรียนอ่านจับใจความและตอบคำถามได้เร็วขึ้น รวมทั้งพบประเด็นใหม่จนสามารถเขียนคำถามและหาคำตอบได้ สอดคล้องกับทฤษฎีของทฤษฎีการเรียนรู้โดยการค้นพบของ บรูเนอร์ (สรวงศ์ ไขว้ตระกูล , 2554, หน้า 320) กล่าวไว้ว่าวัตถุประสงค์ของการศึกษา เป็นการฝึกให้นักเรียนใช้ความคิดหรือให้มีความสามารถสร้างความรู้-คิดเป็น เพื่อการกระทำหรือผลลัพธ์อย่างใดอย่างหนึ่ง สิ่งที่นักเรียนรู้ควรจะเป็นการเพิ่มความมั่นใจในตนเองว่า ตนคิดได้ คิดเป็น แก้ปัญหาได้ และ สอดคล้องกับการจัดการศึกษาตามแนวความคิดของบลูม (สิริอร วิชชาวุธ, 2554, หน้า 132-134) ด้านพุทธิพิสัย ในขั้นความเข้าใจความ เป็นทักษะการจับใจความสิ่งที่ได้เรียนรู้ สามารถแปลงสิ่งที่ได้เรียนรู้จากรูปแบบหนึ่งไปยังอีกรูปแบบหนึ่งได้

1.4 ขั้นบันทึกข้อมูล (Record) เป็นขั้นที่ให้นักเรียนค้นคว้าข้อมูลจากพจนานุกรมหรือตำราเรียน บันทึกข้อมูลเหล่านั้นในบทอ่าน และเขียนสรุปใจความเป็นข้อความสั้นๆ นักเรียนส่วนใหญ่ที่มีโปรแกรมพจนานุกรมภาษาญี่ปุ่นในโทรศัพท์เคลื่อนที่ และตำราเรียนจะค้นหาข้อมูลได้สำเร็จ แต่มีนักเรียนบางส่วนที่ไม่มีโปรแกรมพจนานุกรมหรือลืมนำตำราเรียนมาจึงทำให้ไม่มีแหล่งสืบค้น ดังนั้นผู้วิจัยจึงต้องเตรียมอุปกรณ์การเรียนให้พร้อมสำหรับนักเรียนทุกคน ในส่วนของการเขียนสรุปใจความนักเรียนตั้งใจและทำได้ดี เป็นอย่างดี การที่นักเรียนได้ค้นคว้าข้อมูล คำศัพท์ ไวยากรณ์ที่ไม่รู้หรือยังไม่แน่ใจด้วยตนเอง และจดบันทึกเป็นข้อความสั้นๆ เป็นการทบทวนสิ่งที่ได้เรียนมาแล้ว และช่วยเพิ่มประสิทธิภาพด้านความจำระยะยาว ส่งผลให้นักเรียนอ่านจับใจความได้ดีขึ้น สอดคล้องกับการจัดการเรียนรู้โดยใช้หลัก ส จิ ปุ ลิ เป็นแนวคิดทางพุทธศาสนาที่นำมาประยุกต์ใช้ในการศึกษา ส มาจากคำว่า พหูสูต หมายถึง การฟัง จิ มาจากคำว่า จิตตะ หมายถึง ความคิด ปุ มาจากคำว่า ปุจฉา หมายถึง การถาม และ ลิ มาจากคำว่า ลิขิต หมายถึง การเขียนและการจดบันทึก ซึ่งการเขียนและจดบันทึก นอกจากช่วยด้านความจำและการนำกลับมาทบทวนซ้ำในภายหลังแล้วยังเป็นเครื่องลบล้างอารมณ์หงุดหงิด เพราะกระบวนการเขียนบันทึกจำเป็นต้องรู้จักนำข้อมูลและประสบการณ์การเรียนรู้มาถ่วงถ่วง ชัดเจน เรียบเรียง วิเคราะห์ สังเคราะห์ ไตร่ตรอง สะท้อนอย่างรอบด้าน ให้ตกผลึกอย่างเป็นระบบชัด และต้องรู้จักเลือกใช้ภาษาในการเขียนให้เหมาะสมเป็นที่เข้าใจง่าย การเขียนจึงเป็นขั้นตอนที่ขาดไม่ได้ในการเรียนรู้ที่สมบูรณ์แบบ (สุรเกียรติ์ อาชานานุภาพ, 2558, หน้า 6-7)

1.5 ขั้นสรุปใจความ (Recite) เป็นขั้นที่จับคู่กันนักเรียน ให้แลกเปลี่ยนข้อมูลที่ได้จากบทอ่าน ผลัดกันอ่านคำถาม คำตอบ และอ่านสรุปใจความสำคัญให้คู่ของตนฟัง แต่ละคนเขียนสรุปใจความสำคัญของบทอ่านโดยใช้ภาษาและรูปแบบการเขียนของตนเอง ขณะสอนนักเรียนแต่ละคู่แลกเปลี่ยนข้อมูล และใจความสำคัญของแต่ละคนอย่างตั้งใจ นักเรียนบางคู่มีความคิดเห็นไม่ตรงกัน จะช่วยกันค้นคว้าจนพบข้อเท็จจริงแล้วสรุปร่วมกันอีกครั้งจนได้ข้อยุติ และได้รับข้อมูลเพิ่มเติมจากคู่ของตนเอง นำไปประกอบการเขียนสรุปใจความของแต่ละคน จากผลงานการเขียนสรุปของนักเรียนพบว่า เขียนสรุปใจความด้วยความคิดสร้างสรรค์ มีความหลากหลาย และน่าสนใจ การสอนในขั้นนี้เป็นขั้นที่ให้นักเรียนจับคู่เพื่อแลกเปลี่ยนความรู้ซึ่งกันและกัน สอดคล้องกับการเรียนรู้แบบร่วมมือซึ่งเป็นวิธีที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญ โดยให้นักเรียนลงมือปฏิบัติงานเป็นกลุ่มย่อยๆ เพื่อเสริมสร้างสมรรถภาพการเรียนรู้ของนักเรียนแต่ละคน และสนับสนุนให้มีการช่วยเหลือกันจนบรรลุตามเป้าหมาย (กรมวิชาการ,กระทรวงศึกษาธิการ, 2544, หน้า 1) และการนำข้อมูลในบทอ่านมาเขียนสรุปใจความสำคัญด้วยรูปแบบและภาษาของตนเอง สอดคล้องกับการจัดการศึกษาตามแนวความคิดของบลูม (สิริอร วิชชาวุธ, 2554, หน้า 132-134) ด้านพุทธิพิสัย ในขั้นการประยุกต์ เป็นทักษะการในการนำสิ่งที่เคยเรียนรู้ในอดีตมาใช้ในการสถานการณ์ใหม่ ขอบข่ายทักษะการประยุกต์คือ ตีความได้ วาดภาพได้ แสดงให้ดูได้ และการเขียนได้ ซึ่งการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ BQ4R ขั้นสรุปใจความ (Recite) นักเรียนสามารถเขียนสรุปบทอ่านด้วยภาษาและรูปแบบของตนเองได้

1.6 ขั้นทบทวนและแบ่งปัน (Reflect) สลายกลุ่มที่จับกันเป็นคู่ ให้แต่ละคนนำเสนอการเขียนสรุปใจความ ครูและนักเรียนร่วมกันพิจารณาการเขียนสรุปใจความสำคัญของนักเรียนแต่ละคนพร้อมๆกัน รวมทั้งให้ผู้เรียนแสดงความคิดเห็น ข้อเท็จจริงที่เกี่ยวกับบทอ่าน ในการเรียนครั้งแรกเมื่อนักเรียนต้องนำเสนอหน้าชั้นเรียน นักเรียนบางคนมีอาการเขินอาย ในส่วนของการแสดงความคิดเห็นนักเรียนมักยกมือขึ้นเพื่อแสดงความคิดเห็นแย้ง เมื่อสิ่งที่เพื่อนนำเสนอไม่ตรงกับความคิดของตน ผู้วิจัยจึงต้องให้นักเรียนกล่าวสนับสนุนความคิดของเพื่อนด้วย หลังจากนั้นให้นักเรียนช่วยกันบอกใจความสำคัญของบทอ่าน การนำเสนอและการแสดงความคิดเห็นเป็นไปด้วยดีในแผนการเรียนที่ 4 เป็นต้นไป เพราะนักเรียนเริ่มกล้าแสดงออกทำให้บรรยากาศเป็นไปด้วยความสนุกสนาน โดยสรุปการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ BQ4R ได้เน้นการเรียนรู้ที่เกิดจากนักเรียนสร้างความเข้าใจในสิ่งที่เรียนรู้ด้วยตนเอง และการมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมมีความสำคัญต่อการเรียนรู้ สอดคล้องกับทฤษฎีพัฒนาการของไวทือทสกี (สุรางค์ ไคว์ตระกูล, 2554, หน้า 210) กล่าวว่านักเรียนสร้างความรู้ด้วยการมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมกับผู้อื่น ในขณะที่นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมหรืองาน ในภาวะสังคม ซึ่งเป็นตัวแปรที่สำคัญและขาดไม่ได้ ปฏิสัมพันธ์ทางสังคมทำให้นักเรียนสร้างความรู้ด้วยการเปลี่ยนแปลงความเข้าใจเดิมให้ถูกต้องหรือซับซ้อนกว้างขวางขึ้น

จากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ BQ4R ทำให้นักเรียนมีประสบการณ์ในการอ่าน ก่อให้เกิดความรู้ด้านศัพท์ ความรู้ด้านไวยากรณ์เพิ่มมากขึ้นในแผนการเรียนที่ 4 เป็นต้นไป และในการจัดการเรียนรู้ครั้งที่ 5 นักเรียนสามารถเรียบเรียงความและอ่านข้อมูลที่เป็นรายละเอียดได้ดียิ่งขึ้น จนสามารถตีความสิ่ง

ที่ซ่อนเร้นในบทอ่านและจับใจความสำคัญได้ในแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 6 จะเห็นได้ผลงานการเขียนสรุปใจความสำคัญของนักเรียน

2. เจตคติของนักเรียนที่มีต่อภาษาญี่ปุ่นหลังจากที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ BQ4R อยู่ในระดับเจตคติระดับมาก อธิบายได้ดังนี้

ความคิดเห็นที่อยู่ในระดับมากที่สุด 3 ได้แก่ อันดับที่ 1 นักเรียนต้องการทำความเข้าใจภาษาญี่ปุ่นทั้งในเรื่องการอ่านและการฟัง ได้คะแนนเฉลี่ย 4.94 จะเห็นได้จากนักเรียนถามเมื่อผู้วิจัยเข้าสอนว่า “วันนี้สอนเรื่องอะไรคะ” และเมื่อตอบว่าวันนี้ทำกิจกรรมการอ่านหรือการฟัง นักเรียนจะให้ความสนใจและตั้งใจเรียนเสมอ อันดับที่ 2 นักเรียนต้องการศึกษาภาษาญี่ปุ่นเพื่อใช้ในการสื่อสาร ได้คะแนนเฉลี่ย 4.75 เพราะนักเรียนสามารถสนทนาเป็นภาษาญี่ปุ่นอย่างง่าย ๆ กับผู้วิจัยหรือเพื่อน และอันดับที่ 3 ภาษาญี่ปุ่นไม่ช่วยให้ชีวิตก้าวหน้า ได้คะแนนเฉลี่ย 4.63 นักเรียนสอบถามเรื่องการเรียนภาษาญี่ปุ่นกับการทำงานในอนาคตเสมอเพื่อวางแผนการเรียนในระดับที่สูงขึ้นไป

ความคิดเห็นที่อยู่ในระดับมาก 3 ได้แก่ อันดับที่ 1 ภาษาญี่ปุ่นเป็นภาษาที่น่าสนใจ ได้คะแนนเฉลี่ย 4.50 จะเห็นได้จากนักเรียนสนใจในการเรียน ส่งงานตรงต่อเวลาและทวงถามติดตามเอกสารที่ยังไม่ได้รับ อันดับที่ 2 ภาษาญี่ปุ่นมีผลต่อการประกอบอาชีพในอนาคตและนักเรียนไม่รู้สึกละเลยเวลาเมื่อเรียนภาษาญี่ปุ่น ได้คะแนนเฉลี่ย 4.44 จากการสอบถาม พบว่านักเรียนต้องการเรียนภาษาญี่ปุ่นเพื่อเป็นตัวเลือกในการประกอบอาชีพ เช่น งานด้านอุตสาหกรรม งานด้านการท่องเที่ยว เป็นต้น อันดับที่ 3 การเรียนภาษาญี่ปุ่นทำให้เกิดความสนุกสนาน นักเรียนสนใจเข้าร่วมกิจกรรมภาษาญี่ปุ่นและนักเรียนสนใจเรียนรู้ภาษาญี่ปุ่นจากสิ่งที่อยู่ใกล้ตัวได้คะแนนเฉลี่ย 4.31 จากการสังเกตนักเรียนกระตือรือร้น เมื่อผู้วิจัยสอนโดยใช้วิธีที่ต้องมีการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม เช่น การจับคู่เพื่อแลกเปลี่ยนความรู้ เป็นต้น เมื่อมีกิจกรรมภาษาญี่ปุ่นนักเรียนให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี รอเพื่อเข้าร่วมก่อนเวลาเสมอ และนักเรียนมักมีคำถามเกี่ยวกับคำศัพท์ภาษาญี่ปุ่นที่พบพบหลากหลายอาหาร เครื่องดื่ม และจากสื่อต่างๆ มาถามผู้วิจัย

ความคิดเห็นที่อยู่ในระดับปานกลาง 3 ได้แก่ อันดับที่ 1 ภาษาญี่ปุ่นมีบทบาทในชีวิตประจำวันและนักเรียนรู้สึกขาดความเชื่อมั่นในตนเองเมื่อต้องทำกิจกรรมที่เกี่ยวกับภาษาญี่ปุ่น ได้คะแนนเฉลี่ย 3.50 เนื่องจากนักเรียนไม่มีโอกาสสนทนากับคนญี่ปุ่น จึงทำให้นักเรียนรู้สึกว่าภาษาญี่ปุ่นไม่ค่อยบทบาทในชีวิตประจำวัน และนักเรียนบางคนไม่กล้าพูดภาษาญี่ปุ่นในการทำกิจกรรม เพราะไม่มั่นใจในความรู้ของตนเอง อันดับที่ 2 นักเรียนรู้สึกกังวลใจทุกครั้งเมื่อเรียนภาษาญี่ปุ่น ได้คะแนนเฉลี่ย 3.25 จากการสอบถามปรากฏว่ายังมีไวยากรณ์บางเรื่องที่นักเรียนไม่เข้าใจ ทำให้เกิดความกังวลว่าจะตอบไม่ได้เมื่อถูกถาม และอันดับที่ 3 ภาษาญี่ปุ่นเป็นภาษาที่ออกเสียงยาก ได้คะแนนเฉลี่ย 3.13 จะเห็นได้จากนักเรียนบางส่วนออกเสียงผสม และเสียงขุ่นได้ไม่ดัดนัก ทำให้นักเรียนจึงรู้สึกว่าเป็นภาษาที่ออกเสียงยาก

ความคิดเห็นที่อยู่ในระดับน้อย ได้แก่ คำศัพท์หรือคันจิภาษาญี่ปุ่นเป็นสิ่งที่ยากต่อการจดจำ ได้คะแนนเฉลี่ย 1.63 และภาษาญี่ปุ่นเป็นภาษาที่ยากกว่าภาษาอื่นๆ ได้คะแนนเฉลี่ย 1.56 เพราะนักเรียนมี

ความเห็นว่าการออกเสียงในหลายตัวอักษรมีความคล้ายกัน รูปแบบตัวอักษรมีความหลากหลาย ตัวอักษรที่มีเป็นจำนวนมาก และการเรียบเรียงประโยคไม่เหมือนภาษาอื่นๆ ทำให้ยากต่อการจดจำ

ความคิดเห็นที่อยู่ในระดับน้อยมาก ได้แก่ ไวยากรณ์ภาษาญี่ปุ่นยากและซับซ้อน ได้คะแนนเฉลี่ย 1.25 จากการทำแบบทดสอบในการเรียนปกติ สิ่งที่นักเรียนต้องได้รับการพัฒนานอกเหนือจากการอ่านคือ ความรู้ด้านไวยากรณ์เพราะยังมีไวยากรณ์ที่นักเรียนยังไม่เข้าใจ และสอบถามเพื่อนหรือครูอยู่เสมอ

หลังจากนักเรียนได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ BQ4R ทำให้นักเรียนมีเจตคติต่อภาษาญี่ปุ่นอยู่ในระดับเจตคติระดับมาก เนื่องจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ BQ4R ได้เน้นการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง และการเรียนรู้ที่เกิดจากปฏิสัมพันธ์ทางสังคม ส่งผลให้นักเรียนประสบความสำเร็จในการเรียน ก่อให้เกิดเจตคติที่ดีต่อภาษาญี่ปุ่น

ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

1.1 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ BQ4R มีขั้นที่นักเรียนต้องค้นหาข้อมูลด้วยตนเอง ดังนั้นผู้สอนควรเตรียมสื่อการสอน อุปกรณ์ให้เพียงพอต่อนักเรียน เพื่อในการค้นคว้าเป็นรายบุคคล

1.2 นักเรียนที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ BQ4R ต้องเป็นนักเรียนที่มีความรู้พื้นฐานภาษาญี่ปุ่นเบื้องต้น

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ BQ4R สามารถนำไปประยุกต์ใช้กับกิจกรรมการเรียนในกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น

2.2 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ BQ4R สามารถพัฒนาทักษะด้านอื่นๆ นอกเหนือจากทักษะการอ่านได้ เพราะการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ BQ4R มีขั้นการสอนที่ให้นักเรียนได้เขียน ทำให้สามารถตรวจทักษะการเขียนและความรู้ด้านไวยากรณ์ได้

2.3 จากการวิเคราะห์ความสามารถในการอ่านจับใจความภาษาญี่ปุ่นรายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยเพิ่มขึ้นน้อยที่สุด คือด้านการเรียบเรียงความ ดังนั้นนักเรียนควรได้รับการพัฒนาความรู้ภาษาญี่ปุ่นในด้านการเรียบเรียงความต่อไป

2.4 จากการวิเคราะห์เจตคติของนักเรียนที่มีต่อภาษาญี่ปุ่น พบว่าความคิดเห็นของนักเรียนที่อยู่ในระดับน้อยมาก ได้แก่ ไวยากรณ์ภาษาญี่ปุ่นยากและซับซ้อน ดังนั้นนักเรียนควรได้รับการพัฒนาความรู้ด้านไวยากรณ์ในการวิจัยครั้งต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์.(2552).80 นวัตกรรมการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ.กรุงเทพมหานคร: บริษัท แดเน็กซ์ อินเทอร์เน็ตเปอร์เซชั่น.
- วิจารณ์ พานิช. (2555). วิธีสร้างการเรียนรู้เพื่อศิษย์ในศตวรรษที่ 21. กรุงเทพฯ: มูลนิธิสดศรี-สฤษดิ์วงศ์. สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา.
- กระทรวงศึกษาธิการ, กรมวิชาการ. (2544). การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ. กรุงเทพฯ : ผู้แต่ง.
- ศูนย์รวมโรงงาน และอุตสาหกรรมการผลิต ไทย-ญี่ปุ่น. (2560). ศูนย์รวมบริษัทที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจภาคอุตสาหกรรมในประเทศไทย. ค้นเมื่อ 15 กรกฎาคม 2560, จาก http://www.factlink.com/search_province_list.php?lang=th
- สิริอร วิชาวุธ. (2554). จิตวิทยาการเรียนรู้. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สุรเกียรติ์ อาชานานุภาพ. (2558). สุ.จิ.ป.ติ.:ภูมิปัญญาไทยที่ทันสมัยอยู่เสมอ. วารสารหมอชาวบ้าน, 37 (456), 6-7.
- สุรางค์ ไคว์ตระกูล. (2554). จิตวิทยาการศึกษา (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- The Japan Foundation. (2010). 30分で分かる新しいタウン. (50), 1.
- Lyman, F. (1981). "The responsive classroom discussion." In Anderson, A. S. (Ed.), Mainstreaming.
- Walter, P. (1984). The New SQ4R. *Reading World*. 3(23), 274-275.